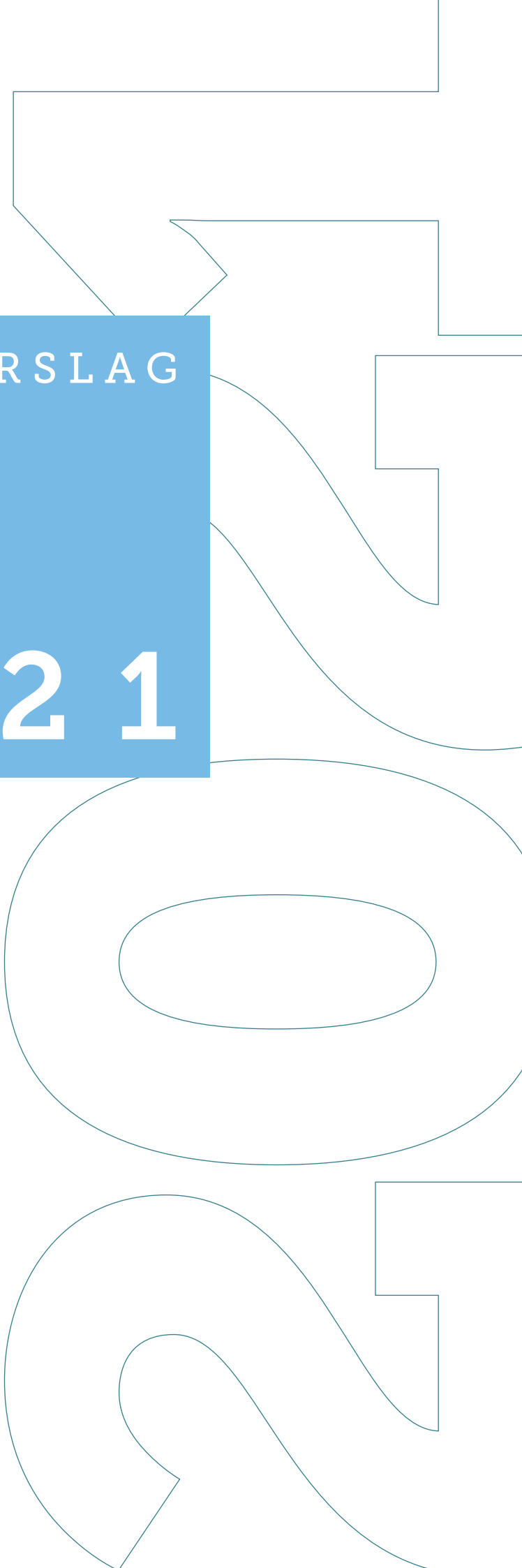

JAARVERSLAG
2021

stichting
VO Haaglanden

1. VOORWOORD

Opnieuw hebben we een bijzonder jaar achter de rug.

In het voorjaar van 2020 werden we overvallen door de uitbraak van het coronavirus. Eind 2020 hoopten we op een spoedige terugkeer naar het “normale leven” in 2021, maar dat bleek ijdele hoop. Ook in 2021 had de coronapandemie onze VO Haaglanden scholen volledig in de greep.

De noodzakelijke coronamaatregelen en de daarmee samenhangende beperkingen hadden een enorme impact op ons onderwijs. Van normaal fysiek onderwijs was maar beperkt sprake. Hybride en volledig digitaal onderwijs bepaalden lange tijd het onderwijs op onze scholen.

We moesten constateren dat er steeds minder sprake was van een geolied onderwijsproces.

De vele afwezige leerlingen en medewerkers, de veiligheidsmaatregelen rondom corona en opnieuw een volledige schoolsluiting zorgden voor forse hiaten in de ontwikkeling bij veel van onze leerlingen, cognitief als ook sociaal-emotioneel. En het meest zorgelijke daarbij was dat één en ander vooral de leerlingen trof aan de onderkant van de sociaal-economische ladder.

Voor al onze medewerkers was 2021 een enorm zwaar jaar waarin veel van hen werd gevraagd.

We zijn enorm trots op de enorme creativiteit en inzet binnen onze scholen en de wijze waarop invulling is gegeven aan het continueren van het onderwijs. Onze scholen en medewerkers bleken uit het beste hout gesneden!

In 2021 kwamen de Nationaal Programma Onderwijs (NPO)-gelden beschikbaar. Onze scholen ontwikkelden plannen voor het wegwerken van opgelopen achterstanden en vertragingen bij onze leerlingen. Daarbij was er ook veel aandacht voor het welbevinden van onze leerlingen. Opnieuw werden, en worden nog steeds, bergen werk verzet.

Alhoewel corona het kalenderjaar 2021 domineerde en nog steeds impact heeft op onze scholen, hebben we toch op vele punten vooruitgang weten te realiseren.

Het Strategisch Beleidsplan “Betekenisvol in ontwikkeling” 2021-2025 ging het eerste jaar in en in 2021 werden reeds vele stappen gezet in de realisering van de in het strategisch plan opgenomen beleidsambities. Eén van die ambities betrof bijvoorbeeld het opzetten van een eigen academie gericht op verdere professionalisering van onze medewerkers. Daarvoor werd de samenwerking gezocht met het bestuur van Scholengroep Spinoza. Uiteindelijk is de Haagse Onderwijs Academie (HOA) met ingang van het schooljaar 2021-2022 gestart met een professionaliseringsaanbod voor medewerkers van VO Haaglanden en Scholengroep Spinoza.

En zo zijn er nog vele andere zaken te noemen.

In dit jaarverslag leggen we verantwoording af over ons beleid aan allen die direct of indirect bij onze organisatie betrokken zijn. We hopen op deze wijze een goed beeld te geven van de wijze waarop we invulling geven aan onze belangrijkste opdracht: het bieden van het best mogelijk onderwijs aan alle leerlingen die aan ons zijn toevertrouwd.

Arno Peters

Voorzitter college van bestuur VO Haaglanden

INHOUDSOPGAVE

1.	VOORWOORD	3
BESTUURSVERSLAG		
2.	BELEID EN ORGANISATIE	
2.1	VO Haaglanden - missie, kernwaarden, besturingsfilosofie	6
2.2	Code goed onderwijsbestuur	8
2.3	Werken in een grootstedelijke context	8
2.4	Onderwijs en de coronapandemie	8
2.5	Strategisch beleidsplan 2021-2015	9
2.6	NPO-middelen	12
2.7	Arbeidsmarkttoeslag	13
2.8	Convenantsmiddelen	13
2.9	Het lerarentekort	13
2.10	Medezeggenschap	14
2.11	Prestatiebox	15
2.12	Relatie met de externe stakeholders	15
2.13	Passend onderwijs	16
2.14	Doelmatige inzet van middelen	16
2.15	Intern toezicht	17
2.16	Verslag raad van toezicht 2021	17
3.	ONDERWIJS EN KWALITEIT	
3.1	Verslag van de VOH-scholen	20
3.2	Sterk Techniek Onderwijs Haaglanden	54
3.3	Toetsing en examinering	55
3.4	Kwaliteitszorg	56
3.5	Onderwijsresultaten	57
3.6	Examenresultaten 2021	58
3.7	Tevredenheidsquêtes	59
3.8	Voortijdig schoolverlaten	61
3.9	Klachten 2021	61
3.10	Schorsingen en verwijderingen	62
4.	STRATEGISCH HRM	
4.1	Professionalisering binnen VO Haaglanden	63
4.2	Opleidingsscholen	63
4.3	Het Haagse Inductie Programma (HIP)	64
4.4	Professionalisering en het Strategisch Beleidsplan 2021-2025	65
4.5	De Haagse Onderwijs Academie (HOA)	65

4.6	SHRM op de scholen van VO Haaglanden.....	65
4.7	Het bovenschools aanbod van De Rode Loper	66
4.8	Het lerarentekort	67
4.9	Bevoegdheden docenten VO Haaglanden	68
4.10	Ontwikkeling FTE's verdeeld over de functiecategorieën	68
4.11	Functiemix	69
4.12	Beleid inzake verzuim	69
4.13	Beleid inzake beheersing werkloosheidskosten.....	69
5.	BEDRIJFSVOERING	
5.1	Ontwikkelingen gedurende het jaar.....	70
5.2	Financiële positie eind 2021	72
5.3	Treasury VO Haaglanden.....	73
5.4	Huisvestingsbeleid	74
5.5	ICT-beleid	77
6.	TOEKOMST EN CONTINUITEIT	
6.1	Algemeen	79
6.2	Ontwikkelingen leerlingaantallen en personeelsbezetting	79
6.3	Ontwikkelingen Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (PRO).....	80
6.4	Meerjarenbegroting 2022-2024.....	80
6.5	Toelichting bij balans en staat van baten en lasten.....	81
6.6	Financieringsstructuur	81
6.7	Normatief eigen vermogen	81
6.8	Risicobeheersing VO Haaglanden	82
	JAARREKENING	
7.	JAARREKENING	85
	OVERIGE GEGEVENS	
8.	BIJLAGEN	126

Bestuursverslag 2021

2. BELEID EN ORGANISATIE

2.1 VO HAAGLANDEN – MISSIE-KERWAARDEN-BESTURINGSFILOSOFIE

Stichting VO Haaglanden is een samenwerkingsstichting van openbaar en algemeen bijzonder voortgezet onderwijs in de regio Haaglanden. De stichting bestaat uit tien scholen op tweeëntwintig locaties in Den Haag en Rijswijk. De scholen zijn Dalton Den Haag, Praktijkschool De Einder, Gymnasium Haganum, Haags Montessori Lyceum, Lyceum Ypenburg, Johan de Witt Scholengroep, Maerlant-Lyceum, Maris College, Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College en het Segbroek College.

Het college van bestuur acht zich samen met de schoolleiders verantwoordelijk om te zorgen voor een stelsel van onderwijsvoorzieningen in Den Haag en Rijswijk dat alle jonge mensen in samenwerking met de ouders ondersteuning biedt die past bij hun aanleg en ambitie. We doen dat door het in stand houden en stimuleren van een pluriform scholenbestand. Onze scholen zijn openbaar of algemeen bijzonder. De scholen richten zich op een grote verscheidenheid van doelgroepen, waaronder de voorhoede van de samenleving in het kader van de kenniseconomie en het maatschappelijk middenveld ter stimulering van sociale ontwikkeling en emancipatie. Ook het stimuleren van zelfredzaamheid en zorg voor de zwakkeren in de samenleving geldt als een belangrijke opdracht.

De visie van VO Haaglanden is verwoord in een gezamenlijke missie. Die wordt gekenmerkt door pluriformiteit, respect, hoge kwaliteit, bereikbaarheid, eigenheid en ontwikkelingskansen.

Missie van VO Haaglanden	
Pluriformiteit	VO Haaglanden kiest voor een pluriform onderwijsaanbod met algemene toegankelijkheid.
Respect	Binnen VO Haaglanden is er respect voor medewerkers en leerlingen met verschillende culturele, sociale en levensbeschouwelijke achtergrond.
Hoge kwaliteit	VO Haaglanden stelt hoge kwaliteitseisen aan het onderwijs en hanteert een kwaliteitssysteem.
Bereikbaarheid	VO Haaglanden streeft naar optimale spreiding en bereikbaarheid van het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs in de regio Haaglanden.
Eigenheid	VO Haaglanden legt eigen accenten in visie, onderwijsaanbod en pedagogisch-didactisch klimaat.
Ontwikkelingskansen	Iedere leerling binnen VO Haaglanden krijgt (door de breedte van het aanbod en de kwaliteit van het onderwijs) zelfstandige ontwikkelingskansen en de mogelijkheid tot het behalen van optimale leerresultaten.

KERNWAARDEN

De volgende kernwaarden zijn van toepassing op de scholen van VO Haaglanden. Deze kernwaarden zijn op de website van VO Haaglanden terug te vinden en geplaatst onder een zestal aandachtspunten. De scholen van VO Haaglanden zijn voortdurend onderling in gesprek en in dialoog met de omgeving over de wijze hoe deze kernwaarden het best in de (school-)praktijk kunnen worden gebracht.

✓ **Ieder kind is welkom**

Onze scholen staan open voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Op onze scholen respecteren wij elkaar en hebben wij aandacht voor de verschillen en overeenkomsten tussen de leerlingen. Wij zorgen ervoor dat iedere leerling en iedere medewerker zich thuis voelt, ongeacht de sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond.

✓ **Wederzijds respect**

Onze scholen houden rekening met en gaan uit van wederzijds respect voor de levensovertuiging van leerlingen, ouders en medewerkers. De leerkrachten van onze scholen dragen hun levensovertuiging terughoudend uit. Dit betekent overigens niet dat alle ideeën getolereerd hoeven te worden. We gaan hierbij uit van respect binnen de kaders van de Nederlandse samenleving. De diversiteit aan opvattingen grijpen we aan om van en met elkaar te leren.

✓ **Waarden en normen**

Onze scholen besteden actief aandacht aan uiteenlopende levensbeschouwelijke, godsdienstige en maatschappelijke waarden. Daarnaast is er ook expliciet aandacht voor de democratische rechtsstaat. Het openbaar onderwijs gaat uit van de beginselen van de democratische rechtsstaat, zoals vastgelegd in de (Grond-) wet en internationale verdragen.

✓ **School en samenleving**

Onze scholen hebben een open karakter. Zij zijn van en voor de samenleving. Dit betekent dat de scholen ouders, leerlingen en medewerkers actief betrekken bij de besluitvorming en dat zij de omgeving betrekken bij activiteiten. Onze scholen nemen op hun beurt actief deel aan de omgeving.

✓ **Levensbeschouwing en godsdienst**

Onze scholen zijn niet alleen voor iedereen toegankelijk, maar hebben ook een actief pluriforme opdracht. Dit betekent dat het onderwijs op onze scholen bijdraagt aan de ontwikkeling van leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden in de Nederlandse samenleving. Onze scholen gaan respectvol om met de levensbeschouwing en godsdienst van alle bij de school betrokken leerlingen, ouders en medewerkers.

✓ **Iedereen benoembaar**

Seksuele voorkeur, geloofsovertuiging, politieke opvatting of afkomst spelen geen rol bij een eventuele benoeming van medewerkers aan onze scholen.

BESTURINGSFILOSOFIE

De strategische missie is bepalend voor het handelen van VO Haaglanden. De besturingsfilosofie is specifiek op deze missie afgestemd. De essentie van dit "Haags model" is dat scholen binnen vooraf geformuleerde kaders eigen zeggenschap hebben om hun schoolbeleid nader vorm te geven. De bewuste diversiteit die hierdoor tussen de scholen bestaat, wordt binnen VO Haaglanden als een groot goed beschouwd.

De scholen van VO Haaglanden zijn pluriform in het onderwijsaanbod en in het gehanteerde onderwijsconcept, maar kennen daarentegen een sterke verbondenheid met de identiteit van VO Haaglanden. Via frequente rectoren/directeuren vergaderingen, conferenties met het college van bestuur en de raad van toezicht, commissiebijeenkomsten, gezamenlijke studiereizen, zogenaamde 'good practice' bijeenkomsten en kennisuitwisselingen op het gebied van bedrijfsvoering, wordt het bewustzijn deel uit te maken van een groep van scholen versterkt. Er ontstaat meerwaarde door onderlinge uitwisseling, gezamenlijke initiatieven en beleid dat met gemeenschappelijk draagvlak wordt ontwikkeld en uitgevoerd. Onderling vertrouwen en transparantie zijn belangrijke kenmerken in een cultuur die de basis vormt voor het realiseren van de maatschappelijke opdracht van de stichting.

2.2 CODE GOED ONDERWIJSBESTUUR

VO Haaglanden heeft de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-raad onderschreven. In deze code is vastgelegd waaraan een goed onderwijsbestuur moet voldoen. Het gaat dan om eisen aan verantwoording en medezeggenschap, maar beschrijft ook cultuuraspecten die een belangrijk onderdeel vormen van goed bestuur maar moeilijker in regels zijn te vatten, zoals gedrag, leiderschap, professionaliteit en handelen naar normen en waarden. De nevenfuncties van bestuursleden en leden van de raad van toezicht conflicteren niet met de Code Goed Onderwijsbestuur. VO Haaglanden wijkt niet af van de voorschriften uit de Code Goed Onderwijsbestuur.

2.3 WERKEN IN EEN GROOTSTEDELIJKE CONTEXT

In een grootstedelijke context verzorgen de scholen van VO Haaglanden onderwijs aan ongeveer 14.400 leerlingen. De diversiteit in de samenleving weerspiegelt zich in onze leerlingen. Dan gaat het over culturele verschillen, verschillen in sociaaleconomische achtergrond, in waarden en normen, in geloofsovertuiging en verschillen in aanleg en capaciteiten. Omgaan met de hiervoor genoemde diversiteit is een van de grootste uitdagingen waarvoor de scholen in Nederland, en niet in de laatste plaats onze scholen in de regio Haaglanden, staan. De scholen hebben hierbij de taak onze leerlingen voor te bereiden op een samenleving waarin we respectvol met elkaar omgaan, met erkenning van ieders eigenheid. In een grootstedelijke context is dat geen gemakkelijke opgave. Onder andere binnen onze burgerschapsopdracht geven onze scholen invulling aan beleid gericht op actief burgerschap en cohesie.

2.4 ONDERWIJS EN DE CORONAPANDEMIE

Ook in 2021 heeft de coronapandemie grote gevolgen gehad voor het totale onderwijs, van het basisonderwijs tot aan het hoger onderwijs. Nadat in 2020 de scholen al langere tijd moesten sluiten was dit in 2021 ook het geval in de maanden januari en februari. In de periode hierna was er sprake van allerlei beperkende maatregelen, waardoor niet alle leerlingen tegelijk op school aanwezig konden zijn en veel onderwijs op afstand moest plaatsvinden. In de maanden maart tot en met mei van 2021 gold de regel dat leerlingen minimaal één dag per week op school les moesten krijgen. Vanaf 31 mei mochten de middelbare scholen weer helemaal open en vanaf 7 juni was de verplichting om alle leerlingen weer volledig fysiek les te geven op school. Daarbij waren er wel nog steeds regels en richtlijnen om de verspreiding van corona tegen te gaan, zoals het gebruik van zelftesten en mondkapjes en het houden van anderhalve meter afstand voor zover dat praktisch haalbaar was.

Na de zomervakantie 2021 waren de scholen weer min of meer normaal open. Het onderwijsproces werd zo goed als mogelijk weer opgepakt. Desondanks was er nog steeds geen sprake van een normale schoolsituatie, omdat scholen werden geconfronteerd met veel afwezige leerlingen en medewerkers vanwege coronabesmettingen en de daarmee gepaard gaande quarantainemaatregelen. Van onze medewerkers werd in het gehele kalenderjaar 2021 enorm veel gevraagd. De wijze waarop zij onder vaak moeilijke omstandigheden invulling gaven aan hun werk verdient heel veel respect en waardering.

INHAAL EN ONDERSTEUNINGSPROGRAMMA'S

Scholen konden in al in 2020 subsidies aanvragen in het kader van de subsidieregeling "inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021". Deze subsidies hadden een doorloop tot eind 2021 en waren gericht op het organiseren van inhaal- en ondersteuningsactiviteiten. Nagenoeg alle VO Haaglandenscholen hebben gebruik gemaakt van deze subsidiemogelijkheid en boden programma's aan gericht op het inhalen van achterstanden/vertragingen. Dit door bijvoorbeeld het aanbieden van extra lessen, het organiseren van zomerscholen, onderwijsactiviteiten in de weekenden, enzovoorts. In totaal werd er voor een bedrag van € 4.033.200,- subsidie aangevraagd en ingezet in de kalenderjaren 2020 en 2021. Bij de uitvoering van de inhaal- en ondersteuningsprogramma's is door alle scholen voldaan aan zowel de minimale presentieverplichting van 85% als aan de urennorm.

EXTRA HULP IN DE KLAS

De uitbraak van Covid-19 zorgde voor grote uitdagingen in het onderwijs. Er was sprake van een hoge werkdruk, lesuitval en het tijdelijk sluiten van locaties of schoolafdelingen. De subsidieregeling "Extra hulp voor de klas" bood

ook in 2021 onze scholen de mogelijkheid subsidie aan te vragen voor de inzet van extra personeel met het doel in de coronaperiode het onderwijs zo goed als mogelijk te continueren. Ook van deze subsidiemogelijkheid hebben onze scholen gebruik gemaakt. In totaal werd er een subsidiebedrag aangevraagd van € 1.862.400,- dat werd ingezet in het kalenderjaar 2021.

NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS

In de eerste helft van 2021 werd het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gepresenteerd. Binnen het NPO krijgen alle scholen door het Ministerie van OCW middelen toegekend voor een periode van twee schooljaren voor het wegwerken van achterstanden/vertragingen en het verbeteren van het onderwijs. Alle VO Haaglanden scholen hebben daar nog voor de start van de zomervakantie plannen voor opgesteld passend bij de eigen schoolpopulatie en de eigen specifieke omstandigheden.

Uitgangspunt daarbij was het uitvoeren van een zogenaamde schoolscan en het kiezen van bewezen effectieve interventies uit de menukaart opgesteld door het ministerie van OCW. De uitvoering van de NPO-plannen is met voortvarendheid ter hand genomen en werd en wordt een aantal keren tussentijds geëvalueerd.

Het totale bedrag dat in 2021 in het kader van het NPO ter beschikking is gesteld bedraagt € 9.844.600,- waarvan € 2.620.800,- in 2021 is ingezet.

VENTILATIE

De ventilatie van onze schoolgebouwen was ook in 2021 een belangrijk aandachtspunt.

Met de volledige heropening van de scholen op 31 mei 2021 heeft de rijksoverheid het "Servicedocument voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs coronavirus" geactualiseerd en gepubliceerd. Met betrekking tot de ventilatie in schoolgebouwen bleven de eerder afgekondigde maatregelen onveranderd van kracht. Conform de richtlijnen uit het servicedocument werden het onderwijspersoneel en de ouders geïnformeerd over de staat van de ventilatie. Onderdeel hiervan is ook een Plan van Aanpak met betrekking tot het mechaniseren van de ventilatiesystemen binnen VO Haaglanden. Concreet betekende voor 2021 het volgende:

- In het schoolgebouw van Gymnasium Haganum is een mechanisch ventilatiesysteem aangebracht;
- Voor Johan de Witt Scholengroep, locaties Hoofstkade en Glasblazerslaan zijn de werkzaamheden voor een mechanisch ventilatiesysteem in de zomer van 2021 gestart. De werkzaamheden lopen door tot het voorjaar van 2022.
- Voor Dalton Den Haag zijn de voorbereidingen gestart voor het realiseren van mechanische ventilatie in de zomervakantie van 2022.

Voor bovenstaande vier schoolgebouwen is subsidie aangevraagd bij de rijksoverheid (SUVIS: Speciale Uitkering Ventilatie In Schoolgebouwen). De subsidie is toegekend en bedraagt 30% van de investeringskosten. De overige 70% wordt bekostigd vanuit de eigenaarsvergoeding van VO Haaglanden.

De doorlooptijd van het aanbrengen van een mechanisch ventilatiesysteem is behoorlijk lang. De meeste schoolgebouwen zijn uniek. Er moet een ontwerp op maat worden gemaakt. Tevens moet er een omgevingsvergunning worden aangevraagd bij de gemeente. De minimale termijn daarvan is veertien weken. Vervolgens moet het werk conform wetgeving worden aanbesteed. De werkzaamheden zijn vaak zo ingrijpend dat deze alleen in een zomervakantie kunnen worden uitgevoerd.

In de 2022 heeft VO Haaglanden budget opgenomen om voor de volgende scholen mechanische ventilatie aan te brengen:

- Van Vredenburg College (vervangen van bestaande mechanische ventilatie voor een systeem met warmteterugwinning);
- Maris College, locatie Statenkwartier;
- Johan de Witt Scholengroep, locatie Vermeerstraat.

2.5 STRATEGISCH BELEIDSPLAN 21-25

Iedere vier jaar formuleren we (VO Haaglanden) als bestuur van onze tien scholen in Den Haag en Rijswijk een nieuw strategisch beleidsplan. Bij het vormgeven van het nieuwe beleid in 2020 zijn we vanzelfsprekend weer in gesprek gegaan met alle betrokkenen bij onze scholen: leerlingen, ouders, medewerkers, rectoren en directeuren en de raad van toezicht.

Eind 2020 is het nieuwe strategische beleidsplan 2021-2025 "Betekenisvol in ontwikkeling" vastgesteld. Onderstaande beleidsambities worden per onderdeel verder toegelicht in het strategisch beleidsplan.

ONDERWIJSKWALITEIT

De scholen van VO Haaglanden zetten zich in om de huidige kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en zo mogelijk te verbeteren. Deze reeds in het Strategisch Beleidsplan 2016-2020 geformuleerde ambitie m.b.t. de onderwijskwaliteit blijft ten volle gehandhaafd en blijft ook de basis voor alle acties die de scholen in de nieuwe beleidsperiode ondernemen.

Daarnaast formuleren we in het strategische beleidsplan 2021-2025 nieuwe beleidsambities die beogen, meer nog dan in het verleden, op een aantal thema's de condities te scheppen die ook daadwerkelijk leiden tot borging van onderwijskwaliteit binnen onze scholen.

Beleidsambities

- 1) Alle scholen werken opbrengstgericht en cyclisch;
- 2) Scholen van VO Haaglanden werken aan meer maatwerk in het onderwijs;
- 3) De scholen van VO Haaglanden nemen deel aan collegiale visitatietrajecten;
- 4) Alle afdelingen van onze scholen hebben een beoordeling 'voldoende' op de kwaliteitskaart van de Inspectie van het Onderwijs voor de indicatoren 'onderwijspositie ten opzichte van advies po', 'onderbouwsnelheid', 'bovenbouwsucces' en 'eindexamencijfer' van het onderwijs;
- 5) De scholen van VO Haaglanden hebben een expliciet uitgewerkt taalbeleid. In dit taalbeleid is het vergroten van de leesvaardigheid van de leerlingen nadrukkelijk benoemd;
- 6) Alle scholen van VO Haaglanden hebben een beschreven programma voor burgerschapsvorming en brede ontwikkeling;
- 7) De scholen van VO Haaglanden hebben een toetsbeleid vastgesteld met daarin onder andere aandacht voor een goede balans tussen summatief en formatief toetsen.

MEDEWERKERS EN PROFESSIONALISERING

We zijn ervan overtuigd dat voor het leveren van een goede onderwijskwaliteit alle betrokkenen binnen de organisatie zich voortdurend ontwikkelen en blijven leren en dat op alle niveaus binnen de organisatie. Dit om de eenvoudige reden in te kunnen blijven spelen op veranderingen in het onderwijs, maar zeker ook om steeds beter te worden in de dingen die we doen. Tal van (internationale) studies geven aan dat de manier waarop leraren lesgeven een sterke voorspeller is van de onderwijsresultaten van de leerlingen. Alle onderzoeken onderschrijven het belang van goed functionerende leraren voor het presteren van leerlingen.

Bovengemiddeld presterende scholen stellen zich tot doel constant te verbeteren en te vernieuwen.

Daaraan zal in de komende beleidsperiode structuur worden gegeven op alle scholen binnen VO Haaglanden.

Beleidsambities

- 8) VO Haaglanden gaat vormgeven aan een academie die een aanbod van bovenschoolse na- en bijscholingsactiviteiten aan de VO Haaglanden scholen gaat bieden. Zo mogelijk wordt hierbij de samenwerking met een ander schoolbestuur gezocht;
- 9) De scholen van VO Haaglanden geven invulling aan een 'continue verbetercultuur' binnen de school. Iedere school is een lerende organisatie waarin van en met elkaar wordt geleerd. De school heeft dit verwoord in een notitie waarin concreet wordt aangegeven op welke wijze de school dit vorm wil geven en op welke wijze dit zal worden uitgevoerd;
- 10) Scholen voeren een gericht beleid op het verder professionaliseren van het pedagogisch en didactisch handelen van de docent. Dit beleid wordt geconcretiseerd in een professionaliseringsplan per school. In dit plan is expliciet aandacht voor het omgaan met verschillen, differentiatie en de inzet van ICT als ondersteuning bij het primaire proces;
- 11) In gezamenlijkheid en in afstemming met de scholen zal door VO Haaglanden een scholingsbeleid ICT worden vormgegeven. Daarbij is er expliciete aandacht voor digitale didactiek. Dit scholingsbeleid wordt vormgegeven in nauw overleg met de scholen;
- 12) Er vindt onderzoek plaats naar het aantrekkelijker maken van het docentberoep. Het bestuur van VO Haaglanden zal hiervoor een notitie opstellen die vervolgens zal worden uitgewerkt in concrete mogelijkheden en acties;
- 13) Bij het personeelsbeleid is er gerichte aandacht voor het terugbrengen van werkdruk en piekbelasting.

SAMENWERKEN

De scholen van VO Haaglanden verschillen onderling sterk. We hechten sterk aan een grote autonomie van onze scholen en eigenaarschap op schoolniveau. Ons 'Haags Model' wordt door alle betrokkenen als waardevol gezien. Scholen hebben binnen de kaders van VO Haaglanden verregaand de bevoegdheid een eigen beleid te bepalen, eigen prioriteiten te stellen en daar op een schooleigen manier invulling aan te geven. Daardoor is binnen onze scholen enorm veel kennis en kunde aanwezig op velerlei terrein. De evaluatie van het Strategisch Beleidsplan 2016-2020

maakte duidelijk dat VO Haaglanden als organisatie hiervan nog onvoldoende gebruik maakt. Meer samenwerking is gewenst en kan op velerlei terrein een impuls geven aan het versterken van de onderwijskwaliteit en het bieden van een optimaal onderwijsaanbod.

Beleidsambitie

- 14) In de komende beleidsperiode organiseren we op structurele basis de uitwisseling van kennis en vaardigheden tussen de medewerkers van scholen.

ICT EN ONDERWIJS

In de afgelopen periode hebben ook onze scholen een versnelde digitale transitie doorgemaakt: onderwijs op afstand, zowel hybride als volledig digitaal, werd binnen een korte tijd vormgegeven. Daarbij was een aantal belangrijke vraagstukken aan de orde. Hoe ziet een goede digitale les eruit? Welke instrumenten en programma's zetten we hierbij in? Hoe activeer en motiveer je leerlingen op afstand? Op welke wijze kun je digitaal formatief en summatief op een verantwoorde wijze toetsen? Welke didactiek gebruiken we online? Hoe staat het met privacy en veiligheid? Enzovoorts!

Langzamerhand is er een gedeelde opvatting dat digitaal onderwijs kansen biedt voor het verhogen van de effectiviteit van het onderwijs. Niet in de plaats van het fysieke onderwijs, maar juist als aanvulling daarop.

In dat verband wordt ervoor gepleit goed te beoordelen wat de kracht en de meerwaarde kunnen zijn van zowel fysiek als digitaal onderwijs en deze onderwijsvormen met elkaar te verbinden: gebruik fysiek onderwijs voor die zaken waarin fysiek onderwijs sterk is en in een behoefte voorziet en doe dat ook met digitaal onderwijs.

Beleidsambities

- 15) In 2025 is er een gezamenlijke ICT-visie die gedragen wordt door alle scholen van VO Haaglanden. De uitwerking hiervan zal per school verschillen en wordt beschreven in een schoolbeleidsdocument;
- 16) Verder werken de scholen van VO Haaglanden intensief met elkaar samen op het gebied van ICT en het implementeren van technologische vernieuwing.

KANSENGELIJKHEID

In Nederland is sprake van kansenongelijkheid in het onderwijs: kinderen met dezelfde capaciteiten, maar met een verschillende achtergrond, hebben niet dezelfde kansen om het beste uit zichzelf te halen en kennen vaak heel andersoortige onderwijsloopbanen. Met name het opleidingsniveau van de ouders speelt hierbij een rol. De coronacrisis heeft dit probleem extra zichtbaar gemaakt en versterkt.

De kansenongelijkheid kwam de afgelopen jaren al naar voren in diverse onderzoeken van de OESO en Inspectie van het Onderwijs. Zo bleek uit de Staat van het Onderwijs 2019 bijvoorbeeld dat leerlingen van wie ouders een diploma in het hoger onderwijs hebben, meer kansen hebben om op het vwo te komen en minder kansen hebben om af te stromen. Het gaat hierbij om complexe problematiek, waarbij een veelheid aan (maatschappelijke) factoren een rol speelt.

Een aantal oorzaken is aan te wijzen: geen goede leeromgeving in de thuissituatie, niet kunnen beschikken over de benodigde leermaterialen (computers of wifi), ouders die niet kunnen of willen ondersteunen bij het leerproces, niet de mogelijkheid hebben van bijles of huiswerkbegeleiding, overbelasting van docenten, het vroege selectiemoment po-vo en de segregatie in het onderwijs.

Beleidsambitie

- 17) Alle scholen hebben voor het schooljaar 2021-2022 een actieplan geformuleerd waaruit blijkt op welke wijze de school een bijdrage wil en kan leveren aan het tegengaan van kansenongelijkheid. Het gaat binnen het actieplan om concrete stappen en maatregelen die binnen de school kunnen worden doorgevoerd. Daarbij worden met name ook de mogelijkheden voor huiswerkondersteuning na schooltijd onderzocht.

ouders

Beleidsambitie

- 18) Scholen van VO Haaglanden betrekken ouders/verzorgers actiever bij het beleid van de school.

HUISVESTING

Beleidsambitie

- 19) In de komende jaren zal per schoolgebouw ouder dan twintig jaar in kaart worden gebracht op welke wijze tot een verduurzaming van onze schoolgebouwen gekomen kan worden.

De realisering van de strategische doelen wordt door het bestuur gemonitord. In de periodieke bilaterale gesprekken tussen de schoolleider en de voorzitter college van bestuur worden gedurende het schooljaar diverse beleidsambities tussentijds besproken. Daarnaast wordt jaarlijks de ontwikkeling en doorvoering van de beleidsambities uit het

strategisch beleidsplan formeel getoetst. Er is daarvoor door het college van bestuur een verantwoordingsdocument opgesteld waarbinnen de schoolleiders de voortgang van de verschillende strategische doelen binnen hun school aangeven. Bij aanvang van een nieuw kalenderjaar wordt dit document aan het college van bestuur voorgelegd. Het door de school samengestelde verantwoordingsdocument wordt met de individuele schoolleider besproken en wordt tevens geagendeerd in de reguliere rectoren en directeuren vergadering. De verantwoordingsdocumenten van alle scholen worden jaarlijks aan de raad van toezicht voorgelegd.

In de verslagen van de scholen in dit jaarverslag 2021 wordt op de voortgang van een aantal beleidsambities expliciet ingegaan.

2.6 NATIONAAL PROGRAMMA ONDERWIJS (NPO)

De coronacrisis heeft diepe sporen getrokken in het onderwijs. In de inleiding van dit jaarverslag en in paragraaf 2.4 werd hier al iets over gezegd. Op alle scholen zijn bij grote groepen leerlingen achterstanden/vertragingen ontstaan en zijn er gevolgen voor het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen. Ook moet geconstateerd worden dat er verschillen bestaan tussen de scholen. Leerlingen op scholen met een meer uitdagende en kwetsbare leerlingpopulatie zijn meer getroffen door de gevolgen van de crisis en worden het hardst geraakt.

De overheid is midden 2021 de scholen tegemoetgekomen met het beschikbaar stellen van extra middelen voor bestrijding van de ontstane problemen. Voor het funderend onderwijs werd meer dan 5 miljard euro beschikbaar gesteld voor een periode van 2,5 jaar. De spil van het NPO wordt gevormd door een door scholen op te stellen schooleigen programma op basis van een eigen analyse van de situatie op de school. Het schoolprogramma beschrijft onder meer de doelen die de school wil behalen, de gekozen interventies en de wijze waarop de school de resultaten duurzaam borgt.

In alle VO Haaglanden scholen is veel werk gemaakt van de zogenaamde schoolscan. Daarbij is op individueel leerling-, op klassen- en schoolniveau in kaart gebracht met welke achterstanden/vertragingen leerlingen te maken hebben en/of er sprake is van problemen met betrekking tot het sociaal-emotioneel welbevinden. Op basis daarvan hebben scholen gekozen voor interventies die noodzakelijk en haalbaar zijn. De medezeggenschap heeft ingestemd met het NPO-plan.

Het lag daarbij voor de hand te zoeken naar mogelijkheden extra docenten en ondersteuners binnen de school aan te stellen. Immers op basis van talloze onderzoeken weten we dat een goede leraar voor de klas het verschil maakt. Tegelijkertijd blijken bewezen effectieve interventies het grootste rendement op te leveren wanneer ze door eigen, goede docenten worden uitgevoerd. In een ideale situatie zou het te prefereren zijn geweest eigen docenten deels in te zetten voor hun normale lestaak en deels voor het wegwerken van achterstanden/vertragingen. En daarnaast extra docenten in te zetten voor de opengevallen lestaak. Al snel werd duidelijk dat de extra inzet van medewerkers geen optie zou zijn in het licht van het toenemende lerarentekort. Dat heeft ertoe geleid dat bij veel scholen medewerkers naast de normale lestaak extra taken toegedeeld kregen in het kader van het NPO.

Veel van onze scholen hebben dan ook moeten kiezen voor het laten uitvoeren van belangrijke interventies door eigen medewerkers. Op de ene school lukte dat beter dan op de andere. In alle gevallen leidde dat ook tot extra werkdruk op de scholen.

In grote lijnen hebben de scholen ingezet op de volgende acties:

- Inzet op een interne verbetercultuur door gerichte professionalisering van medewerkers;
- Kiezen (uit de menukaart) voor interventies met een hoog rendement;
- Uitvoering van interventies door eigen medewerkers;
- Inzet van onderwijs- en klassenassistenten;
- Inkoop van diensten bij externe partijen;
- De interventies die door de scholen het meest gekozen werden zijn: extra ondersteuning door eigen docenten, extra inzet van mentoren, huiswerkbegeleiding, extra ingeroosterde vaklessen, extra remedial teaching, klassenverkleining, verlengde schooldag, extra hulp examenleerlingen, extra externe zorg, extra programma's cultuur en sport, extra uren maatschappelijk werk, enzovoorts.

Aan het begin van het kalenderjaar 2022 zijn alle NPO-plannen van de scholen geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld. In mei 2022 zullen de plannen voor het schooljaar 2022-2023 en verder worden opgesteld.

12,3% van de middelen is ingezet voor externe inhuur; er heeft geen bovenschoolse inzet plaatsgevonden.

2.7 ARBEIDSMARKTTOELAGE

Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 krijgt, landelijk gezien, ongeveer 15% van de schoolvestigingen een extra geldbedrag. Dit geld is bedoeld voor een arbeidsmarkttoelage voor personeel dat werkt op schoolvestigingen met het grootste risico op onderwijsachterstanden.

Met de arbeidsmarkttoelage wordt beoogd tijdens het NPO-jaren het werk op scholen met het grootste risico op onderwijsachterstanden aantrekkelijker te maken en zo het herstel van kansgelijkheid te bevorderen. Scholen met een groot risico op onderwijsachterstanden hebben immers vaker moeite om vacatures te vullen en een hoger verloop.

De keuze voor de 15% van de vestigingen is gebaseerd op de CBS-indicator voor achterstanden. De 15% schoolvestigingen met de relatief hoogste achterstandsscore ontvangen de extra bekostiging.

Een deel van onze VO Haaglanden scholen (13 van de 22 vestigingen) valt binnen deze 15%-norm. Omdat het een toekenning betreft op basis van schoollocaties is de kans aanwezig dat een locatie binnen een school het wel voor de toelage in aanmerking komt en een andere locatie juist niet. Door het feit dat de arbeidsmarkttoelage pas laat in het kalenderjaar bekend werd gemaakt (augustus 2021) en dus de scholen de formatie voor het schooljaar 2021-2022 al verregaand geregeld hadden, had de toekenning van de arbeidsmarkttoelage voor het schooljaar 2021-2022 geen of nauwelijks effect voor de werving van personeel op deze scholen. Mogelijk zullen de scholen het effect van deze maatregel zien bij de werving van nieuwe medewerkers voor het schooljaar 2022-2023.

Een zorgpunt is de tijdelijke werking van deze maatregel wanneer deze afloopt aan het einde van het schooljaar 2022-2023. Als de medewerkers van deze 15%-schoolvestigingen weer terugvallen in salaris kan dat grote gevolgen hebben voor het docentenbestand op deze scholen. Zeker in deze tijd van een toenemend lerarentekort.

In het kader van deze maatregel is aan VO Haaglanden in totaal een bedrag van € 1.396.900,- ter beschikking gesteld. De maatregel leidde op de schoollocaties die het betreft tot een maandelijkse loonsverhoging tussen de 6% en 9%.

2.8 CONVENANTSMIDDELEN

Het Ministerie van OCW heeft eind 2019 de 'Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019' gepubliceerd. Daarmee krijgt het voortgezet onderwijs voor de periode 2020 en 2021 eenmalig 150 miljoen euro extra beschikbaar. De regeling is een uitvloeisel van het convenant dat een aantal partijen - waaronder de VO-raad - begin november 2019 met de Minister sloot ter versterking van de positie van de leraren binnen scholen. De regeling geeft aan dat vo-scholen per leerling € 154,96 ontvangen. De wijze van besteding vindt steeds met actieve betrokkenheid van het onderwijzend personeel plaats.

Voor VO Haaglanden is de totale toekenning in het kader van deze convenantsgelden 2,1 miljoen euro.

In overleg met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) is besloten deze gelden in 2020 en 2021 naar rato te verdelen over de scholen en per school in nauw overleg met de eigen medezeggenschapsraad de specifieke inzet op de verschillende doelen van de regeling te bepalen. Binnen de regelgeving zijn binnen de scholen van VO Haaglanden deze gelden met name besteed aan begeleiding van startende leraren en zij-instromers. Ook maatregelen ter vermindering van de werkdruk zijn eruit gefinancierd. In de verslagen van de scholen in 2020 werd op deze specifieke invulling reeds nader ingegaan. In kalenderjaar 2021 zijn de resterende convenantmiddelen volledig besteed.

2.9 HET LERARENTEKORT

Landelijk hebben we te maken met een lerarentekort in het VO. CentERdata publiceert hier jaarlijks over in 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel in het po, vo en mbo'. In deze rapporten wordt duidelijk dat we landelijk, weliswaar per regio verschillend, te maken hebben met een lerarentekort. Voor de stad Den Haag komt daarbovenop dat de leerlingenpopulatie in ieder geval nog zal groeien tot 2027 met, naar verwachting, ongeveer 1.800 leerlingen. Dit zal tot 2027 leiden tot een nog groter lerarentekort dan in de prognoses van CentERdata wordt aangegeven.

Het toenemende lerarentekort heeft er in de afgelopen jaren toe geleid dat scholen in toenemende mate vacatures hebben moeten invullen met niet-bevoegde docenten. In de afgelopen jaren is in Den Haag ongeveer 35% vacatures op deze wijze ingevuld. Dat geldt voor alle scholen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze situatie is

alarmerend, omdat dit onder andere betekent dat scholen al deze docenten in opleidingstrajecten moeten plaatsen, intern moeten begeleiden en dus niet volledig voor schooltaken kunnen inzetten. Daarnaast zijn er aanzienlijke kosten mee gepaard. En last but not least kan het bijna niet anders zijn dan dat dit invloed heeft op de onderwijskwaliteit van de Haagse scholen.

Bijzondere aandacht hierbij moet uitgaan naar scholen met een meer uitdagende leerlingenpopulatie. Dan gaat het bijvoorbeeld om vmbo-scholen en/of scholen met een leerlingenpopulatie uit de Haagse achterstandswijken met een ingrijpende sociale problematiek. Deze scholen stellen al jaren vast dat het uiterst moeilijk is vacatures ingevuld te krijgen. Meer dan gemiddeld worden deze vacatures dan niet-bevoegd ingevuld. Een groot aantal startende en niet-bevoegde docenten verlaat, ondanks intensieve begeleiding, binnen een jaar de school.

2.10 MEDEZEGGENSCHAP

In de Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) van VO Haaglanden kunnen maximaal 20 leden zitten. De samenstelling was in 2021 (oktober 2021) als volgt: 11 leden vanuit de personeelsgeleding, 2 ouders vanuit de oudergeleding en 7 leerlingen uit de leerlingengeleding van de MR-en van de scholen. Daarnaast waren er nog 9 plaatsvervangende leden.

De GMR treedt op in plaats van de afzonderlijke medezeggenschapsraden van de scholen indien het aangelegenheden betreft die van gemeenschappelijk belang zijn voor de medewerkers van onze scholen. Dat geldt eveneens voor de instemmings- en adviesbevoegdheid van geledingen van de raad.

De GMR is een belangrijke gesprekspartner van het college van bestuur. In het kalenderjaar 2021 vonden in totaal 5 vergaderingen plaats van de GMR met het college van bestuur.

Ook vonden met het college van bestuur in 2021 twee zogenaamde voeten-op-tafel-bijeenkomsten plaats. Dit zijn bijeenkomsten in een informele setting waarbij onderwerpen besproken worden die meer opiniërend zijn en niet direct vragen om besluitvorming, advies of instemming. In de voeten-op-tafel-setting kan vrijelijk van gedachten gewisseld worden en worden mogelijkheden en onmogelijkheden verkend. Bij deze bijeenkomsten is doorgaans ongeveer een derde van de GMR-leden aanwezig.

Het college van bestuur hecht er aan de GMR proactief te betrekken bij het beleid.

De volgende onderwerpen werden in 2021 onder andere besproken:

- Coronapandemie en de inzet van de NPO-middelen;
- Ventilatieproblematiek VO Haaglanden scholen;
- De nieuwe wetgeving rondom de ouderbijdrage;
- Het normatief publiek eigen vermogen van de Stichting VOH;
- De vakantieregeling 2022-2026;
- De meerjarenbegroting 2021-2022;
- De samenwerking met Scholengroep Spinoza inzake De Haagse Onderwijsacademie;
- De buitenlandse schoolreizen ten tijde van corona;
- De pasfoto 2021;
- De arbeidsmarkttoelage – NPO;
- Verzuimbegeleiding;
- Vacatures mei-november 2021;
- De kaderbrief;
- De afrekening schooljaar 2020-2021;
- Begroting 2021-2022 en meerjarenbegroting 2021-2026.

De GMR stemde o.a. in met de volgende beleidsstukken:

- De meerjarenbegroting 2021-2026;
- De samenwerkingsovereenkomst met Scholengroep Spinoza;
- Procedure opvolging lid RvT op voordracht GMR;
- De vakantieregeling 2022-2026;
- Bestuursformatieplan 2021;
- Notitie normatief vermogen publiek eigen vermogen.

2.11 EINDE PRESTATIEBOX

In het sectorakkoord VO 2014-2017 zijn zeven ambities geformuleerd. Deze ambities zijn in 2018 geactualiseerd. Het sectorakkoord liep in 2020 af. Uit de eindevaluatie die is opgesteld door de VO Raad en het Ministerie van OCW blijkt dat een groot deel van de gestelde doelen is bereikt en dat er aanzienlijke stappen voorwaarts zijn gezet. De prestatiebox middelen die gekoppeld waren aan deze doelstellingen worden conform gemaakte afspraken in het sectorakkoord toegevoegd aan de lumpsum van de scholen. Het gaat daarbij om een bedrag van 218 miljoen euro. Over de middelen die gekoppeld waren aan de nog niet behaalde doelstellingen zijn aanvullende afspraken gemaakt voor 2021 en 2022. Zo blijft er landelijk 9 miljoen beschikbaar voor zomerscholen en andere interventies gericht op het voorkomen van zittenblijven en 20 miljoen voor de aanpak tegengaan thuiszitters. Voor onderdelen van het Strategisch personeelsbeleid (SHRM) wordt 88 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dit om in te zetten voor het verbeteren van de kwaliteit van de implementatie van strategisch personeelsbeleid, de evaluatie hiervan, de begeleiding van startende docenten en schoolleiders en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

De scholen hebben in 2021 een bedrag per leerling uitgekeerd gekregen om te werken aan strategisch personeelsbeleid, begeleiding van starters en het tegengaan van thuiszitten. Dit bedrag was € 117,95 per leerling.

In dit verslag wordt in hoofdstuk 4 uitvoerig verslag gedaan van alle acties die door de scholen van VO Haaglanden zijn ondernomen in het kader van het Strategisch HRM-beleid. Met name kan hier de start genoemd worden met de Haagse Onderwijs Academie (HOA), de start (gezamenlijk met alle vo-schoolbesturen in Den Haag) met het Haagse Inductie Programma (HIP), het mogelijk maken van een Management Development Programma (MDP) en een Middenkader Traject (MKT) voor leidinggevenden binnen VO Haaglanden, initiatieven om te komen tot een samenhangend Strategisch HRM-beleid en de verschillende ambities binnen het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 van VO Haaglanden.

Met betrekking tot het tegengaan van het thuiszitten hebben de VO Haaglanden scholen in het kalenderjaar 2021 de zorgstructuur binnen de scholen in kwalitatieve zin verder versterkt. De zorg op onze scholen is ook geïntensiveerd in kwantitatieve (formatieve) zin. Op alle scholen is de formatie die toegerekend kan worden aan het bieden van 'zorg' (deels sterk) toegenomen. In percentages gerekend gaat het om een toename over de afgelopen 3-4 jaar van vaak wel tot 50%. In absolute zin loopt de toename van de formatie op scholen uiteen van 0,5 FTE tot meer dan 10 FTE.

Vanwege de coronapandemie hebben in 2021 maar beperkt activiteiten plaatsgevonden in het tegengaan van het zittenblijven in de vorm van zomerscholen of anderszins. In 2021 bood de Johan de Witt Scholengroep een zomerschool aan waarvan alle leerlingen van de VO Haaglanden scholen gebruik konden maken.

2.12 RELATIE MET EXTERNE STAKEHOLDERS

Haagse schoolbesturen en Samenwerkingsverband Passend onderwijs

De voorzitter van het college van bestuur van VO Haaglanden is ook voorzitter van het Platform van VO-schoolbesturen en voorzitter van het dagelijks bestuur van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. De samenwerking tussen de Haagse schoolbesturen (PO, VO, MBO, HBO) is goed.

Gemeente Den Haag en Rijswijk

Vanuit het bestuur wordt met de gemeente Den Haag en de gemeente Rijswijk op diverse niveaus overlegd. Bestuurlijk gebeurt dat in Den Haag als voorzitter van het VO-Platform en in Rijswijk via de bestuurlijke commissie. In 2021 is in het bestuurlijk overleg met de gemeente Den Haag veel aandacht besteed aan de corona-problematiek. Ook het lerarentekort, de Lerarenopleiding en de Opleidingsscholen zijn veelvuldig aan de orde geweest. Met de gemeenten is veelvuldig ambtelijk overleg (Huisvesting en Educatieve Agenda).

VO-raad

Door VO Haaglanden wordt deelgenomen aan de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VO-raad en aan landelijke bestuurlijke thema- en werkgroepen over werkgeverszaken, CAO, bekostiging en financiën van het voortgezet onderwijs. De voorzitter college van bestuur nam deel aan het 10-grote-besturen-beraad van de

VO-raad. De voorzitter is ook lid van de landelijke bevoegdhedencommissie nieuwe vakken VO (tot april 2021). Als vertegenwoordiger van de VO-raad werd door het lid college van bestuur geparticipeerd in een bestuurlijke commissie met VNG, PO-raad en VO-raad.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De jaarlijkse evaluatie van het overleg tussen GMR en college van bestuur was op zaterdag 18 januari 2021. Ook de leden van de raad van toezicht waren daarbij aanwezig. De verhoudingen tussen de GMR en het college van bestuur zijn goed. De GMR vindt dat het college van bestuur goed informeert en dat er transparant wordt gewerkt.

2.13 PASSEND ONDERWIJS

In 2013 is de Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Den Haag en omstreken, kortweg SWV V(S)O Zuid-Holland West (SWVZHW) ontstaan. Het bestuur telde in 2021 17 aangesloten schoolbesturen met ruim 55 scholen voor Voortgezet (Speciaal) Onderwijs, waarvan er twee met VSO-scholen buiten de regio, één bestuur houdt onderwijsvoorzieningen in jeugdzorg en instellingen in stand en twee besturen verzorgen het onderwijs in een voorziening waar leerlingen ambulante behandeld worden vanuit de jeugdhulp. VO Haaglanden maakt deel uit van het Samenwerkingsverband SWVZHW. Alle schoolleiders van de scholen/locaties zijn lid van een directiekring. Doel van de directiekringen is om de samenwerking op schoolleidersniveau te stimuleren en te versterken. Gezamenlijk garanderen de scholen van het SWV een antwoord op de onderwijsvragen van de leerlingen. Alle besturen/scholen nemen daarbij hun verantwoordelijkheid. Het SWV heeft tevens een Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) dat bestaat uit het Flexcollege, De Retour Regulierklas (voorheen Rebound) en De Doorzet met een locatie in Rijswijk.

Het OPDC opereert tussen het veld van reguliere vo scholen en het vso. Het OPDC biedt maatwerktrajectadvies, dit doen zij vraaggestuurd met als uitgangspunt maatwerk en inclusiever onderwijs. Wanneer een stamschool vastloopt met een leerling leggen zij de casus voor aan het expertiseteam, bestaande uit medewerkers van het schoolondersteuningsteam en gedragswetenschappers van het OPDC. Vervolgens wordt in nauwe samenwerking met ouders, leerling en de stamschool bekeken wat de ondersteuningsbehoefte van de leerling is.

Op basis van deze behoefte wordt een passend traject gezocht. Dat kan, bij voorkeur, zijn op de eigen school met extra ondersteuning, op het FlexCollege of op het vso. Indien meer onderzoek nodig is om een passend traject te vinden wordt de leerling ondergebracht bij De Doorzet. Doel is het continueren van de onderwijsloopbaan van de leerlingen en het realiseren van een passend ontwikkelperspectief. Voor alle leerlingen is passende ondersteuning vanuit de jeugdhulp beschikbaar, die op de voorziening zelf wordt aangeboden. Onderwijs en jeugdhulp worden in samenhang aangeboden en dit is een belangrijke succesfactor gebleken.

In 2021 is door het SWVZHW een nieuw Ondersteuningsplan 2021-2025 opgesteld. In dit Ondersteuningsplan wordt een vijftal speerpunten gepresenteerd:

- Het versterken van de kwaliteiten;
- Het versterken van de basisondersteuning;
- Een gerichtere inzet van de ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband;
- Naar inclusiever onderwijs;
- Onderwijs en jeugdhulp.

De scholen van VO Haaglanden ontvingen van het samenwerkingsverband ZHW in 2021 een bedrag van € 2.698.800,- voor het bieden van basis- en extra zorg in het kader van Passend Onderwijs.

2.14 DOELMATIGE INZET VAN MIDDELEN

Doelmatigheid bij de inzet van middelen is binnen VO Haaglanden een voortdurend aandachtspunt. Jaarlijks wordt een kaderbrief opgesteld ter voorbereiding op de nieuwe begrotingscyclus. In de kaderbrief worden de speerpunten voor het nieuwe begrotingsjaar weergegeven en worden de schoolleiders uitgenodigd een nadrukkelijke relatie te leggen tussen de doelen, keuzes en afwegingen daarbij aan de ene kant en de inzet van de financiële middelen aan de andere kant. Een tweetal stafmedewerkers van het centrale bureau ondersteunt de schoolleiders bij deze beschrijvingen en onderbouwingen in de begrotingen en bij de verantwoording daarover achteraf. In het overleg met de raad van toezicht is de doelmatige inzet van de middelen een nadrukkelijk onderwerp. Strategische beslissingen

worden vooraf met de raad van toezicht doorgesproken. De diverse alternatieven komen daarbij aan bod. Leden van de raad van toezicht brengen bezoeken aan de scholen zonder dat daar bestuursleden bij aanwezig zijn. Zij voeren gesprekken met docenten, onderwijsondersteunend personeel en leerlingen. Aan de hand van zogenaamde pasfoto's worden diverse kengetallen met de raad van toezicht besproken.

2.15 INTERN TOEZICHT

Het intern toezicht wordt binnen VO Haaglanden uitgevoerd door de raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit zeven leden. Het jaarverslag van de raad is opgenomen onder 2.16. De raad van toezicht is in 2021 nauw betrokken geweest bij beleids- en beheersprocessen binnen VO Haaglanden. De raad van toezicht overlegt twee keer per jaar met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De raad van toezicht kent een auditcommissie, een onderwijscommissie en een remuneratiecommissie. Een specifieke rol is binnen de raad van toezicht weggelegd voor de voorzitter. Over specifieke ontwikkelingen binnen de stichting vindt afzonderlijk overleg met de voorzitter plaats. De voorzitter is op uitnodiging van het college van bestuur ook aanwezig bij het bestuursgesprek met de Inspectie van het Onderwijs.

In het kalenderjaar 2021 is er veelvuldig separaat periodiek contact geweest tussen de raad van toezicht en het college van bestuur over de stand van zaken op de scholen met betrekking tot de coronapandemie.

2.16 VERSLAG 2021 VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

INLEIDING

Het jaar 2021 heeft, net zoals het voorgaande jaar, voor de raad van toezicht in belangrijke mate in het teken gestaan van COVID-19. Tot aan de zomer is meer dan gebruikelijk frequent en intensief overleg geweest tussen de raad en het college van bestuur. Tijdens de extra overleggen heeft de raad zich laten informeren over de stand van zaken op de scholen met betrekking tot de voortgang van het onderwijs en het wel en wee van leerlingen en medewerkers. De raad heeft geconcludeerd dat het college van bestuur, samen met rectoren en directeuren, passende stappen heeft gezet om deze crisis zo goed mogelijk het hoofd te bieden. Na de zomervakantie is de raad weer overgegaan naar afbouw van de extra overleggen.

WERKWIJZE

De raad van toezicht houdt toezicht op het beleid van het college van bestuur, op de algemene gang van zaken binnen de Stichting VO Haaglanden en de met de stichting verbonden instellingen. De raad staat het college van bestuur gevraagd en ongevraagd met advies ter zijde en fungeert als klankbord voor schoolleiders, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en andere belanghebbenden bij VO Haaglanden. De raad is de werkgever van de leden van het college. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de stichting berust bij het college.

De samenstelling van de raad is in 2021 ongewijzigd gebleven ten opzichte van het jaar ervoor. De samenstelling is opgenomen op bladzijde 125.

GOVERNANCE

De raad van toezicht en het college van bestuur sluiten aan bij de Code Goed Onderwijsbestuur van het Voortgezet Onderwijs. Er wordt voldaan aan de lidmaatschapseisen. De raad heeft voldoende toezichthoudende professionaliteit. Werving van nieuwe leden vindt plaats op een opgestelde competentiematrix die bijdraagt aan een optimale professionele samenstelling van de raad.

Er is een grote mate van vertrouwen in de sturing en verantwoording door het college van bestuur. De informatievoorziening aan de raad is uitgebreid, volledig en op maat. In de diverse plannen staan heldere doelstellingen die uitgebreid met de raad worden besproken.

De samenwerking tussen de raad en het college is constructief, open en plezierig, met voldoende ruimte voor inbreng door de raad. De informatie-uitwisseling is goed op orde, zowel mondeling als schriftelijk. Indien nodig weten de leden van het college van bestuur en de leden van de raad van toezicht elkaar buiten de vergaderroosters om te vinden voor overleg.

De leden van de raad houden hun kennis en vaardigheden op peil, onder meer door het deelnemen aan activiteiten van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen, (online) classes/ masterclasses van Hemingway en blijven op de hoogte van relevante ontwikkelingen door onder meer nieuwsbrieven, bijeenkomsten (onder andere van accountantsbedrijf PWC) en het volgen van cursussen.

TOEZICHT

De raad van toezicht heeft in 2021 viermaal vergaderd. Na voorbespreking door de raad afzonderlijk vond steeds aansluitend de vergadering met het college van bestuur plaats.

Een vast agendapunt in de vergaderingen is de bespreking van de bestuursbrief van het college van bestuur. Daarin informeert het college de raad over actuele plannen, thema's en ontwikkelingen, die al dan niet de goedkeuring van de raad nodig hebben. Naast jaarlijks terugkerende onderdelen als:

- De goedkeuring van de jaarrekening;
- Het bespreken van de (meerjaren)begroting en de managementrapportage per school;
- De examenresultaten en aanmeldingen;
- Het goedkeuren van de WNT-norm op basis van de complexiteitspuntenberekening.

zijn de volgende onderwerpen tijdens de vergaderingen aan de orde geweest:

- De ontwikkelingen met betrekking tot COVID-19;
- De Code Goed Onderwijsbestuur van het Voortgezet Onderwijs; kwaliteitsbeleid;
- Wet bestuur en toezicht rechtspersonen;
- Het lerarentekort, het overzicht van de vacatures en de bevoegdheden;
- Crisismanagementplan;
- Samenwerking scholengroep Spinoza/ VO Haaglanden academie;
- Nationaal Programma Onderwijs (NPO)/ ProjectPlus;
- De voortgang van het nieuwe strategische beleidsplan;
- De mogelijke komst van een Islamitische school in Den Haag;
- Aanbesteden accountantsdiensten 2022 e.v.;
- ICT in het onderwijs;
- De informatievoorziening aan de raad van toezicht (wat heeft geresulteerd in de 'gecomprimeerde pasfoto').

De werkbezoeken aan de scholen zijn opgeschort geweest tot aan september. Het eerste werkbezoek vond weer plaats in november aan praktijkschool De Einder. Door de rondleiding, presentaties en gesprekken met de schoolleiding, docenten en leerlingen werd een beeld gevormd hoe de praktijkschool functioneerde gedurende de lockdown, aangezien de school open bleef daar waar andere scholen moesten overstappen naar afstandsonderwijs en hybride vormen van onderwijs.

Bovendien wordt naast de reguliere vergaderingen tijd ingeruimd om, over het algemeen samen met het college van bestuur, aandacht te besteden aan specifieke thema's.

THEMA-VERGADERINGEN, CONFERENTIES

Dit jaar heeft de raad tijdens één van de themabijeenkomsten gesproken over ICT in het onderwijs van VO Haaglanden en ICT in samenhang met cyber security en AVG in de organisatie van VO Haaglanden.

Op de VO Haaglanden conferenties voor schoolleidingen, de GMR en BMO-medewerkers is normaliter (een vertegenwoordiging van) de raad aanwezig. Dit jaar sloten de raad van toezicht leden aan bij de VOH- studiedag met als thema "De digitale transformatie en de consequenties voor het VO".

GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD (GMR)

Vanwege de grote druk die corona heeft gelegd op de onderwijsprofessionals, heeft de raad dit jaar één keer overleg met de GMR in plaats van de verplichte twee keer. Dit om de leden van de GMR enigszins te ontzien. Tijdens dit overleg wordt altijd gesproken over de relatie tussen de GMR en het college, in hoeverre de GMR voldoende wordt geïnformeerd over en betrokken bij bovenschoolse onderwerpen en of de informatievoorziening adequaat is. Tevens is er aandacht voor in hoeverre er voldoende ruimte voor de GMR is om een eigen inbreng te hebben. Na dit formele overleg wordt in aanwezigheid van het college gesproken over actuele onderwerpen, zoals dit jaar het geven van onderwijs onderhavig aan coronamaatregelen en de werkdruk.

AUDITCOMMISSIE

De auditcommissie, bestaande uit Michel Rovers, Karel Braun en Jan Hoek, is twee keer bij elkaar gekomen in 2021, in juni en in november. De auditcommissie heeft geadviseerd over de jaarrekening 2020; de jaarrekening 2020 is goedgekeurd. Andere onderdelen die aan bod zijn gekomen: de managementletter en interimrapportage van de accountant, de afrekening schooljaar 2020-2021, treasurystatuut en risicomanagement.

Voorafgaand aan die raadsvergaderingen heeft de commissie met een lid van het college, de concern controller en de externe accountant vergaderd. Voorts werd in de vergaderingen uitgebreid ingegaan op (het uitstel van de) de nieuwe bekostiging, het normenkader, de afrekeningen en begrotingen van de scholen en de tussentijdse rapportages.

REMUNERATIECOMMISSIE

De remuneratiecommissie, bestaande uit Joris Backer en Joris den Bruinen, heeft medio 2021 het functioneren van het college van bestuur beoordeeld; de raad heeft op basis van het verslag hiervan het college positief beoordeeld. De raad van toezicht heeft vanuit haar werkgeversrol vastgesteld dat de bezoldiging van het college van bestuur juist en rechtmatig is.

Vanuit deze werkgeversrol van de raad heeft de remuneratiecommissie een actieve rol gehad in de werving en selectie van de opvolger van vertrekkende college van bestuur lid Peter van Laarhoven en toezicht gehouden op een representatieve samenstelling van de sollicitatiecommissie die hiervoor is ingesteld. De raad heeft op advies van de remuneratiecommissie besloten om de periode waarin er gezocht wordt naar een nieuw lid te overbruggen met een bekwaam interim college van bestuur lid.

Daarnaast is de remuneratiecommissie, op basis van de competentiematrix, de wervingsprocedure gestart ter vervanging van vertrekkend raadslid Karel Braun.

COMMISSIE ONDERWIJSKWALITEIT

De onderwijscommissie, bestaande uit Jan Hoek, Karel Braun, Maurice Eykman en Jaswina Bihari-Elahi, heeft tot taak de raad van toezicht te ondersteunen in zijn taken en verantwoordelijkheden op het gebied van de kwaliteit van het onderwijs en de daarmee samenhangende professionaliseringsvraagstukken. In dat kader besteedt zij aandacht aan onder meer de in- en uitstroom, rendementen, examenresultaten, stakeholderstevredenheid, onderwijsinnovatie, de kwaliteitscultuur en de relatie tot de arbeidsmarkt. Doel is enerzijds te kunnen bepalen welke onderwerpen vanuit toezichtperspectief breder in een raad van toezicht vergadering aan de orde moeten komen ("agendasetting"), ze te bespreken vanuit het perspectief van procesopvolging en risicodetectie en te fungeren als klankbord voor het college van bestuur en anderzijds om, net als bij de auditcommissie, onderwerpen uitgebreider en diepgaander te kunnen bespreken dan in de reguliere raadsvergadering mogelijk is. Dit jaar werd gesproken over onderwijskwaliteit en de toepassing van de NPO gelden in het onderwijs. En is grondig ingegaan op de verschillen tussen de scholen aan de hand van de pasfoto.

DOELMATIGHEID

In de afgelopen jaren, zo ook in 2021, is door het college ingezet op het versterken van diverse financiële processen. Onderdeel hiervan betreft de jaarlijkse bestuurlijke kaderbrief waarin de kaders en uitgangspunten voor de komende begrotingscyclus zijn opgenomen.

Deze jaarlijkse bestuurlijke kaderbrief vraagt om expliciete beleidsmatige keuzes te maken in de doelmatige besteding van beschikbare middelen. Het beleidsrijk begroten is hierdoor steeds meer een vanzelfsprekendheid geworden.

De raad toetst de inzet op doelmatigheid van uitgaven vervolgens op diverse manieren door (tussentijdse) rapportages over onderwijsresultaten, tevredenheidsonderzoeken, ontwikkeling leerlingaantallen, klachten en schorsingen, verzuim en bevoegdheden medewerkers, huisvesting en financiële resultaten (in relatie tot vastgestelde begrotingen). In voorkomende situaties worden door het college de overwegingen, risico's en alternatieven van voorstellen of besluiten met de raad gedeeld.

Door deze werkwijze is de raad goed in staat met het college in gesprek te gaan over de verbinding tussen doelstellingen, middelen en resultaten. Naar het oordeel van de raad van toezicht zijn de middelen doelmatig besteed door VO Haaglanden.

3. ONDERWIJS EN KWALITEIT

3.1 VERSLAG VAN DE VOH-SCHOLEN

A. DALTON DEN HAAG

1. ALGEMEEN

Dalton Den Haag is in de eerste plaats een daltonschool. Daarnaast zijn we een cultuurprofielschool én een tweetalig onderwijs-school. Die drie liggen in elkaars verlengde, want cultuur en tweetalig onderwijs zijn gericht op een brede ontwikkeling en dat geldt zeker ook voor daltononderwijs. De Dalton biedt havo-, atheneum- en gymnasiumonderwijs aan en heeft ongeveer 1000 leerlingen en 100 medewerkers. Dankzij de daltonwerkwijze, met onder andere de daltonuren, het tutoraat en het leerlingmentoraat, leren de leerlingen uit verschillende klassen elkaar goed kennen. Daardoor is er een sterke sociale cohesie. Doordat er tijdens de daltonuren geregeld contact is tussen leerling en docent is de onderlinge band hecht. De leraar geeft niet alleen les, maar ook individuele begeleiding en helpt met de taken en planning.

2. ONDERWIJSVISIE

Daltononderwijs is gebaseerd op vijf pijlers: verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, reflectie, effectiviteit en samenwerking. Onderwijs van nu dat de leerlingen voorbereidt op een snel en voortdurend veranderende toekomst. Naast de ingeroosterde lessen is er daltontijd waarin leerlingen zelfstandig en/of samen aan taken werken. Leraren bieden een kader waarbinnen leerlingen hun leerproces gedeeltelijk zelf kunnen vormgeven. Dat vraagt om leraren die steeds meer verantwoordelijkheid aan hun leerlingen durven te geven. De leerlingen krijgen die verantwoordelijkheid, maar leggen wel geregeld verantwoording af, aan hun leraren, medeleerlingen en ouders. Vrijheid en verantwoordelijkheid gaan hand in hand. Daarnaast is reflecteren op gemaakt werk, inzet en motivatie een essentieel voor de persoonlijke ontwikkeling.

3. BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN IN 2021

a) Reorganisatie onderwijs ondersteunend personeel (OOP)

In 2021 is de administratie gereorganiseerd. In 2022 starten we met een professioneel team van vier collega's die heldere taken en verantwoordelijkheden hebben. Periodiek is er een breed OOP-overleg. Daarnaast is er een profiel voor het hoofd financiën opgesteld. Verder heeft de schoolleiding zich gebogen over de samenstelling en onderlinge samenwerking. Er is besloten de schoolleiding te verkleinen. De komende maanden gebruiken we om een verdere invulling van taken en verantwoordelijkheden (ook van de coördinatoren) uit te werken. Onderlinge afstemming en effectiviteit zijn daarbij leidende principes.

b) Het gebouw

De stuurgroep mechanische ventilatie heeft drie opties onderzocht om mechanische ventilatie aan te brengen in ons monumentale gebouw. Optie 1 (met dakopbouw) lijkt inmiddels aanvaardbaar voor monumentenzorg. Er is een werkgroep rond de revitalisatie gymvleugel samengesteld. In de werkgroep zitten zowel leerlingen als collega's. Onder leiding van Thomas Architecten en HEVO hebben twee workshops plaatsgevonden rond het ontwerpen van de vleugel. In maart 2022 wordt een voorlopig ontwerp aangeleverd.

c) Investering in maatwerk, begeleiding en executieve functies

Afgelopen schooljaar is geïnvesteerd in maatwerkuren voor leerlingen. Het rooster is aangepast om maatwerk mogelijk te maken. Docenten zijn extra gefaciliteerd om dat maatwerk te verzorgen. De begeleiding van leerlingen is op verschillende manieren geïntensiveerd. We hebben de coachingsuren opgehoogd, het tutoraat uitgebreid en twee leerlingbegeleiders aangesteld. De coördinator Passend Onderwijs (COPA) heeft 80 extra taakuren gekregen om aan de toenemende vraag te voldoen. Huiswerkbegeleiding, faalangstrainingen, sovatrainingen, trainingen executieve functies en het werken met een planagenda zijn bedoeld om leerlingen (extra) te ondersteunen bij hun schoolwerk.

d) In gang gezet

In 2021 zijn er diverse ontwikkelingen in gang gezet. Zo is er een werkgroep burgerschapsonderwijs opgericht. Die werkgroep wordt geleid door Bram Eidhoff. Er is een visie op burgerschapsonderwijs opgesteld. Via een inspraakarena met leerlingen en docenten (9 maart 2022) verzamelt de werkgroep op democratische wijze input voor een geschreven burgerschapsprogramma.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2021 heeft Dalton Den Haag ongeveer 1/3 van de NPO-gelden besteed. Dalton Den Haag heeft ervoor gekozen om de NPO-gelden met name uit te geven aan de intensivering van de begeleiding en het aanbieden van maatwerkuren. Dat doen we grotendeels met de inzet van het eigen personeel. We maken collega's vrij door middel van tijdelijke uitbreidingen en het inzetten van studenten voor surveillancetaken. Daarnaast zetten we in op activiteiten voor leerlingen en docenten om het algemene welbevinden en de groepscohesie te vergroten. Voorbeelden daarvan zijn introductiekampen, klassenuitjes en andere culturele en sportieve activiteiten. Het bestede geld is verdeeld over de verschillende interventies A tot en met F.

b) Passend onderwijs

Om te voldoen aan de cognitieve behoeften van leerlingen heeft Dalton Den Haag in 2021 zogenaamde vakinhoudelijke maatwerkuren ingezet. Daarmee is er meer flexibiliteit voor leerlingen. Ook de remediërende digitale programma's bieden adaptieve ondersteuning aan. Met het benoemen van twee leerlingbegeleiders is extra geïnvesteerd in de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen. Leerlingen kunnen tevens gebruik maken van individuele begeleiding door externe onderwijsbureaus, zoals MooiJong en Opnij. Daarnaast bieden we periodiek laagdrempelige groepstrainingen aan rond de ontwikkeling van executieve functies en sociale vaardigheden en het omgaan met faalangst.

c) Toetsing en examinering

In het examenreglement staan taken en verantwoordelijkheden beschreven van de examencommissie en de examensecretaris. De examencommissie komt vier keer per jaar bijeen om te evalueren en bij te stellen. Onderwerpen van gesprek zijn het reglement en het stroomlijnen van de Programma's voor toetsing en afsluiting (PTA's). Daarnaast denkt de examencommissie mee over de kwaliteit van toetsing en het ontwerpen van schoolbreed toetsbeleid. De examensecretaris woont het overleg van examensecretarissen VO Haaglanden bij en is lid van Plexus.

d) Convenantsgelden

Tweederde van de convenantsgelden is besteed aan de inzet van een projectleider ICT ten behoeve van onderwijsinnovatie en werkdrukvermindering. Het resterende bedrag is ingezet ten behoeve van begeleiding startende leraren, intensivering mentoraat, mentorendenktank en invoering NT2- begeleiding. De volledige convenantsgelden zijn besteed ultimo 2021.

e) SHRM

In het personeelsbeleid leggen we de nadruk op het verhogen van het werkplezier. Uitgangspunten van het personeelsbeleid zijn:

- Gezamenlijke verantwoordelijk voor het onderwijsproces;
- Ruimte voor differentiatie in taken;
- Persoonlijke professionalisering voor alle medewerkers;
- Collectieve professionalisering voor alle medewerkers.

Door de werkdrukverhogende omstandigheden vanwege corona zijn in overleg met de medezeggenschapsraad (MR) grotere professionaliseringstrajecten opgeschort. Wat is er wel gebeurd?

- Thematische functioneringsgesprekken rond differentiëren (met voorbereidende reflectie-opdracht, al dan niet in duo's met collegiale klassenbezoeken) hebben plaatsgevonden.
- Een traject vitaliteit is in samenwerking met Habilis ingevuld. Schoolleiding en Personele Medezeggenschapsraad (PMR) hebben dit gezamenlijk vorm gegeven. De PMR heeft de communicatie met personeel verzorgd.
- Een voorstel rondom promotietrajecten LB - LC - LD is voorgelegd aan PMR en wordt nu uitgewerkt.
- De mentoren hebben professionalisering 'executieve functies' gevolgd.
- De schoolleiding heeft gewerkt aan leiderschap, samenwerking en een nieuwe organisatiestructuur.

5. BEELD VAN 2022

a) Gebouw

- In de zomervakantie 2022 wordt de lift geïnstalleerd.
- In de zomervakantie 2022 wordt de muziekstudio gefacelift.
- In de zomervakantie 2022 start fase 1 van het aanbrengen van mechanische ventilatie.
- In 2022 wordt het plan revitalisatie gymvleugel ingediend.

b) Organisatie

(In de loop van) komend schooljaar starten we met een aangepaste organisatiestructuur Onderwijsondersteunend personeel (OOP) met als doel de effectiviteit, onderlinge samenwerking en slagkracht te verhogen. In 2022 wordt een plan opgesteld waarin het proces om tot een nieuwe organisatiestructuur te komen, wordt beschreven. Beslispunten zijn:

- de samenstelling en omvang van de schoolleiding;
- de samenwerking tussen (nieuw) hoofd financiën en (eventueel nieuwe functie) beleidsmedewerker formatie en personeelszaken;
- de taken en verantwoordelijkheden van het gehele OOP inclusief het coördinatorenteam;
- het al dan niet formeren van jaarlaagteams.

c) Onderwijs

We gaan door met het uitvoeren van het schoolplan 2021- 2024 en leggen het accent op:

- Ontwikkelen en uitvoeren van schoolbreed toetsbeleid;
- Het inbedden van ingezette vernieuwingen rond maatwerk en executieve functies;
- Het optimaliseren van het rooster en de lessentabel;
- Het professionaliseren van de mentorenbegeleiding;
- Het reduceren van het aantal digitale tools, het uitfasen van Magister.me, het onderzoeken van alternatieve digitale leeromgevingen.

d) Personeelsbeleid

In het personeelsbeleid gaat onze aandacht uit naar het formuleren van professionaliseringsbeleid en het komen tot goede richtlijnen voor promotie (LB – LC – LD) en bijbehorende docentprofielen.

B. PRAKTIJSCHOOL DE EINDER**1. ALGEMEEN**

Praktijkschool De Einder is een school voor jongeren van 12 tot ongeveer 18 jaar die leren in de praktijk, door ervaring op te doen in levensechte praktijksituaties op school door het lopen van stages en door op maat gemaakte theoretische lessen. De afgelopen 2 jaren hebben we de Einder geheel in een nieuw jasje gestoken. Dit betreft de inrichting van alle leslokalen. Ook heeft ons team een geheel nieuw onderwijsconcept c.q. leerlingvolgsysteem “Doen In” ingevoerd met o.a. geheel nieuwe doorgaande leerlijnen binnen ieder vakgebied. Dit betekent dat we leerlingen binnen 14 praktijkvakken en de algemeen vormende vakken lessen kunnen aanbieden op 3 niveaus. Waarbij we voor onder andere de vakken Nederlands en Rekenen de meest moderne digitale middelen inzetten.

Onze kracht ligt dan ook in het verzorgen van onderwijs op maat!

De meeste leerlingen sluiten hun schooltijd op de Einder af met een diploma. Wanneer leerlingen meer praktische uitdaging nodig hebben bieden we door de branche erkende certificeringstrajecten aan. Is de leerling bovengemiddeld goed in de theorie? Dan kunnen we hem/haar een MBO 1 traject aanbieden. Het team van de Einder blijft zich (door) ontwikkelen en haalt naast het geven van veel zorg, warme en persoonlijke belangstelling voor alle leerlingen, alles uit de kast om iedere leerling een mooie (arbeids)plek in de maatschappij te geven.

2. ONDERWIJSVISIE**Onze missie**

Wij werken als team samen met de leerlingen aan het versterken van hun kwaliteiten en talenten. De weg naar het zo zelfstandig mogelijk functioneren van onze leerlingen op cognitief, sociaal en praktisch gebied, staat hierbij centraal. Ons streven is hen zo krachtig mogelijk neer te zetten in de maatschappij.

Onze visie

Wij zijn de Einder, wij zijn een **T.E.A.M.** Dat staat voor:

- **Talent (T)** Door het aanbieden van verschillende leermethodes, zorgen wij ervoor dat de leerlingen de kans krijgen om zich te ontwikkelen en hen te laten ontdekken wat hun passie is en wat hun talenten zijn.
- **Eenheid (E)** Door met elkaar samen te werken volgens dezelfde methodes en principes, onze missie na te streven en door transparante communicatie, bereiken we eenheid en uniformiteit naar leerlingen en ouders.
- **Anticiperen (A)** Het bewaken van de voortgang van gemaakte afspraken en plannen staat bij ons hoog in het vaandel, zodat er een veilig en pedagogisch klimaat ontstaat, waardoor de leerlingen zelfvertrouwen opbouwen en respect hebben voor zichzelf en anderen.

- **Maatwerk (M)** Onze leerlingen krijgen een individuele aanpak en begeleiding op maat: we maken hen bewust van hun eigen ontwikkelingsproces en bieden daarbij diverse stages aan die aansluitend zijn. De uitstroom naar beschermd werk, arbeid of vervolgonderwijs wordt bepaald door te kijken naar werknemersvaardigheden, leerpotentie en kwetsbaarheid.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2021

In 2021 stond De Einder middenin veranderingen en vernieuwingen. Een jaar waarin we ondanks corona veel doelstellingen hebben weten te bereiken. Veranderingen binnen het management team zijn heel succesvol verlopen. Medewerkers die vertrokken zijn hebben we goed kunnen opvangen. Mede hierdoor zijn de eerste stappen al gezet om net als voor alle praktijkvakken ook de AVO-vakken op 3 niveaus (op maat) aan te bieden. Binnen de praktijkvakken is naast het inbedden van het “Doen” in het leerlingvolgsysteem hard gewerkt om de doorgaande leerlijnen waar nodig te verbeteren.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Met instemming van de medezeggenschapsraad (MR) hebben we ingezet op onder andere de volgende punten waarvan we de eerste opbrengsten graag in beeld brengen.

- Personeel en ouderbetrokkenheid; Personeel is betrokken door voorlichting te geven en via verschillende (bord)sessies input te vragen. Deze input is vervolgens verwerkt in de plannen vooraf. Tijdens het schooljaar konden initiatieven steeds ingediend worden en toegepast mits passend. Ouders zijn betrokken via de MR.
- Meer onderwijs; Door het aanbieden van huiswerkbegeleiding na schooltijd volgen 15 leerlingen per week 60 minuten extra onderwijs. De resultaten hiervan zijn nog niet bekend.
- Kennis en Vaardigheden; Door ondersteuning zo vroeg mogelijk aan te bieden, volgt 25% van de leerlingen in de onderbouw een op een begeleiding van een specialist in onderwijs aan zeer zwakke LVB'ers (IQ <55). Daarnaast ondersteunt ze ook de collega's bij de aanpak bij dit type leerlingen. Het effect hiervan is dat deze leerlingen minder uitvallen tijdens de les.
- Welbevinden; Door het aanbieden van de sociaal emotionele training door kunst vallen deze leerlingen 100% minder uit op stage.
- Executieve functies: Effect hiervan zal pas meetbaar zijn als de opleiding afgerond is.
- Inzet extra personeel: Het inzetten van extra personeel heeft geleid tot a) minder uitval op school en op stage door leerlingen, b) verlichting van collega's voor de klas en extra aandacht voor de leerling in de klas, c) minder lesuitval door extra inzet tijdens corona.
- Faciliteiten en voorwaarden; Door het inzetten van het sociale vaardigheidstrainingsmodel “Baaz” worden leerlingen en problemen allemaal op dezelfde manier behandeld. Dit zorgt onder andere voor snellere afhandeling van conflicten/problemen.

b) Passend onderwijs

De inzet van de passend-onderwijsgelden is voor De Einder van essentieel belang. Ook nu weer kunnen we op maat gemaakte trajecten aanbieden aan leerlingen die dit nodig hebben. Zonder deze gelden is het voor onze medewerkers niet haalbaar zorg op maat te bieden. Tot nu toe hebben we onder andere ingezet op meer maatschappelijk werk met de opdracht schoolverzuim terug te dringen. De eerste resultaten zijn erg hoopvol.

c) Toetsing en examinering

Praktijkschool De Einder kent geen eindtermen maar geeft leerlingen wel een diploma wanneer voldaan is aan de minimale eisen. Deze zijn eenvoudig na te zien en geborgd binnen ons leerlingvolgsysteem “Doen In”. Leerlingen die Entree-onderwijs volgen worden geëxamineerd door het MBO.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn met instemming van de medezeggenschapsraad ingezet.

5. BEELD VAN 2022

In dit jaar 2022 heeft De Einder naast de beleidsambities zoals deze beschreven staan in het VO Haaglanden Strategisch Beleidsplan een 3-tal speerpunten:

- Inzet NPO-gelden verder vormgeven en uitvoeren
- Schoolplan 2022-2026 ontwikkelen en presenteren
- Het verder borgen van bedrijfsvoering

C. GYMNASIUM HAGANUM

1. ALGEMEEN

Het Haganum heeft ruim 800 leerlingen uit alle wijken van Den Haag en de omliggende gemeentes.

Leerlingen komen van ruim zeventig verschillende basisscholen en voelen zich toch vrijwel allemaal snel thuis, ondanks vaak grote onderlinge verschillen qua achtergrond. Zo komen de leerlingen uit heel verschillende wijken en milieus en kennen zij elkaars leefomgeving vaak niet. Zes jaar Haganum draagt in ieder geval voor iedereen bij aan een bredere kijk op de maatschappij.

Het is niet vanzelfsprekend dat onze leerlingen van huis uit de culturele bagage meekrijgen die wij verwachten en die bijdraagt aan leersucces. Toch vinden wij het belangrijk om vast te houden aan de gymnasiale cultuur en het bijbehorende niveau. Dat betekent dat we meer aan ondersteuning moeten voldoen dan voorheen.

2. ONDERWIJSVISIE

Gymnasiaal onderwijs betekent meer dan twee verplichte klassieke talen in de onderbouw. Kritisch leren denken, van perspectief kunnen wisselen, reflecteren op het eigen denken en handelen zijn de basis van ons onderwijs.

We vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich maximaal ontplooiën op cognitief gebied. Kennisoverdracht speelt daarmee een belangrijke rol in de lessen. Een nadruk op kennisoverdracht betekent niet dat ons onderwijs niet modern is; docenten zijn vaardig in ICT, ontplooiën nieuwe initiatieven binnen het eigen vak en werken samen aan projecten waarin uitdrukkelijk de samenwerking is gezocht met andere vakken.

Ontwikkeling op maatschappelijk, sociaal-emotioneel en creatief gebied vinden wij echter net zo belangrijk als kennisoverdracht. Wij bieden onze leerlingen dan ook een leeromgeving waarin zij zich breed kunnen vormen met een open en scherpe blik op de wereld om hen heen.

Wij begeleiden onze leerlingen op een coachende manier, waarbij het geven van vertrouwen in het eigen kunnen van de leerling centraal staat. Tegelijkertijd geven wij onze leerlingen een grote verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces en sturen we bij waar nodig. We hebben geconstateerd dat we in de afgelopen jaren wel erg ingeleverd hebben op het gebied van cultuur en dat pakken we nu weer op, want ook de culturele ontwikkeling past bij onze missie en visie.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELING IN 2021

In heel het kalenderjaar 2021 is corona prominent aanwezig geweest in alle discussies. Door de lockdown in de wintermaanden zijn we weer een grote stap teruggedaan in het leergedrag van de leerlingen. Vanaf het moment dat de leerlingen weer naar school mochten komen hebben we ingezet op de sociaal-emotionele ontwikkeling en groepsactiviteiten, naast en/of soms ook in plaats van de lessen. Doordat de leerlingen meer en andere begeleiding nodig hadden dan in niet-coronajaren hebben we wel wat ontwikkelpunten in ons onderwijs vastgesteld.

- We hebben ingezet op meer scholing voor het personeel op het gebied van differentiatie, executieve functies en taalbeleid, omdat we denken dat we onze leerlingen daarmee beter kunnen helpen. Na de zomervakantie bleek de opstart opnieuw lastiger dan verwacht, met name in de leerjaren 2, 4 en 5. Er zijn leerachterstanden, maar we zien vooral dat een behoorlijk aantal leerlingen het lastig vindt om de schoolstructuur überhaupt op te pakken. Het leek alsof de studiehouding en het bijpassende school- en leergedrag een jaar of meer achter was gebleven bij een deel van de leerlingen. Vanaf de zomervakantie is veel extra ondersteuning ingezet, op allerlei gebieden. We zien de inzet van ondersteuning waarbij er nauw contact is tussen mentor of vakdocent, leerling en ondersteuner als meest effectieve werkwijze.
- We vinden burgerschap een heel belangrijk thema en zijn er mee aan de slag gegaan. Ten eerste hebben we alle secties gevraagd wat zij doen aan burgerschap en wat hun ambitie is. We hebben een docent uren gegeven voor de coördinatie.
- Zoals al eerder vermeld hebben we geconstateerd dat ons culturele aanbod terug was gelopen. We hebben ook een docent uren gegeven voor de coördinatie van de culturele activiteiten en bieden ieder leerjaar minimaal één culturele activiteit binnen of buiten de school aan. We maken ook gebruik van het aanbod van de Cultuurschakel.
- We zetten ook in op een verbetering van het toetsbeleid, de instelling van een Examencommissie, een commissie van beroep en werken aan de kwaliteitsborging van de dossiertoetsen.
- Verder hebben we een datateam opgezet, om zo beter onze interventies, ideeën en aannames te kunnen monitoren of verifiëren. En om meer inzicht te krijgen in de indicatoren die op onze school succes voorspellen en om te zien of we dit in kunnen zetten om de uitstroom beperkt te houden.
- Ook kansengelijkheid/-ongelijkheid heeft onze aandacht, maar nog niet in een concrete vorm.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

We hebben de volgende maatregelen genomen om meer grip te krijgen op het onderwijsproces:

- Het coachend mentoraat wordt toegepast in klas 2 tot en met 6. Hiermee krijgt elke leerling aandacht en wordt uitgedaagd meer zelf na te denken;
- Groepjes leerlingen krijgen extra scholing in executieve vaardigheden;
- Via ICT kunnen docenten hun leerlingen beter volgen en hun individueel feedback geven. Er is het afgelopen jaar veel mee geëxperimenteerd en er zijn grote sprongen in gemaakt. Docenten willen echter het liefst de hele klas voor hun neus;
- Wij zijn het schooljaar gestart met extra begeleiding en training van de executieve vaardigheden in klas twee en drie en we hebben bij alle leerlingen in die leerjaren twee huiswerk-mentoruren per week ingeroosterd;
- We werken met klassenassistenten voor de klassieke talen;
- We hebben een uitgebreid leerlingen tutoraat;
- We hebben vakondersteuning aangeboden voor een aantal vakken;
- We organiseren activiteiten gericht op het sociaal-emotionele welbevinden en versterking van de groepsfeer;
- We organiseren culturele activiteiten per leerjaar.

b) Passend Onderwijs

Het afgelopen jaar is de formatie die is uitgegeven aan zorg uitgebreid. Eén van de twee coördinatoren heeft per 1 november ontslag genomen.

- We gaan nu verder met één copo voor 0.6fte, maar ter overbrugging hebben we iemand ingehuurd voor twee maanden.
We zien in het laatste jaar ook veel psychische schade bij leerlingen die te maken lijkt te hebben met de gevolgen van de lockdown en de onzekerheden over de gehele situatie. Kortom, naast de bestaande begeleiding zijn er veel nieuwe vragen. Dat zal de komende tijd zeker zo blijven.
- We hebben daarom een docent extra uren gegeven ten behoeve van de ontwikkeling van sociale, culturele en sportieve activiteiten. Dit werkt goed uit op de groepsfeer en het gevoel dat er ook andere dingen op school gedaan worden dan uitsluitend leren.
- We hebben vier mentoren extra uren gegeven, om leerlingen die echt meer begeleiding nodig hebben te ondersteunen.

c) Toetsing en examinering

De examensecretaris heeft extra uren gekregen voor het examensecretariaat. We vinden zelf dat we op het gebied van het examen onze zaken relatief goed op orde hebben, maar hebben toch geconstateerd dat er werk gedaan moet worden. We hebben een commissie van beroep ingesteld, zijn bezig met een examencommissie en vier mensen buigen zich over de kwaliteitsborging van de examentoetsen.

- We hebben contact gezocht met Bureau ICE, om ons te helpen bij de kwaliteitsborging en de opzet van de examencommissie.
- Met de sectievoorzitters zijn we in gesprek over de toetsdruk voor de leerlingen. We willen kunnen monitoren wat de werklast en toetslast is per leerjaar en per klas en zoeken naar mogelijkheden om dit evenwichtig over de dagen en de secties te verdelen en zo de werk- en toetslast evenwichtig te verdelen.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn vooral ingezet voor de surveillance van medewerkers van Lector tijdens de toetsweken, de uitbreiding van de zorg en de uitbreiding van het mentoraat.

e) Strategisch HRM (SHRM)

Sinds het vorige schooljaar nemen we deel aan de 4e Opleidingsschool (OLS) en daardoor hebben we stagiaires in de school. We proberen deze – als zij goed zijn – zoveel mogelijk aan de school te binden. We hebben twee stagiaires voor geschiedenis en één voor wiskunde nu uren aangeboden.

Ook bij klassieke talen hebben meerdere voormalige stagiaires nu uren/een dienstverband. We zien het als een goede leerschool voor deze mensen om ervaring op te doen in een omgeving die al bekend is. We zorgen er wel voor, dat zij goed begeleid worden en niet overbelast raken, doordat we hen een te veel aan taken geven.

Waar mogelijk geven we mensen alvast uren, als we zien dat er op korte termijn een vacature komt. Verder hebben we iemand in de school om extra te leren over het Nederlandse onderwijs (taal en cultuur op school).

5. BEELD VAN 2022

Na een zware start in dit kalenderjaar door het grote aantal besmettingen onder het personeel en de leerlingen, voelen we nu meer ruimte en dit doet iedereen goed.

- We beginnen direct met culturele activiteiten in en buiten de school (theaterbezoek, dansvoorstellingen, lunchconcerten door leerlingen, sportmiddagen, schoolorkest, Orkestival, Haganumactiviteiten, reizen en excursies.

We gaan verder met de ingezette speerpunten

- Taalbeleid
- Differentiëren
- Executieve functies
- Datateam
- Versterking ICT
- Burgerschap
- Toetsbeleid en kwaliteitsborging
- Versterking sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen
- Verdere ontwikkeling 'leerstand' van de leerlingen.

En we willen ons inzetten voor een vitaal en professioneel team dat ruimte voelt voor en behoefte heeft aan scholing, omdat zij verder willen in hun professionele ontwikkeling. We gebruiken hiervoor ook het aanbod van de Haagse Opleidingsschool (HOA).

D. HAAGS MONTESSORI LYCEUM

1. ALGEMEEN

Het Haags Montessori Lyceum (HML) is een school voor Voortgezet Montessori Onderwijs voor mavo-, havo- en vwo-leerlingen. De afgelopen jaren is het HML gegroeid van 950 naar 1688 leerlingen. Het HML vindt naast het behalen van het diploma door leerlingen een opvoeding in zelfstandigheid, creativiteit en maatschappelijke bewustwording belangrijk.

Vanuit de filosofie van de school: "leiding leren geven aan jezelf in verbinding met anderen" vormen leerlingen en medewerkers een gemeenschap waarin deelnemers gestimuleerd worden zichzelf te leren kennen en te laten zien en leerlingen zich kunnen ontplooiën tot eerlijke jonge volwassenen die de ander met aandacht en nieuwsgierigheid tegemoet treden.

2. ONDERWIJSVISIE

Het HML streeft ernaar het montessoriprofiel herkenbaar neer te zetten in de school. Er is concrete samenhang tussen de doelstellingen zoals omschreven in onze visie en ons onderwijsaanbod. Hierbij maken we gebruik van de zes montessorikarakteristieken: hoofd, hart en handen, leren kiezen, reflecteren, sociaal leren, samenhang in de leerstof, binnen en buiten leren.

We hebben gekozen voor gepersonaliseerd montessorionderwijs, waarin we werken met coaches en een digitaal portfolio. Het aantal summatieve beoordelingen is beperkt, we stimuleren dat er tijd en aandacht is voor formatieve evaluatie. Naast het kerncurriculum bieden we in klas 1 tot en met klas 3 lessen aan, masters genaamd, die hoofd, hart en handen verbinden. Deze masters sluiten in een voor de leerlingen gevoelige periode sterker dan veelal het geval is aan bij het kerncurriculum. Zij vormen zo een aanvulling op het curriculum. Ook "leren leren", LOB en burgerschapsvorming maken deel uit van het masteraanbod. Onderdeel van ons gepersonaliseerd montessorionderwijs is, dat leerlingen zelf keuzes kunnen maken in het rooster en dat er ruimte in het programma is voor het oefenen en ontwikkelen van vaardigheden. Dit stelt specifieke eisen aan onze didactiek.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2021

a) Effectiviteit onderwijstijd vergroten

Het aanbrenge van herkenbare structuren en tegelijkertijd blijven afstemmen op de leerlingen als individu en als groep is een uitdaging. We werken met diverse kijkwijzers en stimuleren lesbezoek op alle niveaus. Daarnaast is geïnvesteerd in extra montessoritrainingen vanuit de NVM om schoolleiders, docenten en onderwijsondersteunend personeel een herijking op de montessorivisie en de effectiviteit van de lessen te bieden.

Inmiddels is het traject 'De HML-docent in beweging' gestart. Dit is een training en bewustwordingstraject met als doel verbeteren van de leskwaliteit.

Daarnaast zijn we met twee teams, het 3m en het 3hv-team gestart met 'Didactisch coachen'. In dit traject, waarin videobegeleiding een grote rol speelt, wordt gewerkt aan het stellen van de juiste vragen en het geven van gerichte feedback. In het kader van dit traject leiden we ook vier videocoaches op.

Voor een deel betalen we deze duurzame onderwijsverbetering vanuit de NPO-gelden.

Beide trajecten zijn datagedreven: met een nulmeting, een vervolgmeting en een eindmeting maken we de onderwijsontwikkeling inzichtelijk.

De lessentabel en de taaklast zijn herzien. Voor een aantal vakken betekent dit meer instructietijd met de "als eigen gevoelde" klas. Een evaluatie staat voor maart 2022 op het programma. In de taaklast is meer tijd vrijgemaakt voor onderwijsontwikkeling door docenten.

In dit kader van het ontwikkelen van het projectonderwijs op de mavo/havo neemt het HML-deel aan Sterk Techniekonderwijs Haaglanden (STOHA). In schooljaar 2021-2022 is de pilot T&T van start gegaan, NLT wordt als examenvak aangeboden op de havo. Daarnaast staat 'De havo in beweging' op het programma: een curriculum om de havoleerling meer te stimuleren en te motiveren door ondernemen op alle terreinen, zowel economisch als maatschappelijk. Binnen en buiten leren, één van de montessorikarakteristieken, krijgt vorm in dit project. In het afgelopen schooljaar is in dit kader een pilot gestart rondom het profielwerkstuk. We ontvangen hiervoor projectsubsidie vanuit het project Schoolkracht.

Het afgelopen jaar waren de slagingspercentages goed. Het gemiddelde examencijfer blijft met name op de havo achter. Ons doel is om de gemiddelde examencijfers boven het landelijk gemiddelde te krijgen. De verbetering van de kwaliteit van de lessen, zoals bovengenoemd, moet daaraan bijdragen. Ook werken we met data-analyses, besprekingen in de teams en evaluaties in de secties volgens de PDCA-cyclus.

b) **Burgerschapsleerlijn**

Vanuit de brede ontwikkeldoelen en het LOB-programma is de burgerschapsleerlijn geborgd voor wat betreft het tot besluiten en vreedzame oplossingen komen en het toerusten van leerlingen met de juiste kennis en vaardigheden. Extra aandacht wordt in alle vakken gevraagd voor de verhouding tussen het individuele en het collectieve belang.

c) **Taalbeleid**

We hebben een taalcoördinator benoemd die de cursus van het CED tot taalcoördinator volgt. Zij formuleert samen met de schoolleiding het taalbeleid. Het streven is dit taalbeleidsplan voor het einde van het schooljaar 2021-2022 af te hebben. Daarvoor is het belangrijk dat we gaan werken met een werkgroep om het taalbeleid daadwerkelijk handen en voeten te geven. Daarover zijn we in gesprek.

Onze ambitie is dat het vakonderwijs taalgericht wordt en dat elke docent taaldocent is. In principe is taaldidactiek effectieve didactiek. Deze manier van werken sluit aan bij "De HML-docent in beweging" en "Didactisch Coachen", twee professionaliseringstrajecten die we zijn gestart.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) **Nationaal Programma Onderwijs (NPO)**

- **Interventie A: meer onderwijs**

Wie het het hardst nodig had, kwam het eerst aan de beurt: vanaf periode 1 zijn sprintlessen ingepland voor leerlingen met een flinke achterstand, SE-trainingen voor de examenklassen vanaf periode 1. Parallel daaraan lopen langdurige vaktrainingen voor grotere groepen op vakken die opvielen in de schoolscan, zoveel mogelijk door eigen docenten. In bredere context is er extra studiehulp en ondersteuning voor de hele school in de vorm van een app, en voor individuele leerlingen met achterstand door intensievere studietoetsing.

- **Interventie B: kennis en vaardigheden**

Door de fundatie te verstevigen van de interactie tussen leerling en docent/coach zetten we een betere basis neer voor de leerling om op door te kunnen bouwen. Hiervoor lopen twee trajecten: 'De HML-docent in beweging' gebaseerd op montessorididactiek en de zes rollen en 'Didactisch coachen' (zie hiervoor vergroting effectiviteit van het onderwijs).

- **Interventie C: welbevinden**

We geven extra aandacht aan het effect van het hybride onderwijs en de veranderingen op de leerlingen. We bieden hulp in de huidige situatie door middel van anti-stresslessen, faalangstreductietraining, extra coaching en passend onderwijs. Daarnaast kijken we ook vooruit: we organiseren activiteiten en projecten die focus leggen op plezier maken met elkaar voor meer groepsgevoel en welzijn.

- **Interventie D: executieve functies**

Belangrijk is de initiële focus op de onderbouw, waar het meest te winnen valt in de vorm van een brede training in executieve functies. Door onze schoolscan konden de leerlingen die er het meest behoefte aan hadden als eerste worden geholpen. Daarnaast vindt er meer gerichte begeleiding op studievaardigheden plaats voor examenleerlingen en 4VWO in de vorm van trainingen en individuele coaching.

- **Interventie E: extra personeel**

Ontlasten van de huidige staf in de vorm van OOP werd geprioriteerd, zodat de focus voor de docenten bij het onderwijs kan blijven. Alle openstaande vacatures zijn ingevuld. Extra tijd is vrijgemaakt bij secties waar daar behoefte aan was. Voor het slim en goed doen verlopen van het NPO zelf zijn externen ingezet voor het verlichten van de werkdruk op de organisatie en hun externe kennis en kunde.

Op welbevinden is ruimte vrijgemaakt in de vorm van extra tijd bij passend onderwijs en een ambulante begeleider.

- **Interventie F: faciliteiten en voorwaarden**

Voor de extra ondersteuning van leerlingen wordt vanaf 2022 een kantoorpand aan de Weissenbruchstraat gehuurd. Daarnaast is er een extra module in Magister aangeschaft zodat coaches de resultaten van leerlingen beter inzichtelijk hebben.

b) Passend Onderwijs

Begin schooljaar 2021-2022 hebben we een teamleider passend onderwijs benoemd. Deze teamleider heeft als coördinator passend onderwijs de onderbouw in haar portefeuille. Daarnaast is er een coördinator passend onderwijs voor de bovenbouw benoemd en een coördinator hoogbegaafdenonderwijs. Hiermee zijn we van twee naar drie coördinatoren passend onderwijs gegaan. Het HML neemt deel aan het gesubsidieerde programma voor hoogbegaafden via het Samenwerkingsverband. Scholing wordt gevolgd. Inmiddels is een groep van zes docenten geschoold in omgaan met hoogbegaafde leerlingen. Gezien de groei van de leerlingpopulatie hebben we meer uur vrijgemaakt voor passend onderwijs, waarbij we in plaats van met verschillende ambulante begeleiders nu met twee aan de school verbonden begeleiders werken. Daarnaast zijn we de voorziening Project Op Maat gestart, een voorziening waar leerlingen die tijdelijk niet in de les kunnen komen, worden opgevangen met als doel terugkeer in de les of overplaatsing naar de Doorzet. Voor dit project hebben we ruimte gehuurd op de Weissenbruchstraat. Deze ruimte kan gezien onze hoge bezettingsgraad ook ingezet worden als extra vergaderruimte.

c) Toetsing en examinering

De examenleiding is vernieuwd met de komst van twee nieuwe examenleiders die worden aangestuurd door de conrector. Daarnaast is er een examencommissie benoemd met vijf leden.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn uitgegeven aan scholing van docenten, begeleiding van docenten in opleiding en als onderwijsontwikkelgelden voor het onderwijs op de verschillende afdelingen.

e) SHRM

Binnen SHRM is er geld uitgegeven aan coachingstrajecten voor docenten, extra ondersteuning voor docenten bij nakijken en extra hulp in de klas. Verder hebben we bij de vakken Duits en Nederlands meer mensen aangenomen dan strikt noodzakelijk zodat we kunnen werken met een flexibele schil. Van het HML maken we een plek waar docenten de mogelijkheid krijgen zich te ontwikkelen: we zetten vol in op scholing en ontwikkeling van vaardigheden. In het taakbeleid is meer ontwikkeltijd opgenomen. Op die manier is het HML een aantrekkelijke plaats om te werken.

5. BEELD VAN 2022

In 2022 zullen we net als in 2021 inzetten op verbetering van de onderwijskwaliteit. Het traject 'De HML-docent in beweging' is een tweejarig traject dat daarna geborgd wordt. Het traject 'Didactisch coachen' krijgt een vervolg met twee nieuwe teams.

Het geven van feedback en het formatief toetsen zullen in het verlengde hiervan in schooljaar 2022-2023 de speerpunten worden.

Daarnaast staat in het kader van het SHRM de vitaliteit van het personeel centraal. Ook zullen we in het kader van SHRM in samenwerking met de andere scholen van VVOH zoeken naar inventieve oplossingen om het lerarentekort op te vangen. Voor wat betreft de groei van de school geldt dat we het leerlingenaantal willen stabiliseren op 1600: dat is ook nodig om in aanmerking te komen voor vervangende nieuwbouw in 2027. De eerste voorbereidingen hiervoor worden inmiddels getroffen.

E. JOHAN DE WITT SCHOLENGROEP

1. ALGEMEEN

De Johan de Witt Scholengroep is een school voor openbaar voortgezet onderwijs op vijf locaties in voornamelijk het hart van Den Haag. We bieden alle opleidingen binnen het voortgezet onderwijs: vmbo-basis, vmbo-kader, mavo, havo, vwo, praktijkonderwijs, entree en ISK.

De Johan de Witt Scholengroep biedt onderwijs, waardoor iedere leerling goed toegerust en met vertrouwen de weg in de samenleving kan vervolgen. Dit onderwijs is van hoge kwaliteit en wordt verzorgd in een veilige en plezierige omgeving waarin we met elkaar leren en werken, met aandacht en respect voor elkaar. De school houdt rekening met verschillen, sluit aan bij ieders behoeften, interesses, prestaties en ambities, stimuleert maatschappelijke betrokkenheid en draagt actief bij aan de (lokale) samenleving.

2. ONDERWIJSVISIE VAN DE SCHOOL

Johan de Witt biedt uitstekend onderwijs.

Op het Johan de Witt hebben we iedere leerling in beeld, werken we doelgericht en volgen we de ontwikkelingen en resultaten nauwgezet. Wij weten wat een goede les is en wat dat betekent voor het pedagogisch en didactisch handelen van iedere docent.

Johan de Witt maken we samen

Johan de Witt is een aantrekkelijke school voor leerlingen en medewerkers. Het is een fijne plek om te werken en leren. We zijn betrokken bij elkaar, werken samen en gaan de dialoog aan. Nieuwe collega's en studenten begeleiden we goed, we nemen hen mee in de cultuur van Johan de Witt en staan open voor wat zij toevoegen. Wij laten zien waar we goed in zijn en blijven onszelf ontwikkelen. We zijn wendbaar en flexibel en gaan uitdagingen met vertrouwen aan.

Johan de Witt staat midden in de wereld

De school staat midden in de rijke culturele, historische, sportieve en economische omgeving van Den Haag: de internationale stad van vrede en recht en het democratische hart van Nederland. Door ons netwerk kunnen leerlingen optimaal gebruikmaken van deze omgeving. Ze krijgen mogelijkheden om hun interesses en talenten te ontdekken en hun houding en vaardigheden actief te oefenen in de maatschappelijke context.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN VAN HET AFGELOPEN JAAR

a) Impuls kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur

De ambities uit het schoolplan 2021—2025 zijn verder uitgewerkt in locatiejaarplannen, vakwerkplannen, ambitie- en kwaliteitskaarten. Er is extra aandacht besteed aan het actualiseren van het taal- en leesbeleid en het rekenbeleid. Verscheidene medewerkers zijn getraind in kwaliteitsbewust handelen.

b) Kijkwijzer effectief onderwijs

Op basis van De zes rollen van de leraar van Martie Slooter, de vier lesfasen van het Doordacht Passend Lesmodel van de CED-groep, de RTTI-richtlijnen en het gedachtegoed van de Transformatieve School is er een kijkwijzer voor effectief onderwijs binnen het Johan de Witt ontwikkeld.

c) Voorbereidingen IB-onderwijs

In 2021 is Johan de Witt gestart met de voorbereidingen om een aanvraag als kandidaatschool IB-onderwijs (International Baccalaureate) in te dienen. Hiervoor is een projectgroep geïnstalleerd en heeft de medezeggenschapsraad ingestemd met deze nieuwe ontwikkeling.

d) Praktijkgericht programma GL en TL

De school neemt deel aan de pilot praktijkgericht programma Economie en Ondernemen. Naast het ontwikkelen en uitvoeren van het programma levert de school input voor vraagstukken rondom de nieuwe leerweg, onderhoudt een netwerk met het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen en intensificeert de samenwerking met het mbo.

e) Burgerschap - doorontwikkeling

Het burgerschapsonderwijs is verankerd in het curriculum en Johan de Witt is aangesloten bij Eco-schools en Globe Science School ten behoeve van duurzame ontwikkeling.

f) Transformatieve School - voortgang

In 2021 zijn docenten van locaties Hoofskade en Capadosestraat gestart met het professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma 'De Transformatieve School'. De focus ligt op hoe stedelijke jongeren laveren tussen de (vaak verborgen) sociale codes van hun thuiscultuur, de peergroup zoals de straatcultuur en hun schoolcultuur. In 2022 is het volledige docententeam getraind in de werkwijze van de transformatieve school.

g) Leesonderwijs - verbreding

Op de locatie Zusterstraat is de mediatheek verder aangevuld met moderne vreemde talen. Er worden, in samenspraak met docenten Nederlands, leeskasten samengesteld die in de onderbouw op de Hoofskade, het praktijkonderwijs en het nieuwkomersonderwijs tijdens de lessen Nederlands worden ingezet.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S**a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)**

Johan de Witt heeft een schoolscan uitgevoerd en op basis van de resultaten, in samenspraak met het personeel en ouders, interventies vastgesteld. Gedurende de periode augustus-december 2021 zijn meerdere interventies ingezet.

Voor leerlingen zijn extra middelen en modules aangeschaft, onder andere digitale oefenprogramma's voor de kernvakken, modules ICT-basisvaardigheden en een methode voor executieve functies. Ten behoeve van online lessen en toetsen zijn er licenties van LessonUp en TestFox aangeschaft. Hiermee kan een kwalitatieve slag worden gemaakt om digitale lessen en toetsen duurzaam in te zetten.

Johan de Witt heeft veel geïnvesteerd in de professionalisering van het gehele personeel onder andere op het gebied van: leesonderwijs, formatief handelen en executieve functies.

Mentoren hebben in overleg met leerlingen per klas geïnventariseerd welke activiteiten (binnen de geldende beperkende maatregelen ten aanzien van corona) konden worden ingezet om de groepsbinding en welbevinden een impuls te geven. Er zijn zeer uiteenlopende activiteiten uitgevoerd (maatwerk). Vanuit de NPO-ISK-middelen is tussen augustus en december 2021 ingezet op professionalisering personeel (digitaal toetsen en WOTS). Vanaf 2022 worden de NPO-ISK middelen ingezet ten behoeve van huiswerkbegeleiding voor nieuwkomers en extra NT2-lessen voor doorgestroomde ISK-leerlingen. De docenten op de ISK-afdeling hebben de cursus transformatieve school gevolgd en er is voor de doorgestroomde ISK-leerlingen een leerlijnNT2 richting het Staatsexamen NT2/EDUP doorontwikkeld.

b) Passend onderwijs

Vanwege Covid is er aanvullende inzet gepleegd op het gebied van leerlingondersteuning en passend onderwijs. Met de klimaatschaal is het welbevinden van leerlingen in kaart gebracht. Op basis de uitkomsten is daar waar nodig een ondersteuningstraject ingezet. Voor alle klassen is een klassenanalyse gemaakt waarin beschikbare data en resultaten van leerlingen zijn geanalyseerd. Op basis van deze analyses zijn passende interventies ingezet. In de brugklassen is de CognitiQ IQ test afgenomen bij een grote groep leerlingen, om te bepalen of de leerlingen op het juiste niveau zaten. Een groep leerlingen is op basis van de uitslag doorgestroomd naar een hoger niveau.

c) Toetsing en examinering

Johan de Witt heeft een helder toets- en examenbeleid dat is uitgewerkt in een examenbericht en een protocollenboek voor het personeel. De school voldoet aan de wettelijke voorwaarden wat betreft het examenreglement en de examencommissie.

d) Convenantsgelden

De schoolleiding is met de PMR tot een overeenkomst gekomen over de inzet van de convenantsgelden. Er zijn extra afspraken gemaakt over werkdrukvermindering met alle medewerkers. De convenantsgelden zijn volledig besteed ultimo 2021.

e) Strategisch HRM**• Gesprekkencyclus**

De gesprekkencyclus van het Johan de Witt richt zich op zowel het onderwijzende als het niet-onderwijzende personeel en is in lijn met de CAO Voortgezet Onderwijs. Binnen de gesprekkencyclus stemmen medewerker en leidinggevende formeel de huidige ontwikkeling, de toekomstige gewenste ontwikkeling en de te bereiken resultaten met elkaar af. Een nieuwe gesprekkencyclus is in ontwikkeling.

f) Verzuim

Het kortdurend frequent verzuim is op het Johan de Witt gelijk of soms zelfs onder het landelijk gemiddelde. Door de coronapandemie is het ziekteverzuim aanzienlijk geweest. Er zijn veel begeleidingsmaatregelen ingezet. Iedere medewerker meldt zich bij ziekte af bij een van de directieleden. Hierdoor heeft de directie goed zicht op de ziekmeldingen. Gedurende het ziekteverzuim houdt de school contact met de medewerker. Men voelt zich hierdoor gezien.

g) Professionalisering

Elke docent op het Johan de Witt is in opleiding of bevoegd. Door onder andere de nauwere samenwerking met hogeschool Rotterdam neemt het aantal bevoegde docenten sneller toe. Er zijn zij-instroomtrajecten gestart en er zijn twee trainee-plekken beschikbaar gesteld. Het Johan de Witt maakt onderdeel uit van de opleidingsschool NOD-Haaglanden waar studenten voor een belangrijk deel op de werkplek opgeleid worden tot docent. De opleidingsschool is in 2021 geaccrediteerd.

Voor startende docenten en docenten die nieuw in dienst zijn is er een uitgebreid inductieprogramma, waarin enculturatie (werkwijze organisatie, omgang met de specifieke doelgroep), het verminderen werkdruk (welbevinden, sterker voor de klas) en doorlopende ontwikkeling (leven lang leren) een plaats hebben.

Er is blijvende aandacht voor de professionalisering en doorontwikkeling van het gehele personeel.

Door middel van opleidingen (in company) worden docenten en medewerkers op verschillende terreinen getraind en opgeleid. Zoals: verkorte opleidingen vmbo voor Pabo-bevoegden, NT2-opleiding, het programma van de Transformatieve school, trainingen voor pedagogische conciërges en schoolveiligheidsmedewerkers, trainingen executieve functies etc.

5. BEELD VAN 2022

Johan de Witt zal in 2022 opnieuw de beoordeling Goed willen ontvangen en de aanvraag Excellente scholen 2023-2026 indienen.

Vanaf januari 2022 is Johan de Witt een kandidaatschool IB-onderwijs (International Baccalaureate) en in schooljaar 2022-2023 start de school met de uitvoering van het Middle Years Programme (MYP).

In 2022 zullen de medewerkers van de locaties Glasblazerslaan en Vermeerstraat starten met het professionaliserings- en cultuurveranderingsprogramma 'De Transformatieve school'.

De NPO-interventies worden verder ingezet.

Vanaf schooljaar 2022-2023 wordt de dinsdagmiddag als professionaliseringsmiddag ingezet.

F. LYCEUM YPENBURG**1. ALGEMEEN**

Lyceum Ypenburg heeft als motto: meer willen, is meer kunnen! Talentontwikkeling, verantwoordelijkheid nemen voor het leren en onderwijskwaliteit staan hoog in het vaandel op onze school. Lyceum Ypenburg biedt gymnasium, atheneum, havo en mavo.

In de onderbouw kunnen leerlingen kiezen voor één van de vijf talentgroepen: sport, theater, atelier, digital science of muziek.

In de bovenbouw van de havo en het vwo kunnen leerlingen een deel van hun lesrooster zelf bepalen door de invoering van zogenaamde flexlessen. Daarnaast bieden wij leerlingen in de bovenbouw individuele maatwerktrajecten, denk daarbij aan een versneld examen en het afleggen van een examen op een hoger niveau.

De onderwijskwaliteit is al jaren goed te noemen. Dit blijkt onder andere uit de uitstekende examenresultaten van de afgelopen jaren.

Lyceum Ypenburg is gevestigd in een licht en open gebouw aan de rand van Bosweide (Ypenburg). Vlakbij zijn schitterende sportaccommodaties. De school beschikt over een mediatheek en een theater. De school telt ruim 1300 leerlingen.

2. ONDERWIJSVISIE**a) Missie**

Lyceum Ypenburg wil leerlingen uitdagen om na te denken over de stof en hun leerproces. Centraal staan activerende opdrachten, waarbij de docent een belangrijke structurerende rol heeft. Het verwerven van parate kennis is daarbij minstens zo belangrijk als het trainen van vaardigheden als bouwstenen van het denken.

b) Visie

We zijn een moderne openbare school, waarin kwaliteit, extra inspanning en structuur wordt geleverd om leerlingen boven zichzelf te laten uitstijgen. Voor leerlingen die moeite hebben het niveau te volgen is er ondersteuning.

Naast goed en modern onderwijs bieden we mogelijkheden waarmee leerlingen hun speciale talenten kunnen ontwikkelen op intellectueel, cultureel of sportief gebied. We willen alle leerlingen de gelegenheid geven zich ten volle te ontwikkelen. Een positieve werksfeer vinden we heel belangrijk.

c) Onderwijsconcept

We dagen leerlingen uit om een zo hoog mogelijk diploma te halen. Vanuit realistische en haalbare doelen helpen we daar waar dat nodig is. We hebben hoge verwachtingen van iedere leerling. We geven leerlingen graag een compliment als ze iets bijzonders hebben gepresteerd en stellen eisen en grenzen.

Lyceum Ypenburg wil een school zijn met kwalitatief uitstekend onderwijs. Naast het reguliere onderwijs willen wij dat leerlingen speciale talenten kunnen ontwikkelen.

3. BELANGRIJKE ONTWIKKELINGEN IN 2021

Om dit hoofdstuk niet te starten met de COVID-pandemie zou bijna gek zijn. Naast lockdowns en versoepelde examenregelingen stond een groot deel van het tweede kwartaal in 2021 in het teken van de zogenaamde Schoolscan en het daaruit voortvloeiende NPO-plan (Nationaal Programma Onderwijs). Op Lyceum Ypenburg hebben we nagedacht over verschillende interventies om achterstanden weg te werken. De meest ingrijpende interventie, het verzorgen van bijspijkerlessen (Bijspijkeren Lyceum Ypenburg; BLY-lessen) had als gevolg dat we het rooster hebben aangepast en, voor een jaar, ook de schooltijden. Tijdens het eerste uur hebben alle leerlingen de mogelijkheid om te kiezen voor een vak waar zij extra ondersteuning voor willen. Dat eerste uur is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Het is een belangrijke interventie, omdat we naast het bijspijkeren voor het eerst álle leerlingen de kans geven een deel van hun rooster zelf in te vullen. Deze ontwikkeling volgen we nauwgezet en evalueren we doorlopend. Het zou een opmaat kunnen zijn tot verdergaande flexibilisering van het rooster. In het voorjaar van 2022 verwachten we de evaluatie hiervan af te ronden en een aanbeveling te kunnen doen voor het vervolg. Naast de BLY-lessen heeft de school ook stevig ingezet op huiswerkbegeleiding, versterking van het mentoraat en extra activiteiten. Allemaal in het kader van het NPO.

Behalve COVID-gerelateerde ontwikkelingen zijn er natuurlijk ook andere ontwikkelingen die van belang zijn geweest. In 2020 was al een besluit genomen om vanaf schooljaar 2021-2022 te starten met het gebruik van laptops voor alle leerlingen in de eerste klas. De laptops zijn aan de start van het nieuwe jaar in gebruik genomen. De start is goed te noemen, echter de doorontwikkeling van het gebruik van laptops tijdens de lessen is een punt van aandacht gebleken. Docenten zijn zeker niet handelingsverlegen als het aankomt op de inzet van de laptop binnen de les, maar de didactische meerwaarde van het gebruik van de laptop ervan is voor sommige docenten niet evident. Daar zullen we aandacht aan moeten geven. In het kielzog van de invoering van het gebruik van laptops is ook het nieuwe vak informatica ontwikkeld voor de eerste klassen. Het vak valt uiteen in twee belangrijke onderwerpen. Aan de ene kant leren we de leerlingen basis ICT-vaardigheden zoals omgaan met Word, PowerPoint en Excel en leren we ze hoe ze bestanden kunnen opslaan. Aan de andere kant behandelen we mediawijsheid. We leren leerlingen over de uitdagingen van online content.

In juni 2021 hebben we besloten om verschillende nieuwe vakken in te voeren. Om te beginnen hebben we de pilot van het vak drama uitgebreid naar de status van zelfstandig vak voor alle leerlingen vanaf de eerste klas. We hebben gemeend dat het vak een belangrijke bijdrage kan leveren aan de (positieve) groepsvorming van klassen en aan de presentatievaardigheden van onze leerlingen. Bovendien kan Lyceum Ypenburg bogen op een lange traditie van podiumkunsten en daar past een vak als drama goed bij.

Verder hebben we twee nieuwe vakken ontwikkeld speciaal voor het vwo. Dat zijn de vakken B-LIFE en STEAM. B-LIFE staat voor Burgerschap, Levensbeschouwing, Internationalisering, Filosofie en Ethiek. Tijdens het vak komen levensvragen aan de orde en leren we leerlingen zelfstandig na te denken en zorgvuldig afwegingen te maken. Debat, onderzoek en een brede oriëntatie zijn belangrijk voor dit vak. STEAM staat voor Science, Technology, Engineering, Art en Mathematics. STEAM gaat over praktische manieren waarbij technologie kan zorgen voor oplossingen voor échte problemen. Leerlingen denken na over de oplossing voor een probleem, bedenken en bouwen een prototype van hun oplossing en presenteren dat aan hun docent en klasgenoten.

In 2021 kende Lyceum Ypenburg nog meer ontwikkelingen die bepalend zullen zijn voor de toekomst van de school. Ten eerste is daar de verbouwing van de mediatheek. De mediatheek onderging in december een metamorfose en is getransformeerd tot een plek waar leerlingen in stilte kunnen studeren en waar, op specifieke plekken, ruimte is om in kleine groepen samen te werken aan projecten. Daarnaast is het aanpalende lokaal omgebouwd tot medialab inclusief 3d-printers, een laser-cutter, robots en een green screen. Dat werkt de ontwikkeling van STEAM, Digital Science en Informatica in de hand. Bovendien zou het de opmaat kunnen zijn voor de ontwikkeling van het

praktijkgerichte vak voor de mavo (en havo) afdeling in de vorm van het vak Technologie & Toepassing (T&T). In oktober hebben we, in overleg met al het personeel, besloten om in schooljaar 2022 te starten met een nieuwe vorm van leerlingbesprekingen. Dat gaan we doen met het programma leerlingbespreking.nl. Dat programma vraagt een coachende houding van mentoren en vraagt van leerlingen, meer dan ooit, te reflecteren op hun prestaties. Dat zal een belangrijke ontwikkeling zijn in 2022.

Verder hebben we in oktober 2021 het spel We Own The School (WOTS) gespeeld. Door middel van een bordspel zijn medewerkers, ouders én leerlingen in gesprek gegaan over eigenaarschap op school. Dit spel heeft inzicht opgeleverd in hoe we er op dit moment voorstaan en waar we naar toe willen in de toekomst. Op dit moment is Lyceum Ypenburg vooral een formele en pragmatische organisatie waar veelal traditioneel onderwijs wordt verzorgd. Het spel wees uit dat er onder personeel, ouders en leerlingen een wens bestaat om op te schuiven richting een organisatie waarbij eigenaarschap onder leerlingen én docenten een veel grotere rol gaat spelen. Het spelen van dit spel, de uitkomsten ervan en de uitkomsten van de enquête die we onder alle leerlingen hebben afgenomen zijn de eerste bouwstenen voor het nieuwe schoolplan dat in 2022 zal worden vastgesteld.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Voor de zomer van 2021 hebben we samen met collega's het NPO-plan geschreven. Er is bewust gekozen om het bijspijkeren grotendeels door eigen personeel en op school te laten gebeuren en de gelegenheid hiertoe te bieden binnen het rooster. Het plan is goedgekeurd door de MR en in december 2021 hebben we het NPO-programma meegenomen in de tweejaarlijkse ouder- en leerlingtevredenheidspeiling. Afhankelijk van deze uitkomsten kunnen we gezamenlijk de route bepalen die voor schooljaar 2022-2023 noodzakelijk wordt geacht. Binnen de maanden augustus tot en met december hebben we op basis van de schoolscan voor een aantal vakken een extra uur aan de lessentabel toegevoegd. Ook zijn er wekelijks circa 80 BLY (Bijspijker-Lyceum-Ypenburg) lessen gerealiseerd. Aanbod wordt door de vraag bepaald en bijgesteld. Circa zeshonderdvijftig leerlingen nemen hieraan deel. Lessen worden voornamelijk gegeven door eigen docenten. Inschrijven hiervoor kan op leerling-, mentor- en docent initiatief. Daarnaast hebben we het tutoraatsysteem, het op aanvraag bieden van vakspecifieke ondersteuning door één-op-één begeleiding van een onderbouwleerling geïntensiveerd.

Gezien de sociaal-emotionele en mentale problematiek hebben we het zorgteam versterkt met een extra OOP-collega op twee werkdagen. Ook zijn er meerdere collega's die cursussen volgen om zich te professionaliseren op verschillende begeleidingsgebieden. Het animo hiervoor is groot en leerlingen worden vervolgens in kleine groepjes begeleid. Ook werken we momenteel intensief samen met een huiswerkbegeleidingsinstituut waar zo'n 150 leerlingen wekelijks begeleiding krijgen. Gezien de achterstanden door NPO hebben we bij de formatie voor schooljaar 2021-2022 een lagere klassendeler toegepast met als resultaat dat de gemiddelde klassengrootte aanzienlijk kleiner is. Ook het mentoraat wordt ruimer gefaciliteerd om de leerlingbegeleiding te kunnen intensiveren vanuit de mentor. Daarnaast wordt er vanuit NPO ook ruim voorzien in de facilitering om curricula te herzien en te optimaliseren.

b) Passend onderwijs

In 2021 heeft Lyceum Ypenburg de ondersteuningsmogelijkheden op school uitgebreid. Zo is er bijvoorbeeld meer formatie voor de coördinatie van het passend onderwijs beschikbaar gekomen. Hierdoor kunnen cases sneller worden opgepakt en kan er meer (preventieve) ondersteuning worden ingezet. Voor de leerlingen zijn er weer trainingen executieve functies en faalangstreductie training (door geschoolde collega's) gegeven.

Voor leerlingen met meer specifieke ondersteuning zijn er samenwerkingen aangegaan met externe partijen om deze ondersteuning op te pakken. Hierin is de samenwerking tussen ouders, school en ondersteuning erg belangrijk om de leerling in zijn kracht te zetten.

Bijna bij alle trajecten zien we resultaten, wanneer deze uitblijven dan kijken we waar we nog iets kunnen aanpassen om het beter passend te krijgen.

c) Toetsing en examinering

Sinds dit schooljaar werkt Lyceum Ypenburg met een beleids- en kwaliteitsmedewerker. De – overigens goed lopende – kwaliteitsagenda krijgt een meer formeel karakter en wordt vastgelegd in een cyclus. De borging vindt plaats op de volgende manier:

- a) Er zijn draaiboeken voor het gehele examentraject (zowel op gebied van organisatie, administratie, als specifieke draaiboeken voor maatwerktrajecten). Hierin zijn ook verantwoordelijkheden beschreven.
- b) Er is een examencommissie die minstens 8x per jaar bijeen komt. De examencommissie bestaat uit de

examensecretaris, plv. examensecretaris, twee docenten (met specialisatie mavo en havo) en een extern lid met veel ervaring in het examentraject.

- c) De examencommissie evalueert jaarlijks het examenreglement en maakt het up-to-date door opnemen nieuwe wet- en regelgeving. Stemt daarna af met schoolleiding/mr.
- d) Secties stellen toetsprogramma's op voor onderbouw (pto), bovenbouw (niet-zijnde examenklassen, ptb) en voor de examencohorten (pta). De pta's worden daarna vanuit de examencommissie getoetst aan de eisen. De 1 oktober-grens wordt gehaald. De pta's, het examenreglement en de verantwoording van de domeinen worden gepubliceerd op de website van de school.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn in schooljaar 2020-2021 al volledig ingezet voor het formeren van kleinere klassen. Dit was een stevige wens van de (P)MR. Daarnaast heeft iedere medewerker 10 uren taakverlichting gekregen.

e) Strategisch HRM (SHRM)

We werken met een collega die zich meer en meer toelegt op het expertisegebied van Personeel en Organisatie. De functie zien we ook veranderen van een administratieve functie naar die van een adviserende. De functie krijgt ook meer body doordat we hebben gewerkt aan een nieuw Arbo- en gezondheidsbeleid. In dat beleidsplan beschrijven we ook wat we doen aan goed werkgeverschap en het creëren van een stimulerende omgeving. Verder hebben we workshops georganiseerd voor alle leidinggevendenden in de school over het herkennen van stress en gesprekstechnieken. Ook voor het personeel hebben we workshops geboden met als thema 'Grip op Stress en Timemanagement'. Het onderwerp 'Personeel' staat wekelijks op de agenda van de schoolleiding.

BEELD VAN 2022

Het belangrijkste wat in 2022 staat te gebeuren is de (verdere) uitrol van het schoolplan. Vanwege opgelegde beperkingen (coronamaatregelen en uiteindelijk een lockdown) heeft het even geduurd voordat er daadwerkelijk schot kwam in de totstandkoming van het schoolplan. Het plan vordert op dit moment gestaag en dat betekent dat de nieuwe speerpunten straks duidelijk zullen zijn. Daarnaast heeft ook het strategisch beleidsplan van de stichting de aandacht. Zo werken we onder andere met een aangepaste en verbeterde kwaliteitsagenda in het kader van opbrengstgericht werken en zullen we in 2022 de nadruk leggen op de (verdere) ontwikkeling van de burgerschapsleerlijn (met als startpunt de lessen B-LIFE) en taalbeleid (met als startpunt het Lyceum Ypenburg eigen Delta-plan Nederlands taalonderwijs).

In 2022 gaat de focus onder andere op een verdere aanpassing en modernisering van de lessentabel, de inzet van ICT tijdens de lessen en een doorontwikkeling van de verschillende (nieuwe) vakken. Natuurlijk zullen ook de opbrengsten van het NPO-plan worden geëvalueerd. Dat moet leiden tot een nieuw NPO-plan voor schooljaar 2022-2023 en we willen ook duidelijk hebben welke onderdelen van het plan structureel worden opgenomen in de organisatie van de school.

G. MAERLANT-LYCEUM

1. ALGEMEEN

Het Maerlant-Lyceum is een havo, vwo (atheneum en gymnasium) -school in Benoordenhout, een school met een 105-jarige traditie. De school is sinds 1926 gehuisvest in het monumentale, maar in de afgelopen jaren sterk gerenoveerde, pand aan de Johannes Bildersstraat. Het pand huisvest in 2021 1140 leerlingen, waardoor ieder lokaal en iedere lesruimte op ieder moment bezet is. Al geruime tijd wordt het vak drama daarom 'buiten de deur' gegeven. In de afgelopen jaren is ingezet op een school van maximaal 1000 leerlingen, het huidige leerlingenaantal ligt echter een stuk hoger. Dat betekent dat in 2021 besloten is om voor de plaatsing van leerlingen voor het schooljaar 2022-2023 eventueel te loten. Daarnaast hebben we het aantal brugklassen dat we kunnen plaatsen verlaagd van zeven brugklassen naar zes brugklassen.

De school biedt, binnen een moderne context, regulier klassikaal onderwijs aan waarbij een goede leerlingbegeleiding naast resultaatgericht onderwijs centraal staat. De school heeft een atheneum-/ gymnasiumafdeling die ongeveer twee keer zo groot is als de havo-afdeling. Er vindt een enorme opstroom plaats van leerlingen die met een havo-advies binnenkomen en op het vwo hun onderwijs volgen tot en met het examenjaar. Er stromen daarnaast gedurende de schoolcarrière nauwelijks leerlingen uit, terwijl er wel veel leerlingen tussentijds instromen. Bovenstaande betekent dat het op hoog niveau houden van het examenresultaat een grote uitdaging is.

Het Maerlant-Lyceum is een goed georganiseerde, stabiele school met veel activiteiten (een uitgebreid reizenprogramma en veel verrijkende activiteiten) en een zeer grote betrokkenheid van leerlingen en ouders.

2. ONDERWIJSVISIE

Het Maerlant-Lyceum is een klassieke school waar het klassenproces en de sturing vanuit de docent centraal staan. Daarbinnen wordt het onderwijs steeds individueler en uitdagender aangeboden. Met de investeringen die in ICT gedaan zijn, kunnen leerlingen steeds beter individueel werken, er wordt geëxperimenteerd met gespreid examineren en examineren op verschillende niveaus en leerlingen kunnen vrijwel onbeperkt vakkencombinaties kiezen in de bovenbouw. De traditionele speerpunten zijn vto (versterkt taalonderwijs) met extra Engels, Frans en Duits, bèta- excellentie (met robotica, NLT en wiskunde-D) en gymnasium. Deze speerpunten zijn in de afgelopen jaren verrijkt met ICT en duurzaamheid. Het Maerlant zit in het ECO-school traject.

Het Maerlant-Lyceum heeft een nieuw schoolplan voor 2021-2025 vastgesteld, waarin bovenstaande onderdelen speerpunten blijven. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het uitwerken van een aantal thema's die voor de school belangrijk zijn, zoals (wereld)burgerschap, de opzet van een goed taal- en toetsbeleid en het integreren van 21e-eeuwse vaardigheden in het lesprogramma.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2021

a) Leerlingen

- Verdere uitwerking leerlingbegeleiding en eigenaarschap van leerlingen
Het Maerlant-Lyceum wil leerlingen meer eigenaarschap geven over hun eigen leerproces. De herinrichting van de mediatheek is de fysieke uitwerking hiervan in het gebouw. Leerlingen kunnen hier beter zelfstandig en in groepsverband aan het werk. Daarnaast zijn er in de mediatheek twee ruimtes ingericht om les te kunnen geven met verschillende werkvormen.

Wij hebben al een aantal jaar de gesprekken met mentor en vakdocenten zo ingericht, dat niet alleen ouders maar ook de leerlingen zelf hierbij aanwezig zijn. De leerlingen bereiden de gesprekken met vakdocenten voor in de mentorles. Dit schooljaar zijn we gestart met leerlingbespreking.nl, waarbij leerlingen direct feedback krijgen van de vakdocenten op hun presteren in de les. Op basis van deze feedback schrijven ze een plan van aanpak, waar ze voor de uitvoer hiervan zelf verantwoordelijk zijn.

In alle leerjaren zijn we gestart met het loopbaanoriëntatieprogramma Qompas om leerlingen meer inzicht te laten krijgen in hun drijfveren en talenten. Zo kunnen leerlingen uiteindelijk een gefundeerde keuze maken voor hun toekomst na het Maerlant.

- Digitale geletterdheid klas 1 en ICT in de klas
In het schooljaar 2021-2022 zijn we gestart met een nieuw vak in de klas 1: digitale geletterdheid. De leerlingen krijgen zo vanaf het begin van hun schoolcarrière inzicht in de verschillende programma's in de Office-omgeving en leren hoe hiermee om te gaan. Daarnaast wordt aandacht besteed aan omgang met bronnen en de betrouwbaarheid daarvan op internet. Tot slot wordt aandacht besteed aan de identiteit van de leerling in de digitale wereld en de bescherming van je persoonlijke gegevens hierin. Vanwege de verdergaande digitalisering van het onderwijs kunnen leerlingen een device kopen of huren via The Rent Company. Volgend schooljaar willen wij deze mogelijkheid voortzetten en het proces versnellen door leerlingen in klas 4 ook de mogelijkheid te bieden via The Rent Company een laptop te kopen / huren.

b) Personeel

- Ontwikkeling
Ontwikkeling van ons personeel is ook dit jaar weer een speerpunt geweest op het Maerlant-Lyceum. Wij stimuleren iedereen om zichzelf te ontwikkelen op allerlei gebieden en faciliteren waar mogelijk. Zo heeft de schoolleiding deelgenomen aan verschillende aangeboden trajecten via VO Haaglanden en is er voor een aantal docenten de module oriënteren op leidinggeven georganiseerd. De Haagse onderwijsacademie wordt actief gepromoot binnen school. Door de opzet van onze gesprekscyclus met een start-, voortgangs- en eindgesprek voor het onderwijzend personeel houden wij vinger aan de pols en proberen we adequaat in te springen op de wensen van onze collega's. Jaarlijks worden er ook 5 studiedagen georganiseerd, die scholing op schoolbrede thema's mogelijk maakt.
- Werkdruk
Dit onderwerp is continu onderwerp van gesprek tussen de schoolleiding en het personeel, vaak vertegenwoordigd door de personeelsraad. Zeker in deze tijden van corona en de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs blijft dit hoog op de agenda staan. Dit jaar is met een deel van de convenantsgelden

een betere werkruimte voor het personeel gerealiseerd. Daarnaast hebben we veel collega's meer ruimte in hun normjaartaak gegeven om onderdelen van het NPO te realiseren. De grootste toename van werkdruk ligt bij de mentoren, die leerlingen zowel op resultaat als op sociaal-emotioneel welzijn moeten ondersteunen.

De klassendeler ligt dit jaar nog steeds op 28, het streven is om dit volgend schooljaar voort te zetten. Voor de havo-groepen in klas 3 hebben we gekozen voor een lagere deler. Volgend schooljaar zullen we deze lagere deler ook inzetten in de klassen 2 atheneum-havo.

c) **Schoolleiding**

In oktober 2021 is er, vanwege het vertrek van Remco Vogel als rector, een procedure gestart om een nieuwe rector aan te stellen. Op basis van die procedure is de conrector van dat moment, Rebecca van den Berg, per 1 november aangesteld als rector. Het is prettig dat er op deze manier continuïteit in de directie gewaarborgd blijft. Totdat er een nieuwe conrector is gevonden, is er een interim-directielid toegevoegd aan de schoolleiding.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) **Nationaal Programma Onderwijs (NPO)**

Naar aanleiding van de schoolscan die we in juni hebben gedaan hebben we de eerste maanden van het NPO ingezet op vakinhoudelijke ondersteuning door middel van ondersteuningsuren, tutoring en bijles via het huiswerkinstituut. Voor het sociaal-emotionele welzijn hebben we het mentorprogramma uitgebreid, waarin executieve functies en inzicht in drijfveren en talenten centraal staan. Daarnaast hebben we uitbreiding van schoolmaatschappelijk werk en bieden we stressmanagementtrainingen aan. De lesuitval door corona beperken we zoveel mogelijk door de inzet van onderwijsassistenten.

b) **Passend Onderwijs**

Speerpunten voor ons passend onderwijs in 2021 waren:

- inzet op het versterken van executieve functies van leerlingen,
- aanbieden van stressmanagementtrainingen,
- uitbreiding aanwezigheid schoolmaatschappelijk werk (ook in het kader van het NPO)
- aanbod excellente leerlingen vergroten door middel van een schooleigen programma
- uitbreiding Remedial Teaching voor leerlingen van wie Nederlands niet de eigen taal is

c) **Toetsing en examinering**

Sinds dit schooljaar is het verplicht om een examencommissie te hebben die inhoudelijk het examenreglement, PTA en schoolexamens toetst en evalueert. Wij hebben een driekoppige commissie bestaande uit docenten. De examencommissie komt periodiek bijeen. De eerste bijeenkomsten zijn gewijd aan het verbeteren van het examenreglement en PTA. Daarnaast is er een werkgroep toetsbeleid aan de slag om een uniform beleid te realiseren in toetsing schoolbreed. De examencommissie wordt hier vanzelfsprekend ook bij betrokken.

d) **Convenantsgelden**

Het Maerlant-Lyceum heeft de beschikbare convenantsgelden besteed aan de modernisering van de mediatheek. In november 2021 is de verbouwing afgerond en de mediatheek in gebruik genomen. De personeelskamer is vernieuwd, met betere (flexibele) werkplekken voor de collega's.

e) **SHRM**

Dit schooljaar zijn we met een aantal rectoren gestart met vormgeving van strategisch personeelsbeleid. Het Maerlant-Lyceum heeft een functionerende gesprekscyclus met een start-, voortgangs- en eindgesprek voor docenten en een jaarlijks voortgangsgesprek voor het onderwijsondersteunend personeel. We maken hierbij gebruik van het digitale platform kwaliteitscholen.nl, waarin een digitaal personeelsdossier voor ieder personeelslid is ingericht. De cyclus zoals die nu bestaat zal in 2022 geëvalueerd worden en waar nodig bijgesteld.

5. BEELD VAN 2022

a) **Leerlingen**

Burgerschap is een groot thema in het onderwijs. Het schoolplan heeft hier expliciet doelen voor het Maerlant-Lyceum geformuleerd. Inzet zal het wereldburgerschap van iedere leerling bij ons op school zijn. Hierbij zal het reizenprogramma zoals dit nu bestaat op het Maerlant ook onder de loep genomen worden. Verder zullen de uitbreiding van leerlingbegeleiding, de inzet en kwaliteit van toetsing en beleid hierop en de verdere integratie van ICT in het onderwijs belangrijke onderwerpen zijn.

b) Personeel

Op het gebied van personeelsbeleid zijn ontwikkeling, scholing, werkdruk en werving van nieuw personeel prioriteiten. Daarbij wordt ook gekeken naar de lange termijn en het tekort aan personeel in het onderwijs. Dit sluit aan bij de inzet en vormgeving van het strategisch beleid.

c) Schoolleiding

Het afgelopen jaar is er (zoals eerder vermeld) een grote wijziging in de schoolleiding geweest. In 2022 zal er een nieuwe conrector aangesteld worden. Daarbij zal de taakverdeling binnen de schoolleiding opnieuw vastgesteld worden.

H. MARIS COLLEGE

1. ALGEMEEN

Het Maris College is een school met ruim 2.800 leerlingen en verzorgt onderwijs op alle niveaus van de vmbo basisberoepsgerichte leerweg met leerwegondersteuning tot en met vwo met technasium. De school bestaat uit zes verschillende locaties die in zeven verschillende gebouwen zijn gehuisvest. Alle locaties zijn langs de kust gesitueerd van Kijkduin tot aan Scheveningen. Op onze school is een doorsnede van de Haagse gemeenschap terug te vinden. De school heeft leerlingen uit alle wijken en van diverse afkomst. Het Maris College wil kansrijk onderwijs bieden. Daarom hebben we de school ingericht in zes kleinschalige locaties. Door de kleinschaligheid is er al jaren een veilig leerklimaat waarbij op alle locaties een dakpanstructuur bestaat. Daarmee willen we onze leerlingen optimale mogelijkheden bieden om op- of door te stromen.

2. ONDERWIJSVISIE VAN DE SCHOOL

De visie van het Maris College is “samen in beweging voor kansrijk onderwijs”. Wij vinden het als school belangrijk om een bijdrage te leveren aan het verminderen van de kansongelijkheid in het onderwijs in de stad Den Haag. Daarom houden wij de dakpanstructuur op al onze locaties bewust in stand. In combinatie met het veilige leerklimaat, zorgt de duidelijke en tegelijkertijd warme pedagogische benadering ervoor dat wij al jaren een relatief hoge op- en doorstroom realiseren. Hiertoe is de Maris brede verbinding tussen de locaties en een goede samenwerking op het niveau van de vaksecties een vereiste. Wij willen voorkomen dat leerlingen drempels ervaren bij de op- of doorstroom naar een hoger niveau, datzelfde geldt uiteraard ook in het geval van afstroom. Om die reden is de positie van de vaksectievoorzitter het afgelopen jaar versterkt en is er geïnvesteerd in een scholingstraject. Verder is de wens -naast het redelijk traditionele, klassikale onderwijsaanbod- meer ruimte te maken voor 21e-eeuwse vaardigheden in ons onderwijs. Het afgelopen jaar zijn we hierover in het kader van het nieuwe schoolplan in gesprek gegaan met medewerkers, ouders en leerlingen. Kansrijk onderwijs leidt uiteraard in de eerste plaats naar kwalificatie, maar moet ook een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van vaardigheden die leerlingen nodig hebben om succesvol te kunnen deelnemen aan het vervolgonderwijs en daarna op de arbeidsmarkt. De school is afgelopen jaar gestart met de inventarisatie van deze vaardigheden en het denken over de inbedding hiervan in ons onderwijsprogramma.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN VAN HET AFGELOPEN JAAR 2021

In 2021 is gewerkt aan de invoering van de nieuwe clusterstructuur binnen de school. Hiertoe zijn de “oude” vaksecties ondergebracht in acht nieuwe clusters die worden aangestuurd door clusterleiders. In de clusters zal er gewerkt worden aan het curriculum van de verschillende niveaus om een soepelere op- en doorstroom te creëren voor de leerling.

Om het ICT-gebruik meer te stimuleren onder docenten zijn er in het afgelopen jaar vijf docenten aangesteld om toolmaster te worden. Deze groep docenten heeft zich beziggehouden met het ontwikkelen van digitale lessen met als doel dit beschikbaar te stellen aan de overige collega's binnen hun vakgebied. Daarnaast is er een lesmethode Digiskills ontwikkeld om leerlingen te leren hoe zij met de verschillende digitale pakketten moeten werken. Dit vak is op locatie Bohemen inmiddels ingevoerd en Maris breed hebben alle nieuwe brugklassen gewerkt uit het boekje Digistart.

Verder werd doorggegaan met de ontwikkeling van het project Techniek aan Zee in de haven van Scheveningen. In samenwerking met het ROC Mondriaan wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe opleiding “creatieve technologie”. Deze opleiding moet gaan aansluiten op het programma dat wij in de Hotspot aanbieden en in het beroepsgerichte vak D&P. Alle 2e en 3e jaars leerlingen doen gedurende het schooljaar technische expedities in de Hotspot.

In maart 2021 is er een groep van teamleiders en locatiedirecteuren gestart met een scholingstraject voor schoolleiders vakbekwaam en voor de masteropleiding via Academica met als doel de schoolleiding beter toe te rusten om meer evidence based te gaan werken.

Tot slot zijn er gesprekken gevoerd met de Hogeschool Utrecht om een incompany opleiding voor Nederlands en wiskunde te verzorgen. Dit traject is voor docenten die een tweede bevoegdheid willen halen en dit kunnen afronden in maximaal 2 jaar. Hiermee wordt beoogd de drempel zo laag mogelijk te maken om docenten te stimuleren een tweede bevoegdheid te halen in deze tekortvakken.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Dynamische screeningsinstrument

Als gevolg van kansongelijkheid krijgen niet alle leerlingen het juiste schooladvies. Om aanvullende informatie te krijgen over wat leerlingen kunnen, ontwikkelt het Maris College samen met de Universiteit Leiden een digitaal dynamisch screeningsinstrument. De dynamische test bestaat uit een voormeting, een korte training en een nameting. Hiermee kan het leerpotentieel en de instructiebehoefte van brugklasleerlingen in kaart worden gebracht. In 2021 zijn keuzes gemaakt over welke vakken en vaardigheden onderdeel van het instrument worden en is gestart met het schrijven van opdrachten. Voor het programmeren van de digitale toets is een design brief opgesteld.

b) Examenorganisatie

De examenorganisatie is versterkt door uitbreiding van de taakuren voor het examensecretariaat. Daarmee is een coördinerende en beleidsvoorbereidende rol gecreëerd ter ondersteuning van examencommissies en -secretariaat. Vanuit deze rol wordt professionalisering van de examenorganisatie aangestuurd, als ook kennisdeling, cyclisch werken en evaluatie van beleid, organisatie en processen. Als gevolg van de aangepaste examenmaatregelen door covid-19 heeft de examenorganisatie dit jaar zorggedragen voor de nodige aanpassingen in PTA's, examenreglement en schoolexamens. In 2021 is het PTA-proces geëvalueerd en verder aangescherpt. Beleidskader en proces zijn vastgelegd, er is meer tijd in het proces opgenomen, een extra controlestap toegevoegd en extra ondersteuning van vaksecties georganiseerd in de vorm van bijeenkomsten en handleidingen.

c) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In het voorjaar van 2021 zijn concrete plannen gemaakt om de door corona opgelopen cognitieve en sociaal-emotionele achterstanden bij onze leerlingen weg te werken. Gedurende de eerste maanden van het schooljaar 2021-2022 zijn deze plannen omgezet in concrete interventies. Hierbij zijn de uitgangspunten van de NPO-menukaart gehanteerd en is vooral ingezet op effectieve en bewezen interventies. Hieronder valt het werken met onderwijsassistenten, extra inzet op executieve functies, peer tutoring en examentrainingen. We hebben externe surveillance ingezet om onze docenten in staat te stellen hun lesprogramma aan te passen om de niet gegeven lesstof alsnog aan te kunnen bieden. Doordat we gedurende het jaar bij al onze leerlingen een 'nulmeting' en een 'voortgangsmeting' op zowel cognitief als sociaal-emotioneel uitgevoerd hebben, kunnen we op leerling/vak-niveau beoordelen waar de grootste achterstanden zijn ontstaan. Dit geeft richting aan hoe we onze middelen zo effectief mogelijk kunnen besteden. De eerste evaluaties van de interventies staan gepland begin 2022.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn in 2021 volledig uitgeput. We hebben deze middelen ingezet op projecten die een structurele verbetering voor onze school kunnen betekenen ten aanzien van de thema's werkdrukverlichting en tekorten onderwijspersoneel. Zo hebben wij een nieuwe strategische personeelsplanning opgesteld, incompany opleidingen aangeboden en een organisatieadviesbureau ingehuurd om het onderwerp 'goed werkgeverschap' te verkennen. De terugkoppeling, welke gebaseerd is op tientallen interviews en een brainstormdag met het hele personeel, heeft geleid tot nieuwe speerpunten in ons personeelsbeleid t.a.v. mobiliteit, taakbeleid en personeelsvoorzieningen.

e) SHRM

In 2021 is een strategische personeelsplanning opgesteld. De bevindingen toonden aan dat er bij bepaalde secties binnen enkele jaren formatieoverschotten zouden ontstaan, terwijl bij andere secties juist tekorten verwacht worden. Deze inzichten hebben geleid tot nieuw beleid waarin het halen van een tweede bevoegdheid op vakken zoals Dienstverlening & Producten, Nederlands en Wiskunde gestimuleerd wordt en zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Een ander initiatief dat eind 2021 is gestart is de evaluatie en herijking van onze gespreks- en beoordelingscyclus. Door in te zetten op een professioneler en transparanter proces verwachten we dat de docenten meer kansen hebben zich te kunnen ontplooien binnen onze organisatie en daardoor ook langer aan het Maris verbonden blijven.

5. BEELD VAN 2022

In de eerste helft van 2022 wordt de dynamische toets verder ontwikkeld, getest en geprogrammeerd en zal de eerste pilotfase in september 2022 plaatsvinden. Verder zal de nieuwe clusterstructuur verstevigd en geborgd worden in de organisatie.

Er zal met de Hogeschool Utrecht verder gewerkt worden aan het incompany traject voor een 2e graads bevoegdheid wiskunde. De groep toolmasters voor de ICT ontwikkeling binnen school zal verder doorgezet worden.

I. RIJSWIJKS LYCEUM / VAN VREDENBURCH COLLEGE

1. ALGEMEEN

Het Rijswijks Lyceum en het Van Vredenburg College is gevestigd in Rijswijk, aan de rand van Den Haag. Onze school verzorgt onderwijs aan ongeveer 1.400 leerlingen in een grootstedelijke omgeving. Bij ons op school kunnen leerlingen onderwijs volgen op alle onderwijsniveaus, van vmbo-basisberoepsgerichte leerweg tot gymnasium, met een specifiek onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor LWOO en (hoog)begaafde leerlingen.

‘Hoe kunnen we ons onderwijs zo organiseren dat we onze leerlingen in een grootstedelijke omgeving de beste kansen bieden om succesvol te zijn in hun onderwijsloopbaan én in de samenleving?’

Het zoeken naar een antwoord op deze vraag staat voor ons en onze leerlingen centraal. Rond de zomer van 2021 hebben we het schoolplan 2021 – 2025 definitief vastgesteld. In dit plan beschrijven we in grote lijnen hoe wij ons de komende vier jaar, in de periode van september 2021 tot en met augustus 2025, als school gaan ontwikkelen. Met dit plan geven we ook invulling aan de strategische beleidsambities van ons bestuur Stichting VO Haaglanden.

2. ONDERWIJSVISIE

a) Onze missie

Jongeren met gelijke talenten verdienen evenveel kansen op een succesvolle onderwijsloopbaan, ongeacht hun achtergrond, thuissituatie of de plek waar ze opgroeien. Daarom verzorgt onze school onderwijs dat leerlingen in een grootstedelijke omgeving de beste kansen biedt om succeservaringen op te doen en een betekenisvolle plek in de samenleving te vinden.

b) Onze visie

Wij ondersteunen en stimuleren onze leerlingen om hun talenten te ontwikkelen op cognitief, sociaal en persoonlijk gebied. We zien de school als een mini-samenleving waarbinnen leerlingen en collega's van en met elkaar leren en succeservaringen opdoen.

De vraag ‘wat heb jij nodig om succesvol te zijn op school?’ staat hierbij voor iedereen centraal. We hebben hoge, positieve verwachtingen van onze leerlingen, collega's en partners en zorgen voor een optimale leer- en werkomgeving om dit mogelijk te maken. Daarbij bieden we veel ruimte voor persoonlijk leiderschap.

c) Onze ambities

- a. We behouden en werven de beste collega's voor onze leerlingen door veel ruimte te bieden voor teamprofessionalisering, onderwijsontwikkeling en intensieve begeleiding.
- b. We bieden onderwijs in een taalrijke context, alle vakgebieden zijn gericht op het vergroten en verstevigen van Nederlandse taalvaardigheid.
- c. We gaan voor optimale leerresultaten, ontwikkelen daarbij flexibele leerroutes en nemen belemmeringen in de doorstroom zo veel mogelijk weg.
- d. We ontwikkelen onderwijsactiviteiten die gericht zijn op kwalificatie, socialisatie én persoonsvorming door een breed aanbod van algemeen vormende activiteiten. Zo vergroten we de belevingswereld van onze leerlingen en versterken we hun sociaal en cultuur kapitaal.
- e. We hebben inzicht in de ontwikkeling van onze leerlingen zodat we hen op maat kunnen ondersteunen, begeleiden en uitdagen.
- f. We benutten de lestijd effectief door activerend onderwijs te verzorgen in een positief pedagogisch klimaat.
- g. We betrekken ouders intensief bij het leer- en ontwikkelproces van hun kind(eren).
- h. We organiseren de extra begeleiding voor onze leerlingen effectief en schoolnabij en helpen leerlingen om zo snel mogelijk passende ondersteuning te krijgen.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2021

a) Inspelen op corona-ontwikkelingen;

2021 stond vooral in het teken van de coronapandemie: het mogelijk maken van en het verzorgen van thuisonderwijs, activiteiten gericht op het inlopen van onderwijsachterstanden, het afronden van (school)examens. Dit heeft een enorme druk gelegd op de schoolorganisatie en de continuïteit van het onderwijs.

b) Schoolscan en leerlingbespreking;

Vanaf juni 2021 zijn we aan de slag gegaan met de schoolscan als onderdeel van de NPO-inzet. We hebben de schoolscan aangegrepen om een kwaliteitsslag te bewerkstelligen in de leerlingbesprekingen, het feedbackgeven aan leerlingen, de MOL gesprekken en de toeleiding van leerlingen naar activiteiten gericht op ondersteuning, begeleiding en uitdaging.

c) Ontwikkeling en vaststellen schoolplan;

Ondanks de coronapandemie is de school in staat gebleken om in 2021 een zeer ambitieus schoolplan te ontwikkelen, gericht op een integrale, structurele en duurzame aanpak van kansenongelijkheid in het onderwijs.

d) Nieuw taakbeleid;

Als gevolg van het schoolplan is er per augustus 2021 een nieuw taakbeleid van kracht waarbij docenten maximaal

22 lessen van 45 minuten voor de klas staan bij een fulltimebaan. Op deze manier is er meer ruimte voor onderwijs- en teamontwikkeling en de begeleiding van leerlingen.

e) Brede inzet gepersonaliseerd leren;

Na een intensieve voorbereidingsperiode is Gepersonaliseerd Leren (GPL), sinds september 2021 breed ingezet en maken daar ruim 800 leerlingen gebruik van. GPL is gericht op begeleiding, ondersteuning vanuit de verschillende vakken in kleine groepen leerlingen, verzorgd door eigen docenten.

f) Brede inzet CEOS;

Na een project/onderzoekperiode van ruim 2 jaar, krijgen alle leerlingen in het eerste leerjaar de mogelijkheid aangeboden om deel te nemen aan het project 'Creating Equal Opportunities at School' (CEOS). Het traject is gericht op het trainen van schooltaal die leerlingen nodig hebben om succesvol op school te kunnen zijn. Er zijn ruim 20 groepjes leerlingen gestart met deze aanpak.

g) Instellen werkgroepen nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen;

Binnen de kaders van het schoolplan en het jaarplan, zijn alle medewerkers betrokken bij het verder ontwikkelen van het onderwijskundig beleid. Er zijn in het totaal 17 werkgroepen actief rondom verschillende (deel)thema's.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S 2021

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Omdat het nieuwe schoolplan van de school gericht is op het vergroten kansgelijkheid in het onderwijs, vallen onze (strategische) doelstellingen grotendeels samen met de doelstellingen van het NPO. Vanaf begin schooljaar 2021-2022 heeft de school een nieuw taakbeleid ingevoerd, waarbij extra ruimte in de aanstelling van docenten is vrijgemaakt voor het begeleiden van leerlingen, ontwikkelen van het onderwijs en professionalisering. De maximale lessentaak is teruggebracht van 25 naar 22 lessen per week en het rooster is uitgebreid met een band van zogenaamde gepersonaliseerd leren uren (GPL). Tijdens deze GPL-uren worden leerlingen in kleine groepjes intensief en op maat begeleid door onze eigen leerkrachten. De eerste evaluatie hiervan heeft laten zien dat docenten en leerlingen zeer te spreken zijn over deze nieuwe manier van werken. Het effect op de leeropbrengsten zijn nog niet gekwantificeerd, maar leerlingen geven aan een positief effect te ervaren op hun resultaten. Door de gewijzigde inzet van docenten heeft er ook een aanzienlijke uitbreiding plaatsgevonden van het personeelsbestand en is een groot aantal nieuwe docenten gestart dit jaar. Om ervoor te zorgen dat deze startende collega's een goede landing kunnen maken in onze school is er een uitgebreid en intensief inductietraject voor hen beschikbaar gesteld, waarbij zowel eigen als extern ingehuurde coaches/lerarenopleiders worden ingezet. Voorts is ingezet op extra ondersteuning bij de kernvakken (NE, EN en WI). Het huidige docententekort maakt het echter bijzonder lastig om voldoende gekwalificeerde mensen te vinden om hier volledig invulling aan te geven.

b) Passend onderwijs

In het kader van passend onderwijs is er een verbeterslag tot stand gebracht als het gaat om de effectiviteit van het JES-overleg. De samenwerking met de JES-partners is geoptimaliseerd. Onze deelname aan de pilot 'Routeboek VO Thuiszitters' heeft hier voor een belangrijk deel aan bijgedragen. Hieruit is onder andere een ander format voor het JES voortkomen in samenwerking met de JES-partners. Belangrijke ontwikkelpunten die we voor onszelf hebben geformuleerd liggen op het vlak van het herijken van de interne en externe zorgroutes. Daarnaast zijn we vanaf juni 2021 aan de slag gegaan met invoeren van een nieuwe aanpak van de leerlingbesprekingen waarbij de schoolscan een belangrijke rol speelt als vertrekpunt voor de besprekingen, het geven van feedback en het bepalen welke ondersteuning de leerling nodig heeft. In 2021 zijn we ook begonnen met het aanbieden van mogelijkheden tot persoonsontwikkeling in het curriculum: sociale vaardigheidstrainingen in GPL-uren, faalangstreductie, workshops als 'Zorg goed voor jezelf'.

Door de coronapandemie is een deel van het budget van schooljaar 2020-2021 niet ingezet. Voor de basisondersteuning betrof dit een bedrag van € 5.698,35 en voor de extra ondersteuning een bedrag van € 82.233,00. Met het samenwerkingsverband is afgesproken dat dit geld in schooljaar 2021-2022 zal worden ingezet voor van het vergroten van kennis en vaardigheden bij coördinatoren passend onderwijs, mentoren en leraren bij de implementatie van Leerlingbespreking.nl. Daarnaast zal een deel worden ingezet voor het inkopen van extra coaching en trainingen die bijdragen aan het vergroten van het sociaal welbevinden: gericht op onder andere leefstijl, sociale vaardigheden, aandacht voor seksueel misbruik.

c) Toetsing en examinering

Per 1 augustus 2021 zijn aanpassingen in het Eindexamenbesluit VO van kracht. Deze hebben tot doel de kwaliteitsborging van de schoolexaminering te versterken. In lijn van deze wetgeving en de actielijnen die zijn uitgewerkt door de VO-raad, hebben we onze examenorganisatie waar nodig aangepast en verbeterd. We hebben o.a. de rol van de examensecretaris en de examencommissie uit elkaar getrokken en beiden beschreven in een nieuwe taakomschrijving. Er is per augustus 2021 ook een nieuwe examencommissie samengesteld met een nieuwe, meer onafhankelijke, werkwijze.

d) Convenantsgelden

In samenspraak met de pmr hebben we de convenantsgelden voor een aantal doelen ingezet:

- Alle docenten hebben de beschikking gekregen over een laptop om het online-onderwijs te stimuleren en om werkplekonafhankelijk te kunnen werken.
- Er is extra geld ingezet om de beginnende en nieuwe collega's te begeleiden en te ondersteunen.

e) SHRM

Het nieuwe schoolplan geeft aanleiding om de ontwikkeling van ons SHRM-beleid verder vorm te geven in een integrale aanpak. Hiertoe hebben we in 2021 een beleidsnotitie SHRM opgesteld. Het doel van deze notitie is om kaders vast te stellen voor de ontwikkeling van een samenhangend SHRM-beleid dat aansluit bij de leidende principes en de strategische doelen van het schoolplan. Dit SHRM-beleid leidt tot de realisatie van de onderwijskundige doelen, met zichtbaar effect in de lessen en in de resultaten van de leerlingen.

Gedurende 2022 en 2023 huren we een SHRM-adviseur in om de uitwerking en implementatie van het nieuwe SHRM-beleid te ondersteunen en te coördineren. De adviseur stemt inhoudelijk af met, en werkt onder de verantwoordelijkheid van de rector. De adviseur wordt bijgestaan door een werkgroep, bestaande uit een teamleider, een pmr-lid een sectievoorzitter en 4 docenten.

In de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 worden de functieprofielen voor docenten LB, LC en LD, sectievoorzitters en teamleiders ontwikkeld, opgeleverd, vastgesteld en geïmplementeerd.

De vastgestelde functieprofielen leiden tot een samenhangend en geactualiseerd HRM-beleid dat in ieder geval omvat:

- Een (geactualiseerd) kijkvenster voor lesobservaties
- Een (geactualiseerde) gesprekscyclus met een nadere uitwerking van het 'persoonlijk arrangement'
- Een geactualiseerde begeleidingsstructuur voor nieuwe docenten.
- Een geactualiseerde beoordelingsprocedure voor nieuwe docenten
- Een wervings- en selectiebeleid
- Een professionaliseringsbeleid
- Een geactualiseerde functiemixprocedure

5. BEELD VAN 2022

In 2022 zullen de werkgroepen rondom de onderwijskundige thema's, het verder ontwikkelen en verzorgen van GPL en de ontwikkeling van het SHRM-beleid doorlopen. In 2022 starten we in het eerste leerjaar met brede brugklassen in een doorlopende leerlijn tot en met het tweede leerjaar. Ook zullen de eerste stappen gezet worden om te kunnen starten met de zesjarige HAVO en het twee fasen VWO. In 2022 start ook een academische werkplaats, gericht op onderzoek naar interventies om kansgelijkheid in het onderwijs te bevorderen. Daarnaast zal de ontwikkeling van de Nieuwe Leerweg (in de theoretische leerweg) een belangrijk aandachtspunt vormen bij de uitwerking van ons onderwijs.

J. SEGBROEK COLLEGE**1. ALGEMEEN**

Het Segbroek College is een van de grootste openbare scholen voor voortgezet onderwijs in Den Haag en de regio Haaglanden. De school heeft opleidingen voor vwo (atheneum en gymnasium), havo en mavo op twee locaties: locatie Klaverstraat (havo en vwo) en de locatie Goudsbloemlaan (mavo en havo-mavo brugklas). Beide locaties zijn in het afgelopen schooljaar ingrijpend gerenoveerd, waardoor er deels onderwijs gegeven is in tijdelijke locaties.

Bij de start van het schooljaar 2021-2022 zijn deze renovaties vrijwel volledig afgerond en kan het onderwijs weer in zijn volledige vorm plaatsvinden in beide gebouwen.

De school trekt leerlingen uit heel Den Haag, de leerling populatie is een afspiegeling van de grootstedelijke samenleving. De school werkt in het kader van de verschillende talentprogramma's nauw samen met culturele en maatschappelijke instellingen. Het Segbroek is een sportieve en creatieve school. Leerlingen leren om ook buiten het cognitieve gebied hun talenten te ontdekken en hun grenzen te verleggen om zo tot optimale prestaties te komen. Dit geldt voor alle leerlingen, maar daarnaast is de school de enige TopsportTalentschool (voorheen Loot-school) in de regio.

Het Segbroek is ook een CultuurProfiel school. Leerlingen kunnen binnen de verschillende plusprogramma's hun talenten ontplooiën op het gebied van dans, theater, kunst, muziek en technologisch design.

2. ONDERWIJSVISIE

Maatschappelijke diversiteit is al 40 jaar de kracht van de school. Onze opdracht is om de leerlingen voor te bereiden op een zinvol leven in onze samenleving en hen kennis en vaardigheden aan te reiken die ze nodig hebben om zich veerkrachtig te kunnen bewegen in een steeds veranderende wereld. Het Segbroek ziet zichzelf als de samenleving in het klein.

Kernwoord binnen onze visie is de term ‘vertrouwen’. Wij geven leerlingen het vertrouwen om zelf te ontdekken wie ze zijn en richten daar ons onderwijs op in. Het is de reden waarom in 2020 gestart is met het flexrooster, waarbij leerlingen zelf keuzes kunnen maken die passen bij hun persoonlijke behoeftes.

Daarbinnen past ook het verder inzetten op formatief handelen binnen de lessen, een manier van werken die binnen de school steeds meer gemeengoed wordt.

Omdat het Segbroek een school is met leerlingen met veel verschillende achtergronden, participeert de school in projecten als de Transformatieve School en maakt het deel uit van het urban education netwerk.

3. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2021

Hoewel onderwijskundig de nadruk heeft gelegen op het verder uitbouwen van het flexrooster en het formatief handelen binnen de lessen, zijn we als gevolg van de coronacrisis in 2021 in de praktijk beperkt geweest in doorontwikkelen daarvan. Op het gebied van onderwijs-op-afstand heeft de school wel een grote ontwikkeling door kunnen maken; docenten zijn bedreven geraakt in het verzorgen van lessen-op-afstand. Er is schoolbreed een platform bepaald waarop de lessen gegeven moeten worden, er zijn afspraken over hoe die lessen eruit moeten zien en er zijn ook duidelijke afspraken gemaakt met leerlingen.

Naast de onderwijskundige component is er in 2021 veel aandacht besteed aan de logistieke processen: we zijn nog steeds niet tevreden over het rooster. Door Zermelo hebben we ons rooster laten analyseren om erachter te komen waarom het (flex)rooster organisatorisch niet oplevert wat we ervan verwachten. Eerste conclusie is dat wij bepaalde processen richting het nieuwe schooljaar strakker moeten organiseren. Hiervoor zijn in 2021 de eerste stappen gezet.

a) Renovatie Klaverstraat

In 2020-2021 ging veel aandacht uit naar de renovatie van de Klaverstraat. Het bouwproces verliep niet conform planning en nog steeds zijn er veel opleverpunten die uitgevoerd moeten worden. Desondanks kunnen we zeggen dat we aan het einde van 2021 zowel aan de Klaverstraat als aan de Goudsbloemlaan mooie en moderne schoolgebouwen hebben die voldoen aan de eisen van de huidige tijd.

a) Nieuwe rector

Het Segbroek College heeft per 1 november 2021 een nieuwe rector gekregen. De heer Hans Timmermans heeft het stokje overdragen aan de heer Remco Vogel, die daarvoor zeven jaar rector was van het Maerlant-Lyceum, binnen hetzelfde bestuur van VO Haaglanden. Met hem aan het roer wil de school een vaste koers varen waarin de organisatie versterkt wordt, de beide vestigingen los van elkaar een krachtiger profiel krijgen en de onderwijskundige processen (flexrooster, formatief handelen binnen de lessen, het 80-minuten rooster) verder uitgebouwd worden. Daarnaast is er de ambitie om alle culturele en sportieve programma's meer te integreren in het totale onderwijsconcept.

4. MAATSCHAPPELIJKE THEMA'S

a) Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De huidige generatie leerlingen heeft vanaf het schooljaar 2020-2021 te maken gekregen met een onderwijsvertraging door de coronacrisis. Dit was de reden voor het kabinet om te besluiten tot een nationaal programma onderwijs gericht op inhalen en compenseren van vertraging en herstel van onderwijsontwikkeling. Voor onze school werd een budget van ongeveer 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor (in ieder geval) twee jaar.

In maart 2021 is een werkgroep NPO samengesteld die samen met de al bestaande “Regiegroep verbeterplan” gezamenlijk het ingezette beleid ten behoeve van meerjarenplan Segbroek heeft vormgegeven.

Er zijn op basis van de door deze werkgroepen geformuleerde uitgangspunten keuzes gemaakt uit de menukaart met passende interventies. We hebben gekozen voor een externe partij die vanaf het 8e tot en met het 11e uur (14.05 - 17.00) zowel de ondersteuning voor wat betreft de kernvakken als extra vakflexuren verzorgt.

Naast de cognitieve ontwikkeling en het ontwikkelen van executieve functies bij leerlingen zetten we in op het sociaal-emotionele welbevinden van onze leerlingen. Er is extra budget vrijgemaakt voor sportieve en culturele activiteiten tijdens de introductieperiode aan het begin van het schooljaar en tijdens de activiteitendagen na de toetsweken.

Uit de werkgroep NPO (twee teamleiders, directieleden, mentoren en vakdocenten) zijn twee collega's een dag in de week vrijgeroosterd om de activiteiten rond NPO te coördineren.

b) Passend onderwijs

Het doel van Passend Onderwijs is dat leerlingen onderwijs krijgen dat bij ze past. Daarvoor is een dekkend zorgaanbod nodig wat in de regio Den Haag onder leiding van het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West vanaf 2014 is gerealiseerd. De ondersteuning die wij bieden, zowel basis- als extra ondersteuning, is vastgelegd in ons SOP (school ondersteunings profiel). Het SOP wordt in 2022 gedigitaliseerd via Perspectief op School. Wij grijpen deze kans aan om het zorgplan te actualiseren.

Dankzij een goed werkend JES (Jeugd en School)-overleg, waarin samengewerkt wordt met interne en externe professionals, bieden wij al onze (zorg)leerlingen maatwerk. Het gevolg is dat het aantal thuiszitters tot een minimum beperkt is gebleven. Tijdens de coronacrisis hebben we met de verschillende partijen op andere manieren (online) moeten overleggen, omdat fysiek overleg niet mogelijk was. We hebben tijdens de lockdown op adequate wijze de zorgleerlingen waar dat voor nodig was (o.a. vanwege de thuissituatie) op school opgevangen met inzet van onderwijsassistenten.

Ook hebben wij geconstateerd dat er in de coronatijd meer leerlingen waren die stress hebben ervaren. We zijn dan ook vanaf oktober 2021 gestart met het aanbieden van groepstrainingen als 'schoolstress de baas' en mindfulness. Verder hebben wij vanuit het NPO de mentoren per week een uur extra tijd kunnen geven om hun leerlingen extra aandacht en persoonlijke begeleiding te geven.

c) Toetsing en examinering

De Programma's van Toetsing en afsluiting (PTA's) zijn vastgesteld en gecontroleerd door de toetscommissie.

Naast het PTA heeft elk leerjaar een programma van toetsing. Daarbij is het aantal summatieve toetsen gemaximeerd. Het schooljaar is verdeeld in vier periodes. Elke periode wordt afgesloten met een toetsweek. De secties ontvangen na elke periode een rapportage van de resultaten. De resultaten worden geëvalueerd en komen aan de orde in de sectie-directiegesprekken.

Aan het eind van het schooljaar 2020-2021 hebben de secties volgens een nieuw format de onderwijsprogramma's vastgesteld. De leerdoelen zijn expliciet beschreven en gekoppeld aan de wijze van toetsen.

In het schooljaar 2021-2022 is formatief handelen een thema op verschillende studiedagen.

Er is een verschuiving van tussentijdse, grotere formatieve toetsen naar verschillende, kleinere vormen van formatief evalueren. Het leren (of niet-leren) van leerlingen wordt daarmee eerder zichtbaar. Dat heeft een positief effect op de resultaten van de summatieve toetsen. In het leerlingvolgsysteem (LVS) worden per leerling naast cijferresultaten ook gegevens naar aanleiding van de formatieve evaluaties geregistreerd.

d) Convenantsgelden

De convenantsgelden zijn in het schooljaar 2020-2021 volledig besteed. Hierbij is ervoor gezorgd dat ieder personeelslid een device (laptop, Chromebook, iPad) in bruikleen heeft.

Daarnaast is tijdens de toetsperiodes gebruik gemaakt van externe surveillanten ter ondersteuning van de docenten. De roostermakers en zorgcoördinatoren zijn vanuit de convenantsgelden extra ondersteund en er zijn diverse specifieke trainingen verzorgd.

e) SHRM

Het SHRM-beleid van de school richtte zich in 2021 met name op de professionalisering van docenten met betrekking tot het on-line lesgeven.

Ook is er vanuit de NPO-gelden veel aandacht besteed aan extra ondersteuning van leerlingen, waarbij docenten 'ontzorgd' werden. Zo is er geïnvesteerd in onderwijsassistenten en is er meer tijd vrijgemaakt voor bijvoorbeeld het invullen van het mentoraat. Op het gebied van scholing is er veel mogelijk gemaakt, bijvoorbeeld via de Haagse Onderwijs Academie. Desondanks zijn de mogelijkheden in 2021 beperkt gebleken, vaak gingen opleidingen en cursussen niet door, soms werden ze vervangen door een online-cursussen die door docenten als minder aantrekkelijk gewaardeerd werden.

5. BEELD VAN 2022

Er worden hoge doelen gesteld voor 2022. Dat geldt zowel op onderwijskundig en organisatorisch vlak als op het gebied van HRM.

Het flexrooster wordt geëvalueerd en waar nodig worden aanpassingen gedaan. Er zal nog meer aandacht komen voor het beter inrichten van het 80-minuten rooster en het formatief handelen in de klassen zal verder vorm krijgen.

Binnen de lessen zullen de mogelijkheden voor het gebruik van ICT vergroot worden doordat de school in 2022 start met laptops voor leerlingen (in samenwerking met The Rent Company).

In organisatorische zin zal ingezet worden op een beter les- en flexrooster, hiervoor zal een coördinator schoolorganisatie aangesteld worden. Ook zullen de nieuw gecreëerde ruimten in het gebouw (beter) benut gaan worden.

Met de uitslagen van de tevredenheidspeilingen in de hand zal expliciet gekeken worden naar de gebieden waarin de school nog verder kan verbeteren. Dit is nodig, want de werving is en blijft een speerpunt voor de komende jaren. Een speerpunt waar in 2022 al op ingezet is.

Op personeelsgebied zal het Segbroek aandacht geven aan het binden van het schaarse personeel en het opleiden van talentvolle collega's tot aspirant leidinggevend. Daarvoor wordt in 2022 het traject 'oriëntatie op leidinggeven' opgestart. Ook wordt er nagedacht over het aanstellen van een medewerker/ adviseur HRM ter versterking van het personeelsbeleid.

3.2. STERK TECHNIEKONDERWIJS

De regio Haaglanden heeft te maken met kwalitatieve en kwantitatieve uitdagingen in het technisch vmbo. Met betrekking tot de kwalitatieve uitdagingen ligt de focus met name op onderwijsinnovatie, de aansluiting van het technisch vmbo op het technisch mbo en de professionalisering van techniekdocenten. Ook het aanbod van up-to-date techniefaciliteiten en de loopbaanoriëntatie, -begeleiding en promotie heeft een hoge prioriteit.

De kwantitatieve uitdagingen bevinden zich in de uitstroom van het technisch mbo naar de technische arbeidsmarkt, het tekort aan bevoegde techniekdocenten en het tekort aan techniekdocenten met up-to-date vakkennis en vaardigheden. In het kader van de subsidieregeling “Sterk Techniekonderwijs 2020-2023” werken 31 vmbo-scholen, 2 MBO-instellingen en een groot aantal bedrijven in de Haagse regio binnen het samenwerkingsverband sterk techniekonderwijs Haaglanden (STOHA) nauw samen om deze belangrijke doelstellingen te realiseren. Een duurzame samenwerking tussen het onderwijs en het regionale bedrijfsleven is essentieel om de bovengenoemde kwalitatieve en kwantitatieve uitdagingen aan te pakken. De regio heeft daarom als doel om de instroom in de technische vmbo-profielen te vergroten. Ook komt er meer focus op de doorstroom van het technische vmbo naar het technische mbo en mbo naar de technische arbeidsmarkt.

Om een duurzame samenwerking tussen onderwijs en het regionale bedrijfsleven op te zetten, zijn er vijf programmalijnen ontwikkeld.

Programmalijn 1: Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven.

Deze programmalijn is er op gericht om de samenwerking tussen het technisch vmbo en het bedrijfsleven te intensiveren en te professionaliseren. Concreet is deze samenwerking gericht op onderwijsinnovatie, stages, professionalisering van docenten en het vormen van een netwerk.

Programmalijn 2: Instroom en professionalisering van techniekdocenten.

Hierbij gaat het onder andere om het realiseren van de volgende zaken: meer bevoegde technische vmbo-docenten, actualiseren van technische vakkennis van docenten, het werven van docenten voor het geven van techniekonderwijs en het verder ontwikkelen van coaching vaardigheden van docenten.

Programmalijn 3: Techniefaciliteiten.

Programmalijn heeft de ambitie technische vmbo-leerlingen gebruik te laten maken van aantrekkelijke, goed geoutilleerde en moderne leeromgevingen.

Programmalijn 4: Innovatie en doorlopende leerlijnen

Programmalijn 4 richt zich op het innoveren van het technische onderwijs op de vmbo-scholen. Hierbij is de uitdaging leerlingen meer praktijkervaring en 21-eeuwse- en digitale vaardigheden te laten opdoen. Daarnaast is een aandachtspunt de aansluiting tussen het vmbo en mbo te versterken.

Programmalijn 5: Loopbaanoriëntatie,- begeleiding en promotie.

De doelstelling hierbij is het creëren van een modern beeld van techniekberoepen bij leerlingen en hun sociale omgeving. Dit door de doelmatigheid van de LOB-activiteiten te vergroten. Ook is LOB gericht op het vergroten van het effect van LOB door dit beter meetbaar te maken.

VO Haaglanden en sterk techniekonderwijs Haaglanden (STOHA)

Zoals hiervoor al werd aangegeven werken binnen STOHA 31 scholen samen met het mbo en het bedrijfsleven. Onder deze 31 scholen zijn 6 scholen van VO Haaglanden: Het Maris College, het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College, de Johan de Witt Scholengroep, Lyceum Ypenburg, Het Segbroek College en het Haags Montessori Lyceum. De eerste drie scholen kennen binnen de school afdelingen voor technische vmbo, terwijl de laatste drie scholen zich met name richten op het introduceren van het vak Technologie en Toepassing (T&T) als extra curriculaire vak binnen de theoretische leerweg van het vmbo.

Het totale aan STOHA toegekende subsidiebedrag voor de periode 2020-2023 bedraagt € 12.198.000,-. De VO Haaglanden scholen hebben binnen dit totale subsidiebedrag de volgende bedragen toegekend gekregen op basis van de door de scholen ingediende projectplannen en begrotingen:

Maris College € 1.110.200,-, het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College € 596.125,-, De Johan de Witt Scholengroep € 1.270.450,-, Lyceum Ypenburg € 100.550,-, het Segbroek College € 490.859,- en het Haags Montessori Lyceum € 191.902,-. In oktober 2021 heeft STOHA een aangepast Activiteitenplan 2022-2024 gepresenteerd. Daaraan voorafgaand zijn er

tussenrapportages gemaakt van alle scholen op basis van het oorspronkelijke activiteitenplan. De tussenrapportages beslaan de periode januari 2020 tot en met augustus 2021. Op basis van deze rapportages konden de scholen aangeven of de school blijft inzetten op de eerder gekozen activiteiten, of de school nieuwe activiteiten toevoegt en of de school een aantal activiteiten niet meer zal uitvoeren en kiest voor het inzetten van nieuwe activiteiten.

Met name bij de Johan de Witt scholengroep hebben er wijzigingen plaatsgevonden. Door de keuze een aantal activiteiten niet (verder) uit te voeren zijn middelen die initieel aan het Johan de Witt waren toegekend beschikbaar gekomen voor het Maris College en het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College. Een en ander is verwerkt in het aangepaste activiteitenplan 2022-2024 van STOHA.

3.3. EXAMINERING EN TOETSING

Aanpassingen Eindexamenbesluit VO per 1 augustus 2021

Naar aanleiding van een examenincident in 2018 en de daaropvolgende onderzoeken van de Commissie ten Dam (ingesteld door de VO-raad) en de Inspectie van het Onderwijs heeft de vo-sector gewerkt aan de versterking van de kwaliteitsborging van schoolexaminering. Dit heeft geleid tot aanpassingen in het Eindexamenbesluit VO van 2021. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

- a. een examencommissie wordt verplicht in het voortgezet onderwijs;
- b. de rol van de examensecretaris als ondersteuning van de directeur is verder geëxpliciteerd;
- c. de rol van de medezeggenschap in de totstandkoming van het examenreglement en het PTA is geëxpliciteerd, evenals de mogelijkheid en procedure om tot wijziging te komen;
- d. de relatie tussen PTA en het examenprogramma is aangescherpt;
- e. er wordt verschil gemaakt tussen het inhalen van een schoolexametoets en het herkansen daarvan;
- f. er is een artikel opgenomen over de formele afronding van het schoolexamen.

Per 1 augustus 2021 zijn aanpassingen in het Eindexamenbesluit VO van kracht. In lijn met deze wetgeving en de actielijnen die zijn uitgewerkt door de VO-raad, hebben onze scholen de examenorganisatie in 2021 waar nodig aangepast en verbeterd. In nagenoeg alle scholen is er bijvoorbeeld een examencommissie samengesteld met een nieuwe, meer onafhankelijke, werkwijze.

In het kader van de kwaliteitszorg is in 2020 reeds het initiatief genomen om de examensecretarissen van de verschillende scholen periodiek bij elkaar in overleg te laten treden om ervaringen en ideeën uit te wisselen en casussen te bespreken. Dat bleek een prima initiatief dat de betrokkenen de mogelijkheid bood van en met elkaar te leren en verbeteringen op de eigen school door te voeren.

Toetsing

In het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 van VO Haaglanden is de beleidsambitie opgenomen dat de scholen van VO Haaglanden een toetsbeleid vaststellen met daarin onder andere aandacht voor een goede balans tussen summatief en formatief toetsen (beleidsambitie 7).

Een tweetal scholen heeft in 2021 reeds een vastgesteld toetsbeleid. De andere scholen zijn zonder uitzondering doende het toetsbeleid vorm te geven. Op nagenoeg alle scholen zijn werkgroepen gevormd die zich buigen over de toetsproblematiek. Dit zal ertoe leiden dat alle scholen, uiterlijk in 2025, daadwerkelijk beschikken over een beschreven toetsbeleid.

Op alle scholen worden methode onafhankelijke toetsen gebruikt voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde. Deze methode onafhankelijke toetsen geven zicht op het individuele niveau van de leerling, de klas en het leerjaar m.b.t de genoemde vakken in relatie met referentiegroepen.

3.4. KWALITEITSBELEID

Nieuw Onderzoekskader VO van de Inspectie

Op 1 augustus 2021 is het nieuwe “Onderzoekskader voor het toezicht op het Voortgezet Onderwijs” ingevoerd. Onderdeel van dit onderzoekskader is het waarderingskader voor besturen en scholen. Kaders waarlangs besturen en scholen beoordeeld worden op standaarden zoals die door de Inspectie van het onderwijs zijn vastgesteld.

Het herziene onderzoekskader vraagt schoolbesturen te anticiperen op deze nieuw ontwikkeling.

In vergelijking met het vorige onderzoekskader is de grootste en meest ingrijpende verschuiving dat de verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit nu primair bij de schoolbesturen komt te liggen. Waar de inspectie voorheen met schoolleiders en -directeuren het gesprek voerde over de kwaliteit van het onderwijs, zullen ze dat in de toekomst met de bestuurders doen. Dat betekent dat aan het bestuur gevraagd wordt zélf de kwaliteit van het onderwijs te benoemen en te beschrijven. Het bestuursoordeel over de kwaliteit van de school zal dus expliciet duidelijkheid moeten verschaffen over sterke en zwakke kanten van de school en de acties die ondernomen worden om tot verbetering te komen.

Het nieuwe onderzoekskader van de Inspectie zal er toe leiden dat binnen VO Haaglanden we opnieuw moeten kijken naar de verhouding tussen bestuur en scholen en de besturingsfilosofie zoals we die hebben vorm gegeven binnen het “Haagse model”. Die relatie zal herijkt moeten worden. Duidelijk is in ieder geval dat op centraal niveau de organisatie zo ingericht zal moeten worden dat, meer nog dan in het verleden, de onderwijskwaliteit van iedere school op alle belangrijke standaarden in beeld is en daar conclusies uit getrokken kunnen worden. De eerste stappen zijn in deze context reeds gezet.

Bestuurlijk kader Kwaliteitsbeleid 2021-2025

In september 2021 is de notitie “Bestuurlijk kader Kwaliteitsbeleid” vastgesteld. In deze notitie geven we de kaders aan waarbinnen we binnen VO Haaglanden vormgeven aan het kwaliteitsbeleid binnen onze organisatie. Het gaat daarbij om drie belangrijke aandachtsgebieden: de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteit van ons strategisch HRM-beleid en de kwaliteit van het financiële beleid.

Het college van bestuur van VO Haaglanden is eindverantwoordelijk voor en dus aanspreekbaar op de kwaliteit van haar scholen. Tegen die achtergrond is het van belang duidelijkheid te verschaffen over de eisen die we op centraal niveau stellen ten aanzien van de kwaliteit van ons onderwijs, personeelsbeleid en financieel beleid.

Onze scholen verschillen van elkaar. Die verschillen vinden we belangrijk en die waarderen we positief. Dat betekent dat binnen de kaders die we stellen scholen verschillende uitwerkingen kunnen geven.

Hoe ook: in alle gevallen is het onze ambitie het best mogelijk onderwijs te verzorgen voor onze leerlingen.

Hoewel VO Haaglanden daar uiteraard voor open staat, vinden er op dit moment geen activiteiten plaats op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.

3.5 ONDERWIJSRESULTATEN 2021

De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op de kwaliteit van het interne kwaliteitszorgsysteem van de scholen. Voor het toezicht op de onderwijsresultaten hanteert de Inspectie van het Onderwijs het 'Onderwijsresultatenmodel', dat zich richt op vier indicatoren:

- Positie van de leerlingen in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool;
- Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2 (onderbouwsnelheid);
- Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 per afdeling (bovenbouwsucces);
- Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken per afdeling (examencijfers).

		berekend oordeel kwaliteit onderwijs	Onderwijs- positie lj 3 t.o.v. advies PO	Onderbouw- snelheid	Bovenbouw- succes
	Afdeling	2021	gem. 3 jr	gem. 3 jr	gem. 3 jr
Dalton	HAVO	voldoende	boven	boven	boven
	VWO	voldoende			boven
Haganum	VWO	voldoende	onder	boven	boven
HML	VMBO (g)t	voldoende	boven	boven	boven
	HAVO	voldoende			boven
	VWO	voldoende			boven
JWS	VMBO b	voldoende	boven	boven	boven
	VMBO k	voldoende			boven
	VMBO (g)t	voldoende			onder
	HAVO	voldoende			onder
	VWO	voldoende			boven
Lyc. Ypenburg	VMBO (g)t	voldoende	boven	boven	boven
	HAVO	voldoende			boven
	VWO	voldoende			boven
Maerlant	HAVO	voldoende	boven	boven	boven
	VWO	voldoende			boven
Maris BP	HAVO	voldoende	boven	boven	boven
	VWO	voldoende			boven
Maris Bohemen	VMBO k	voldoende	boven	boven	boven
	VMBO (g)t	voldoende			boven
Maris Houtrust	VMBO (g)t	voldoende	boven	boven	boven
Maris Kijkduin	VMBO b	voldoende	boven	boven	boven
	VMBO k	voldoende			boven
	VMBO (g)t	voldoende			boven
Maris Stkw	VMBO b	voldoende	boven	boven	boven
	VMBO k	voldoende			boven
	VMBO (g)t	voldoende			onder
Maris Waldeck	VMBO b	voldoende	boven	boven	boven
	VMBO k	voldoende			boven
Van Vr.Coll.	VMBO b	voldoende	boven	onder	boven
	VMBO k	voldoende			boven
Rijswijks Lyceum	VMBO (g)t	voldoende	boven	boven	boven
	HAVO	voldoende			boven
	VWO	voldoende			boven
SBC	VMBO (g)t	voldoende	boven	boven	boven
	HAVO	voldoende			onder
	VWO	voldoende			boven

Het eindoordeel wordt normaal gesproken gebaseerd op het aantal indicatoren waarbij de norm is gehaald, in combinatie met een eventueel onderzoek. In het onderwijsresultatenmodel van 2021 zijn de resultaten tot en met 2020 verwerkt. In 2020 is er geen Centraal Examen afgenomen. De Inspectie van het Onderwijs heeft daarop besloten om scholen in het schooljaar 2021-2022 niet te beoordelen op de resultaten van de periode daarvoor. Wel werd een berekend oordeel gegeven in het onderwijsresultatenmodel. Deze onderwijsresultaten werden niet gepubliceerd op de website van de Inspectie van het Onderwijs, maar wel op het Internet Schooldossier. In de bijbehorende tabel zijn deze resultaten te vinden: van alle afdelingen van de scholen van VO Haaglanden was het berekend oordeel voldoende.

3.6 EXAMENRESULTATEN 2021

Vanwege de coronapandemie was er in 2021 sprake van een aangepast eindexamen. De volgende maatregelen werden genomen:

- leerlingen mogen een niet-kernvak wegstrepen;
- de verlenging van het 2e tijdvak van vier naar 10 dagen;
- er komt een herkansingstijdvak (3e tijdvak);
- examenleerlingen krijgen in plaats van één twee herkansingsmogelijkheden.

De maatregelen hebben ertoe geleid dat het percentage geslaagde leerlingen op nagenoeg alle scholen hoog was. Tegelijkertijd moeten we constateren dat (leerlingen van) scholen met een meer uitdagende leerlingenpopulatie meer getroffen zijn door de corona-maatregelen. Dit blijkt onder andere uit de examenresultaten van deze scholen.

EXAMENRESULTATEN - PERCENTAGE GESLAAGDEN

Vmbo basis	2019	2020	2021
Johan de Witt SG Zusterstraat	100%	100%	100%
Johan de Witt SG Hooftskade	97%	96%	95%
Johan de Witt SG Capadosestraat	100%	100%	
Maris College Kijkduin	100%	100%	100%
Maris College Statenkwartier	100%	100%	100%
Maris College Statenkwartier-MVI	100%	100%	100%
Maris College Waldeck	100%	100%	100%
Maris College Waldeck Cantateplein			100%
Van Vredenburg College	100%	100%	100%
%-Landelijk	98%	99,4%	99,0%

Vmbo kader	2019	2020	2021
Johan de Witt SG Zusterstraat	97%	100%	100%
Johan de Witt SG Hooftskade	93%	100%	98%
Maris College Bohemen	100%	98%	99%
Maris College Kijkduin	94%	100%	100%
Maris College Statenkwartier	100%	100%	100%
Maris College Statenkwartier-MVI	100%	100%	100%
Maris College Waldeck	100%	100%	100%
Maris College Waldeck Cantateplein			100%
Van Vredenburg College	84%	97%	100%
%-Landelijk	96%	99,5%	99,0%

Mavo	2019	2020	2021
Haags Montessori Lyceum	96%	96%	98%
Johan de Witt SG Zusterstraat	100%	100%	84%
Lyceum Ypenburg	98%	100%	98%
Maris College Bohemen	98%	100%	98%
Maris College Houtrust	94%	100%	93%
Maris College Kijkduin	94%	100%	100%
Maris College Statenkwartier	100%	100%	100%
Maris College Statenkwartier-MVI	100%	100%	100%
Maris College Waldeck	100%	100%	100%
Maris College Waldeck Cantateplein			100%
Rijswijks Lyceum	89%	89%	83%
Segbroek College	89%	100%	93%
%-Landelijk	93%	97,8%	96,0%

EXAMENRESULTATEN - PERCENTAGE GESLAAGDEN

Havo	2019	2020	2021
Dalton Den Haag	84%	99%	89%
Haags Montessori Lyceum	76%	95%	89%
Johan de Witt SG Zusterstraat	94%	100%	70%
Lyceum Ypenburg	90%	99%	95%
Maris College Belgisch Park	98%	100%	94%
Maerlant-Lyceum	88%	100%	91%
Rijswijks Lyceum	81%	91%	74%
Segbroek College	81%	91%	77%
%-Landelijk	88%	96%	94%

VWO	2019	2020	2021
Dalton Den Haag	97%	99%	87%
Haags Montessori Lyceum	84%	96%	93%
Gymnasium Haganum	96%	100%	96%
Johan de Witt SG Zusterstraat	88%	100%	79%
Lyceum Ypenburg	93%	98%	95%
Maris College Belgisch Park	91%	98%	100%
Maerlant-Lyceum	87%	100%	95%
Rijswijks Lyceum	47%	98%	57%
Segbroek College	91%	97%	85%
%-Landelijk	91%	98,6%	94,0%

Bron: <https://scholenopdekaart.nl/>

3.7 TEVREDENHEIDSENQUÊTES

Iedere twee jaar worden tevredenheidsenquêtes afgenomen onder personeel, leerlingen en ouders. De resultaten worden afgezet tegen de landelijke referentiegroepen en het gemiddelde van Stichting VO Haaglanden. De resultaten in deze rapportage betreffen de tevredenheidsenquêtes van 2019-2020. In schooljaar 2021-2022 (maanden december tot en met februari) worden deze tevredenheidsenquêtes opnieuw afgenomen.

Leerlingen

In totaal hebben 8683 leerlingen deelgenomen aan de tevredenheidspeiling 2019-2020. Het gemiddelde rapportcijfer varieert van 6,4 tot 7,5. Het totale gemiddelde komt op 7,0 (tegenover 6,6 in de benchmark). De uitkomsten van de leerlingenenquêtes worden gebruikt bij de versterking van de onderwijskundige processen.

Ouders

In totaal hebben 3826 ouders gerespondeerd. De gemiddelde overall score van VO Haaglanden is 7,6 tegenover 7,3 in de benchmark. De scores variëren van 7,0 tot 8,3. Bij nagenoeg alle onderliggende losse onderdelen zien we hoge scores. Ook hier geldt dat de uitkomsten van de enquêtes door de schoolleiding gebruikt worden bij de versterking van de organisatorische en onderwijsinhoudelijke processen.

Personeel

In totaal hebben 1002 medewerkers gerespondeerd. De gemiddelde overall score van VO Haaglanden is 7,3 tegenover 7,1 in de benchmark. De scores variëren van 6,0 tot 8,3. De resultaten van de onderliggende losse onderdelen worden per school en bestuursbreed geanalyseerd ten behoeve van de versterking van het HRM-beleid.

School	2014	2016	2018	2020	norm	
					SVOH	landelijk
					2020	
Dalton						
leerlingen	7,7	7,5	7,4	7,5	7,0	6,6
ouders	8,1	8,0	8,0	8,1	7,6	7,3
personeel	8,1	8,1	8,1	8,1	7,3	7,1
De Einder						
leerlingen	7,2	7,3	6,6	6,8	7,0	6,6
ouders	7,6	7,8	7,6	8,3	7,6	7,3
personeel	7,2	7,2	7,4	7,4	7,3	7,1
Gymnasium Haganum						
leerlingen	7,6	8,0	7,9	7,5	7,0	6,6
ouders	8,1	8,0	8,1	8,1	7,6	7,3
personeel	7,9	7,8	7,9	7,6	7,3	7,1
Haags Montessori Lyceum						
leerlingen	7,6	8,0	7,7	7,1	7,0	6,6
ouders	8,1	8,0	7,6	7,4	7,6	7,3
personeel	7,9	7,8	7,0	7,0	7,3	7,1
Johan de Witt SG Capadosestraat						
leerlingen	6,4	7,4	7,3	7,3	7,0	6,6
ouders	7,8	7,7	7,6	7,7	7,6	7,3
personeel	6,7	7,0	6,8	7,2	7,3	7,1
Johan de Witt SG Glasblazerslaan						
leerlingen		7,7	7,5	--	7,0	6,6
ouders		8,1	8,5	--	7,6	7,3
personeel		7,2	6,9	7,7	7,3	7,1
Johan de Witt SG Hoofskade						
leerlingen	7,7	6,5	6,2	7,3	7,0	6,6
ouders	8,3	7,7	6,9	7,6	7,6	7,3
personeel	7,2	6,8	6,9	7,5	7,3	7,1
Johan de Witt Zusterstraat						
leerlingen	6,3	6,2	6,7	6,9	7,0	6,6
ouders	6,8	6,8	7,1	7,5	7,6	7,3
personeel	6,8	7,3	6,9	7,6	7,3	7,1
Lyceum Ypenburg						
leerlingen	6,9	7,0	6,6	6,6	7,0	6,6
ouders	7,6	7,6	7,1	7,0	7,6	7,3
personeel	7,2	7,5	6,9	7,0	7,3	7,1
Maerlant-Lyceum						
leerlingen	7,1	7,3	7,4	7,2	7,0	6,6
ouders	7,9	7,9	8,0	7,8	7,6	7,3
personeel	8,1	8,0	8,0	7,5	7,3	7,1
Maris College Belgisch Park						
leerlingen	6,7	7,5	7,0	6,9	7,0	6,6
ouders	7,7	8,1	7,8	7,2	7,6	7,3
personeel	7,2	7,8	7,4	7,1	7,3	7,1
Maris College Bohemen						
leerlingen	6,9	6,9	6,9	7,0	7,0	6,6
ouders	7,8	7,8	7,8	7,9	7,6	7,3
personeel	7,6	7,6	7,9	7,3	7,3	7,1
Maris College Houtrust						
leerlingen	6,4	7,0	7,1	7,1	7,0	6,6
ouders	7,5	8,0	8,1	7,9	7,6	7,3
personeel	7,6	7,9	8,0	8,3	7,3	7,1
Maris College Kijkduin						
leerlingen	5,5	7,2	6,9	7,2	7,0	6,6
ouders	7,3	7,7	8,0	8,0	7,6	7,3
personeel	7,5	7,8	7,4	8,1	7,3	7,1
Maris College Statenkwartier						
leerlingen	6,4	6,0	6,5	6,7	7,0	6,6
ouders	7,7	8,0	7,3	7,3	7,6	7,3
personeel	7,3	6,0	7,3	6,8	7,3	7,1
Maris College Waldeck						
leerlingen		5,8	6,0	6,7	7,0	6,6
ouders		7,5	7,5	7,2	7,6	7,3
personeel		6,9	6,8	7,1	7,3	7,1
Rijswijks Lyceum						
leerlingen	6,4	6,5	6,2	6,4	7,0	6,6
ouders	7,3	7,3	7,2	7,2	7,6	7,3
personeel	7,3	6,9	7,2	6,9	7,3	7,1
V.Vredenburg College						
leerlingen	6,3		6,3	6,4	7,0	6,6
ouders	7,0		7,2	7,2	7,6	7,3
personeel	6,9		7,0	6,0	7,3	7,1
Segbroek College						
leerlingen	6,8	6,9	6,5	6,5	7,0	6,6
ouders	7,6	7,4	7,1	7,0	7,6	7,3
personeel	6,9	6,9	5,9	6,1	7,3	7,1

3.8. VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Om beter grip te krijgen op het voortijdig schoolverlaten (VSV), brengen onze scholen jaarlijks hun VSV'ers in kaart door hen in negen verschillende categorieën onder te verdelen. Op basis van die indeling kan de school gerichte actie ondernemen. Bij sommige categorieën blijkt dat goed mogelijk, zoals bij de groep leerlingen die uit beeld verdwijnen bij de overstap van vmbo naar mbo of van de ene VO-school naar de andere. Bij andere categorieën zijn gerichte acties niet of nauwelijks mogelijk. Door deze niet te beïnvloeden omstandigheden is met name de lage prestatienorm van 0,5% bij bovenbouw H/V moeilijk te halen.

Alle scholen VO Haaglanden		aantal VSV'ers	% VSV	prestatie-norm	streef-norm
Totaal	2019-2020	117	0,90%		
Onderbouw	2019-2020	14	0,20%	0,50%	0,10%
VMBO BB	2019-2020	51	2,17%	2,00%	1,00%
H/V BB	2019-2020	21	0,52%	0,50%	0,10%

prestatienorm gehaald

prestatienorm niet gehaald

Bron: https://cijfers.duo.nl/ibi_apps/bip/portal/vsv_portal

Categorieën		Totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Onderbouw	2019-2020	14	1	0	0	0	3	3	3	0	4
VMBO BB	2019-2020	51	2	3	8	17	13	0	0	0	8
H/V BB	2019-2020	21	2	4	0	0	6	1	2	4	2

1. Tussentijdse overstap naar VO met inschrijfbewijs
2. Met of zonder VMBO-diploma ingeschreven op ROC
3. VMBO-diploma gehaald, maar niet ingeschreven op andere opleiding
4. AKA/Entree-diploma gehaald, ingeschreven op ROC, maar geen doorstroom naar niveau 2
5. 18+-er zonder diploma.
6. Verhuisd, maar niet uitgeschreven uit GBA
7. Tijdelijk geen onderwijs, maar (nog) geen vrijstelling Leerplicht
8. Uitbesteed aan VAVO (Rutte-regeling)
9. Anders

3.9. KLACHTEN 2021

De klachtenregeling van de Stichting VO Haaglanden is breder dan de wet voorschrijft. Naast ouders en leerlingen kan eenieder die deel uitmaakt van de scholen die onder het bestuur vallen, een klacht indienen. Deze klachten kunnen betrekking hebben op gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag en personeel of het nalaten daarvan. Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze afgehandeld. Ouders, leerlingen en personeel kunnen gebruik maken van de bovenschoolse vertrouwenspersoon van de Stichting VO Haaglanden.

In 2021 zijn in totaal 20 klachten en bezwaren door ouders/verzorgers ingediend bij het bestuur van de Stichting VO Haaglanden, 4 meer dan in 2020. Het betrof 4 bezwaren met betrekking tot schorsen en voornemens tot verwijderen; 11 klachten met betrekking op de organisatie van het onderwijs; 3 bezwaren/klachten met betrekking tot de examens; 2 klachten met betrekking tot de plaatsingsprocedures gericht aan twee grote schoolbesturen in Den Haag.

De klachten tegen de plaatsingsprocedures zijn ingetrokken na de definitieve plaatsing van de leerlingen. 6 Klachten zijn uiteindelijk afgehandeld in overleg tussen de ouders en de school. De overige 14 klachten/bezwaren zijn behandeld door het college van bestuur.

Van deze 14 klachten/bezwaren, zijn er 7 ongegrond verklaard; 1 klacht gegrond verklaard; 1 klacht is gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaard; 2 klachten/bezwaren afgehandeld na behandeling en bemiddeling door het bestuur; 2 klachten zijn ingetrokken door de ouders/verzorgers.

Van de 14 klachten/bezwaren zijn 6 klachten/bezwaren ingediend bij Landelijke Klachtencommissie, hiervan is 1 bezwaar gegrond verklaard; 3 klachten/bezwaren zijn ongegrond verklaard; 1 klacht is gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaard; 1 klacht is nog in behandeling bij de Landelijke klachtencommissie.

Via de Inspectie van het Onderwijs Den Haag heeft het bestuur 3 klachten van ouders ontvangen. Na de reactie van het bestuur en de schoolleiding van betreffende scholen zijn er geen officiële klachten ingediend bij de klachtencommissie, derhalve zijn deze klachten niet in de opsomming hierboven opgenomen.

3.10. SCHORSINGEN VERWIJDERINGEN

Bij externe schorsingen wordt melding gedaan bij het bestuur. Hierbij een overzicht van de gemelde schorsingen en verwijderingen over vier schooljaren:

SCHOOLJAAR	UITSPLITSING	AANTAL
2017-2018	Schorsingen	70
	Verwijderingen	7
2018 -2019	Schorsingen	58
	Verwijderingen	5
2019 -2020	Schorsingen	69
	Verwijderingen	5
2020 t/m 2021	Schorsingen	26
	Verwijderingen	6
2021 t/m december 2021	Schorsingen	55
	Verwijderingen	3

Als gevolg van COVID-19 was er minder fysieke aanwezigheid op de scholen. Mede als gevolg hiervan is het aantal schorsingen in 2020-2021 aanzienlijk gedaald ten opzichte van voorgaande jaren.

4. STRATEGISCH HRM

Het (strategisch) Human-Resource-Management-beleid (HRM) van de Stichting VO Haaglanden wordt voor een deel vormgegeven op centraal niveau en voor een ander deel op schoolniveau. In het strategisch HRM-beleid staat immers de koppeling centraal tussen het personeelsbeleid op stichtings- en schoolniveau en de onderwijskundige doelen die de organisatie en de scholen zich stellen.

4.1. PROFESSIONALISERING BINNEN VO HAAGLANDEN

De professionalisering van (aankomende) medewerkers binnen VO Haaglanden vindt langs drie lijnen plaats. De drie lijnen worden hierna verder uitgewerkt.

- **Studenten in de opleidingsfase – aankomende docenten**
Acht van de tien VO Haaglanden scholen participeren in een zogenaamde opleidingsschool. De regio Den Haag kent vier verschillende opleidingsscholen. In elk van deze vier opleidingsscholen werken verschillende scholen voor voortgezet onderwijs en lerarenopleidingen (in het hbo en wo) met elkaar samen in het opleiden en professionaliseren van (aankomende en zittende) docenten in het voortgezet onderwijs. Opleidingsscholen zijn dus een samenwerkingsverband van VO-scholen met de initiële lerarenopleidingen. Het gaat hierbij om een duaal traject waar bij het leren van aankomende docenten voor een belangrijk deel ook plaatsvindt op onze scholen.
- **Docenten en medewerkers in de eerste drie jaren van een aanstelling**
Binnen het Haagse Inductie Programma (HIP) (zie hierna) wordt een programma aangeboden gericht op professionalisering van startende docenten van startbekwaam tot vakbekwaam. Startende docenten en medewerkers kunnen daarbij gerichte ondersteuning krijgen van een begeleider/coach.
Daarnaast heeft iedere startende docent en medewerker binnen een VO Haaglanden school de mogelijkheid gebruik te maken van het scholingsaanbod van de Haagse Onderwijs Academie (HOA) (zie hierna) en de eigen school.
- **Docenten en medewerkers na de eerste drie jaren van een aanstelling**
Iedere medewerker binnen de scholen van VO Haaglanden heeft de mogelijkheid gebruik te maken van het scholingsaanbod van de HOA en de professionaliseringsactiviteiten van de eigen school.

4.2. OPLEIDINGSSCHOLEN – OPLEIDEN VAN STUDENTEN TOT STARTBEKWAME DOCENTEN

De regio Den Haag heeft al geruime tijd te maken met een kwantitatief en kwalitatief docententekort. Het leerlingaantal zal in de regio Den Haag tot 2027 nog toenemen. Daardoor zal het lerarentekort in Den Haag de komende jaren, in afwijking van het landelijke beeld, absoluut en in relatieve zin nog verder toenemen. Onder andere tegen deze achtergrond is het van belang de opleidingscapaciteit van docenten in de regio Haaglanden uit te breiden.

In de regio Haaglanden is een viertal zogenaamde opleidingsscholen actief: de Opleidingsschool Haaglanden (OSH), het Netwerk Opleiden Docenten (NOD), de Haagse Opleidingsschool (HOS) en vierde Opleidingsschool (4OLS). In elk van deze vier opleidingsscholen werken verschillende scholen voor voortgezet onderwijs en lerarenopleidingen (in het hbo en wo) met elkaar samen in het opleiden en professionaliseren van (aankomende en zittende) docenten in het voortgezet onderwijs. Opleidingsscholen zijn dus een samenwerkingsverband van VO-scholen met de initiële lerarenopleidingen.

Binnen iedere opleidingsschool zijn veel vo-onderwijsvormen vertegenwoordigd en is er een verscheidenheid aan scholen met verschillende leerlingenpopulaties. Deze diversiteit is kenmerkend voor de stad Den Haag en de regio Haaglanden. Als aanvulling op de expertise van de lerarenopleidingen leveren de scholen middels hun 'begeleiders op school' en hun vakcoaches een bijdrage aan de opleiding van de studenten. Daarnaast nemen de scholen een deel van het inhoudelijke opleidingstraject voor hun rekening. Een flink deel van deze studenten vindt na de opleiding een baan in een van de scholen in de regio Haaglanden. Daarmee levert de OSH een bijdrage aan de bestrijding van het kwalitatieve en kwantitatieve tekort aan leraren.

De Opleidingsscholen OSH, HOS, NOD en 4OLS zijn in staat de professionalisering van docenten (initieel en post-initieel) vorm te geven en het volume van de onderwijsarbeidsmarkt in de regio te handhaven en te vergroten. Acht VO Haaglanden scholen maken deel uit van de verschillende opleidingsscholen.

In alle opleidingsscholen samen werden in het schooljaar 2020-2021 in totaal 603 studenten en docenten in opleiding geplaatst (330 HBO, 147 WO en 126 docenten in opleiding).

- **De Opleidingsschool Haaglanden (OSH)**

In de Opleidingsschool Haaglanden (OSH) participeren negen VO-scholen uit Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer waaronder drie VO Haaglandenscholen: Lyceum Ypenburg, het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College en het Maris College. De lerarenopleidingen waarmee in het kader van de OSH wordt samengewerkt zijn de lerarenopleidingen van de Hogeschool Rotterdam, de Universiteit Leiden (ICLON) en de Technische Universiteit Delft (SEC). In het schooljaar 2020-2021 werden in totaal 208 opleidingsplaatsen (112 HBO, 53 WO, 43 docenten in opleiding) binnen de scholen van de OSH aangeboden.

Een opleidingsschool moet voldoen aan eisen, om erkend te worden als een geaccrediteerde opleidingsschool, om voor subsidie door OCW in aanmerking te komen. De opleidingsscholen worden geaccrediteerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Iedere 6 jaar vindt deze toetsing door de NVAO opnieuw plaats. De Opleidingsschool Haaglanden is begin 2017 opnieuw beoordeeld door de NVAO en weer voor een periode van 6 jaar geaccrediteerd. Jaarlijks kent het Ministerie van OCW de scholen van OSH een subsidie toe van ongeveer € 250.000.

- **Opleidingsschool Netwerk Opleiden Docenten (NOD)**

In het voorjaar van 2016 is de opleidingsschool NOD Haaglanden opgericht. NOD Haaglanden is een samenwerkingsverband van zeven VO-scholen van vier schoolbesturen en vier instituten voor lerarenopleidingen (de lerarenopleidingen van de Hogeschool Rotterdam, de Hogeschool Utrecht, de Universiteit Leiden (ICLON) en de Technische Universiteit Delft (SEC)). In NOD participeren van VO Haaglanden het Haags Montessori Lyceum en de Johan de Witt Scholengroep. De opleidingsschool NOD onderscheidt zich in visie en organisatie van de andere opleidingsscholen door onder andere een sterkere focus op de noodzakelijke pedagogisch-didactische competenties van het docentschap en het werken van een docent in een grootstedelijke context.

In het schooljaar 2020-2021 is binnen NOD Haaglanden aan in totaal 160 aankomende docenten (92 HBO, 28 WO en 40 docenten in opleiding) een opleidingsplaats aangeboden. Daarnaast zijn er nog een 70-tal zittende docenten geplaatst in een (additioneel) bevoegdheidstraject. In 2021 werd het NOD getoetst door de NVAO en formeel geaccrediteerd tot Opleidingsschool voor een periode van zes jaar.

- **De Haagse Opleidingsschool (HOS)**

In het schooljaar 2018-2019 werd gestart met de derde Opleidingsschool HOS. Omdat de subsidieregeling bij DUS-1 is gestopt wordt deze opleidingsschool gesubsidieerd met HEA-gelden (Haagse Educatieve Agenda). De derde opleidingsschool gaat zich met name richten op pedagogische en didactische vernieuwing. In de opleidingsschool HOS participeert van VO Haaglanden het Segbroek College. De Opleidingsschool heeft in december 2019 de status van aspirant opleidingsschool toegekend gekregen en wordt daardoor vanaf augustus 2019 gesubsidieerd door het Ministerie van OCW (op jaarbasis € 250.000). Binnen de HOS werden in het schooljaar 2020-2021 in totaal 143 opleidingsplaatsen gerealiseerd (74 HBO, 34 WO en 35 docenten in opleiding).

- **De vierde Opleidingsschool (4OLS)**

In het schooljaar 2019-2020 is een start gemaakt met de vierde opleidingsschool onder de naam 4OLS. In 4OLS participeren in totaal 7 scholen waarvan 2 VO Haaglanden scholen: het Maerlant-Lyceum en Gymnasium Haganum. 4OLS onderscheidt zich in haar visie en organisatie van de drie andere opleidingsscholen door een sterke focus op persoonlijke ontwikkeling en verbinding.

In het najaar 2019 is door 4OLS het ontwikkelplan en een activiteitenoverzicht vastgesteld.

Door de 4OLS werden in het schooljaar 2020-2021 in totaal 92 studenten en docenten in opleiding opgeleid op weg naar een bevoegdheid (52 HBO, 32 WO en 8 docenten in opleiding). Dit in samenwerking met ICLON-Leiden, IVL-Hogeschool Rotterdam en SEC-TU Delft). In november 2020 is aan 4OLS door het Ministerie van OCW de aspirant opleidingsschool-status toegekend.

4.3. HET HAAGSE INDUCTIEPROGRAMMA (HIP) VOOR STARTENDE DOCENTEN

Binnen het Haagse onderwijs en binnen VO Haaglanden wordt werk gemaakt van het begeleiden van startende docenten in de eerste fase van hun docentschap. Dat is van belang om uitstroom te voorkomen. Goede kwalitatieve begeleiding van starters op de scholen is noodzakelijk en dat gedurende de eerste jaren van de aanstelling. Bij de vier opleidingsscholen en de VO-schoolbesturen leefde de wens samen te werken en gezamenlijk vorm te geven aan een centraal inductieprogramma

voor alle startende docenten. Deze samenwerking moet leiden tot meer efficiëntie en doelmatigheid met betrekking tot de ontwikkeling en invulling van een kwalitatief sterk inductieprogramma op stedelijk niveau.

Naast het centrale inductieprogramma behoudt iedere school/bestuur het recht aan startende docenten ook een eigen, schoolspecifiek, inductieprogramma aan te bieden. Scholen hechten hieraan omdat scholen van elkaar verschillen en het van belang is nieuwe docenten ook kennis te laten maken met schoolspecifieke omstandigheden en eisen.

Het HIP-programma is bedoeld voor twee groepen starters:

- Startende docenten afkomstig uit onze opleidingsscholen (doorlopende leerlijn)
- Startende docenten – zij-instroom (starterstrajecten)

Het aanbod van het HIP richt zich op professionalisering van startende docenten van startbekwaam tot vakbekwaam en het begeleiden “on the site” van starters door gekwalificeerde coaches.

4.4. PROFESSIONALISERING IN HET NIEUWE STRATEGISCHE BELEIDSPLAN 2021-2025

In het nieuwe Strategisch Beleidsplan 2021-2025 van VO Haaglanden is aandacht voor de kwalitatieve groei van ons docentenpotentieel één van de kernpunten. Naast de start met de Haagse Onderwijs Academie (zie hierna) geven onze scholen in de komende beleidsperiode 2021-2025 invulling aan een ‘continue verbetercultuur’. Iedere school is een lerende organisatie waar van en met elkaar wordt geleerd. Scholen maken daarbij keuzes op welke wijze zij deze lerende organisatie willen vormgeven. Daarbij zijn onder andere aan de orde het creëren en faciliteren van ontwikkelmogelijkheden voor alle medewerkers van de school, het stimuleren van het leren in teams, het samenwerken van leraren, het creëren van een cultuur van experimenten en innoveren, het bieden van mogelijkheden om kennis en ervaringen te verkrijgen en uit te wisselen. Daarbij wordt de verdere professionalisering op het terrein van de inzet van ICT heel nadrukkelijk betrokken.

4.5. DE HAAGSE ONDERWIJS ACADEMIE (HOA)

Een belangrijke beleidsambitie uit het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 van VO Haaglanden betreft het plan te komen tot een VO Haaglanden academie met een rijk aanbod van bovenschoolse na- en bijscholingsactiviteiten voor onze scholen. Nadrukkelijk werd daarbij genoemd de mogelijkheid te onderzoeken deze academie in samenwerking met een ander schoolbestuur op te zetten.

In de eerste maanden van 2021 hebben er gesprekken plaatsgevonden tussen VO Haaglanden en Scholengroep Spinoza over het vormgeven van de Haagse Onderwijs Academie (HOA). Beide schoolbesturen hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend die heeft geleid tot de start van de HOA in het schooljaar 2021-2022. De HOA biedt een rijk en gevarieerd aanbod van opleidingen en activiteiten die aansluiten bij de behoeften van medewerkers binnen onze scholen. In de gesprekscyclus op school geven medewerkers hun professionaliseringsdoelen aan. Een deel van die doelen zal op schoolniveau ingevuld kunnen worden. Het scholingsaanbod van de school sluit echter niet altijd volledig aan bij de individuele ontwikkelvraag van de docent of medewerker. De HOA maakt het mogelijk tegemoet te komen aan die professionaliseringsdoelen. Binnen de HOA kan op vele manieren van en met elkaar geleerd worden: kennisdeling, het delen van ervaringen, intervisie, professionele leergemeenschappen, conferenties, lezingen, etc.

De HOA richt zich op drie thema's:

- Professionalisering in en om de klas;
- (Persoonlijk) leiderschap;
- Vitaliteit.

Het aanbod is gericht op alle medewerkers binnen VO Haaglanden en de Scholengroep Spinoza: docenten, leidinggevende en onderwijs ondersteund personeel. Voor leidinggevende is er naast het reguliere HOA-aanbod de mogelijkheid in te schrijven voor een Management Development Programma of een Middenkader Traject. Bij deze programmaonderdelen gaat het om een intensief traject over een periode van één schooljaar.

4.6. STRATEGISCH HRM OP DE VO HAAGLANDENSCHOLEN

Iedere VO Haaglanden school vindt het van belang de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren. Uitgangspunt daarbij is dat binnen het strategisch HRM-beleid gezocht wordt naar manieren om de kwaliteiten van de medewerkers te verbinden aan de onderwijskundige en organisatorische doelen die de school zich stelt. Daarbij is de rode lijn dat bij de verdere professionalisering van docenten aandacht wordt gegeven aan de vraag wat de docent wil, wat de docent kan (wat zijn de kennis en vaardigheden van de docent?) en welke ondersteuning en randvoorwaarden hij daarvoor nodig heeft (welke ruimte en hulpmiddelen zijn nodig?).

In de schoolplannen van onze scholen zijn de beleidsambities van de scholen opgenomen. Van deze ambities afgeleid vinden er op iedere school professionaliseringsactiviteiten plaats. Deze kunnen individueel gericht zijn maar ook op een team als geheel.

Naast de bovenschoolse mogelijkheden tot professionalisering via de HOA zal verdere professionalisering van docenten voor een belangrijk deel ook vorm worden gegeven op schoolniveau. Iedere VO Haaglanden school stelt daarvoor binnen de organisatie een scholings- of professionaliseringsplan op. In zo'n scholingsplan zijn de activiteiten aangegeven die binnen de schoolorganisatie opportuun zijn en dus gerelateerd aan de beleidsambities van het schoolplan.

Met elkaar (college van bestuur en rectoren en directeuren) zijn we van mening dat bijvoorbeeld ICT-professionalisering deels beter op centraal niveau vormgegeven kan worden. Inmiddels gebeurt dat ook. In het Strategisch Beleidsplan 2021-2025 zijn daartoe dan ook een drietal beleidsambities opgenomen.

Onder invloed van de coronapandemie heeft in het kalenderjaar 2021 op alle scholen van VO Haaglanden intensieve scholing plaatsgevonden. Het ging daarbij om onder andere scholing met betrekking tot het vormgeven van afstandsonderwijs, het gebruik van programma's zoals Teams, het afnemen van digitale toetsen en het onderwerp afstandsonderwijs en digitale didactiek.

Alle VO Haaglanden scholen hebben met de medewerkers van de school afspraken gemaakt op welke wijze deze ontwikkeltijd binnen de school een plaats heeft gekregen. In een aantal gevallen zijn daarbij ook andere zaken betrokken zoals afspraken over deskundigheidsbevordering, onderwijstijd en persoonlijk budget.

4.7. HET BOVENSCHOOLSE STEDELIJKE AANBOD VAN DE RODE LOPER

Naast de activiteiten op bestuurs- en schoolniveau wordt er stedelijk door de Rode Loper een professionaliseringsprogramma aangeboden voor alle docenten werkzaam in het Haagse VO-onderwijs. Hierna wordt hiervan een kort overzicht gegeven. Gesubsidieerd door de Gemeente Den Haag organiseert de Rode Loper gedurende het jaar activiteiten in het kader van het kwalitatieve en kwantitatieve docententekort. Deze activiteiten zijn met name gericht op het interesseren van zij-instromers voor een baan in het voortgezet onderwijs en op verdere professionalisering van zittende docenten. Daarnaast is een aandachtspunt het aanbieden van bevoegdheidstrajecten.

Door de coronapandemie hebben in 2021 de meeste activiteiten digitaal plaatsgevonden.

- **Professionaliseringsactiviteiten**

Op basis van behoeftetepeilingen werd een programma-aanbod samengesteld dat voor alle Haagse docenten en leidinggevenden in het voortgezet onderwijs beschikbaar is.

Ter versterking van de kwaliteit van (instromende) docenten organiseerde De Rode Loper onder andere de volgende activiteiten: "Dichter bij de leerling", "Leergang Ilias El Hadioui", Mastermodules voor schoolleiders", "Omgaan met korte lontjes" en module "Ik ga voor de klas".

In totaal namen in 2021 docenten 111 docenten deel aan deze activiteiten. Daarnaast namen 535 (aankomende) docenten deel aan webinars van Schoolbloccs. Deze webinars handelden over de volgende onderwerpen: "online lesgeven", "online hybride lesgeven", "online toetsen", "online activerende werkvormen" en "online differentiëren". Onder de deelnemers aan de hiervoor genoemde activiteiten waren ook veel docenten van onze VO Haaglanden scholen.

- **Bevoegdheidstrajecten**

Den Haag kent geen lerarenopleiding VO. Vanuit De Rode Loper wordt al vele jaren intensief samengewerkt met de Hogeschool Utrecht om bevoegdheidsprogramma's voor Haagse docenten in Den Haag (in company op locaties van enkele Haagse VO-scholen) te laten plaatsvinden. De docenten van de Hogeschool Utrecht die de bevoegdheidsprogramma's verzorgen, doen dit in Den Haag. Deelnemende docenten hoeven dan niet te reizen en het programma kan qua (aanvangs-)tijd concreet op het lesprogramma van de docenten worden afgestemd. Dit wordt als zeer plezierig ervaren. Vele tientallen docenten hebben op deze manier inmiddels hun bevoegdheid behaald.

Over twee bevoegdheidstrajecten – in company gegeven – is aan 31 leraren in 2021 voorlichting gegeven. Het gaat om het traject voor groepsleerkrachten en – voor het eerst- het bevoegdheidstraject 'van tweedegraads naar eerstegraads'. Uiteindelijk hebben in 2021 12 docenten ervoor gekozen om met één van de trajecten te gaan starten.

- **Lerarenbeurzen**

Leraren kunnen, indien zij dat wensen, een bachelor-, master- of post initiële masteropleiding gaan volgen. Dit kan voor een premaster- of schakelprogramma dat voorafgaat aan een universitaire masteropleiding. In al deze gevallen

kan een docent een lerarenbeurs (voor maximaal 3 jaar) aanvragen. De aanvraagperiode voor de lerarenbeurs loopt van 1 april tot en met 30 juni. De beurs wordt toegekend per onderwijssector en op volgorde van binnenkomst. De aanvragen worden gedaan bij DUO.

Leraren die om de een of andere reden niet in aanmerking komen voor een DUO-lerarenbeurs kunnen wel in aanmerking komen voor een Haagse Lerarenbeurs. In het kader van de Haagse Educatieve Agenda (HEA) wordt leraren in Den Haag de mogelijkheid geboden een lerarenbeurs aan te vragen. Met de Haagse Lerarenbeurs wordt het aantal lessen dat onbevoegd wordt gegeven verder teruggedrongen.

De Haagse lerarenbeurs die wordt toegekend richt zich op drie deelgroepen:

1. onbevoegde leraren in dienst van een Haagse school voor voortgezet onderwijs;
2. leraren met een pabo-diploma die een tweedegraads bevoegdheid willen behalen;
3. leraren met een tweedegraads bevoegdheid die een eerstegraads bevoegdheid willen behalen.

De omvang van de beurs is gekoppeld aan de betrekkingssomvang. Bij een volledige betrekking bedraagt de beurs € 3.500,-. Een minimale betrekkingssomvang van 0,3 FTE is vereist. De beurs wordt eenmalig verstrekt.

In totaal werd in 2021 aan 25 docenten een eenmalige Haagse lerarenbeurs toegekend. Hieronder was ook een aantal docenten werkzaam bij scholen van VO Haaglanden.

4.8. HET LERARENTEKORT

Sinds 2019 brengen de VO-schoolbesturen in Den Haag, Voorburg-Leidschendam en Rijswijk op eigen initiatief het actuele lerarentekort in kaart. Dit gebeurt op basis van het aantal vacatures in de periode mei-september van elk jaar. Daarbij wordt ook geïnventariseerd of deze vacatures werden ingevuld door bevoegde, benoembare of onbevoegde docenten.

INVULLING VACATURES DEN HAAG - ALLE BESTUREN												
	Vacatures		FTE		Bevoegd*		Benoembaar*		Onbevoegd*		Openstaand*	
	Aantal	Aantal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
2019	331	214	205	67	80	26	19	6	27	8		
2020	329	211	189	63	87	29	22	7	31	9		
2021	374	235	215	64	103	31	17	5	40	11		

INVULLING VACATURES VO HAAGLANDEN												
	Vacatures		FTE		Bevoegd*		Benoembaar*		Onbevoegd*		Openstaand*	
	Aantal	Aantal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
2019	158	101	94	65	42	29	9	6	13	8		
2020	169	106	98	63	50	32	5	3	13	8		
2021	194	118	112	58	66	34	5	3	11	6		

De bovenstaande overzichten maken een aantal zaken duidelijk.

Het aantal openstaande vacatures op 1 oktober van een jaar neemt toe. Op 1 oktober bedroeg dit aantal voor alle vo-scholen in de regio Haaglanden 40. Het gaat hierbij om 11% van alle vacatures. Voor VO Haaglanden betrof dit een geringer percentage namelijk 6%.

In 2021 werden in de regio Haaglanden 120 van de 374 vacatures ingevuld door niet-bevoegde (benoembare en onbevoegde) docenten. Dat is 36% van het totale aantal vacatures. Bij VO Haaglanden betrof het 71 van de 195 openstaande vacatures en bedraagt 37% van het totaal.

Het gaat hierbij zonder uitzondering over docenten die binnen hun aanstelling nog een (vak)bevoegdheid moeten halen. Dit vraagt van de scholen facilitering in tijd en middelen om dit mogelijk te maken. Bij vacatures die worden ingevuld door nog niet-bevoegde docenten handelt het de factor om een verborgen docententekort. In een ideale situatie zouden scholen deze vacatures vanzelfsprekend invullen met volledig bevoegde docenten.

Om de omvang het docententekort in FTE te berekenen kan gebruik worden gemaakt van gegevens van Centerdata. Centerdata rapporteert jaarlijks over de te verwachte onvervulde werkgelegenheid en het aantal lessen dat in het vo bevoegd, benoembaar en onbevoegd wordt gegeven. Deze data geven een indicatie over het lerarentekort in het voortgezet onderwijs regio Den Haag.

Volgens Centerdata zal de onvervulde werkgelegenheid in onze regio oplopen van 69 FTE in 2021 tot 96 FTE in 2026.

In november 2021 publiceerde Centerdata de cijfers met betrekking tot de bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lessen in oktober 2020 (schooljaar 2020-2021) in het Haagse VO. In totaal werden in Den Haag 3.610 lessen door niet-bevoegde (benoembare en onbevoegde) docenten gegeven. Dit is een omvang van 216 FTE.

Deze 216 FTE aan niet-bevoegd gegeven lessen beschouwen we als het verborgen lerarentekort. In totaal bedraagt het lerarentekort in 2021 dus 69 FTE plus 216 FTE is 285 FTE.

De Haagse schoolbesturen waarbinnen VO Haaglanden spannen zich ten eerste in het lerarentekort tegen te gaan. Daarvoor werken de schoolbesturen samen binnen het programma De Rode Loper, dat zich o.a. richt op het tegengaan van het lerarentekort. De volgende activiteiten werden in 2021 in dat kader door de Rode Loper ondernomen:

- Een bovenscholings inductieprogramma voor startende docenten
- Promotie van het docentschap onder bovenbouwleerlingen van VO-scholen
- Project “Een uurtje voor de klas”
- Project “Ingenieur en docent: mogelijkheid voor het toekennen van een beperkte bevoegdheid”.
In 2021 kozen 20 studenten voor de minor Ingenieur en docent. Het beeld is dat ongeveer 60% van deze studenten uiteindelijk een baan vindt in het onderwijs.
- Programma Leraar van Buiten: werving van docenten, informatievoorziening, snuffelstages en cursusaanbod.
In dit kader zijn 30 digitale voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd waaraan in totaal 343 geïnteresseerden hebben deelgenomen. Ruim 60 van hen opteerden voor een baan in het onderwijs. Uiteindelijk zijn van deze ruim 60 kandidaten er 33 geplaatst in het onderwijs.
- Statushouders met ervaring in het onderwijs toeleiden naar een aanstelling in het onderwijs.
In 2021 werd dit traject gestart met 13 statushouders. Zij hebben inmiddels allemaal een baan in het Haagse onderwijs waaronder 4 scholen van VO Haaglanden.
- Campagne “Word leraar in den Haag”.
In 2021 hebben in totaal 52 personen dit programma gevolgd.
- Module “Ik ga voor de klas”: voor serieus geïnteresseerden in het docentschap.

4.9. OVERZICHT BEVOEGDHEDEN DOCENTEN VO HAAGLANDEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leraren van de scholen van VO Haaglanden verdeeld naar bevoegdheden.

BEVOEGDHEDEN	2021-2022 FTE'S	2020-2021 FTE'S	2019-2020 FTE'S	2018-2019 FTE'S
Onbevoegd/benoembaar	108,5	93,4	106,3	98,2
2e graads bevoegd	402,4	377,7	358,8	360,9
1e graads bevoegd	441,4	422,8	413,2	413,2
totaal	952,3	893,9	878,3	872,3

Bij VO Haaglanden wordt veel aandacht gegeven aan het in opleiding zijn van leraren. Zij worden door de scholen gefaciliteerd om bevoegd te geraken. Tegen de achtergrond van de jaarlijks grote instroom van niet-bevoegde docenten (benoembare en onbevoegde docenten – zie hierboven) is het niet verwonderlijk dat dit niet leidt tot een substantiële daling van het aantal niet-bevoegde en benoembare docenten in het hierboven gepresenteerde overzicht.

4.10. ONTWIKKELING AANTAL FTE'S VERDEELD OVER FUNCTIECATEGORIEËN

Overzicht medewerkers verdeeld naar functiecategorieën:

FUNCTIECATEGORIE	2021-2022 FTE'S	2020-2021 FTE'S	2019-2020 FTE'S	2018-2019 FTE'S
directie	26,8	27,5	30,2	30,6
OP	952,3	893,9	878,3	872,3
OOP	315,3	294,6	286,4	254,8
totaal	1294,4	1216,0	1176,6	1157,7

De in deze tabel opgenomen aantallen zijn gemiddelden in enig schooljaar en s. uiten daarom niet aan met de personele lasten in deze jaarrekening.

4.11. FUNCTIEMIX

Het doel van de functiemix was om ultimo 2015 het aandeel LB-functies met 50%-punt te laten dalen ten opzichte van de nulmeting in 2008 ten gunste van het aandeel LC-functies met 39%-punt en de LD-functies met 11%-punt. Binnen VO Haaglanden is deze doelstelling op nagenoeg alle scholen gerealiseerd dan wel zijn ze passend binnen de met de GMR gemaakte afspraken.

De scholen hebben de invoering gebruikt om een kwaliteitsslag te maken. Docenten moeten solliciteren als zij voor een hogere functieschaal in aanmerking willen komen. Na een 360° feedback en positieve beoordeling kan een docent worden gepromoveerd.

Overzicht van het verloop van de functiemix:

functies	nulmeting '08		mix 2016		mix 2017		mix 2018		mix 2019		mix 2020		mix 2021	
	fte	%	fte	%	fte	%	fte	%	fte	%	fte	%	fte	%
LB	481	66	234	29	228	29	255	29	229	26	210	24	220	23
LC	113	16	327	40	311	39	346	40	364	41	387	43	408	43
LD/LE	128	18	249	31	256	32	271	31	285	33	297	33	324	34

4.12. BELEID INZAKE VERZUIM

Arbobeleid is het beleid dat een werkgever binnen zijn bedrijf voert op het gebied van arbeidsomstandigheden; het verzuimbeleid maakt hier onderdeel van uit.

Middels het inventariseren van arbeidsrisico's worden plannen gemaakt voor de beheersing van deze risico's. Deze plannen worden jaarlijks geëvalueerd en aangepast aan de recente situatie.

VO Haaglanden wil goed werkgeverschap invulling geven en doet dat onder meer door het intensief begeleiden van verzuimende medewerkers. Scholen worden daarbij ondersteund door de interne preventiemedewerker en door externe partijen, waaronder de Arbodienst.

4.13. BELEID INZAKE BEHEERSING WERKLOOSHEIDSKOSTEN

VO Haaglanden besteedt al jaren aandacht aan het beheersen van de uitkeringslasten als gevolg van werkloosheid. Medewerkers kunnen bij onvrijwillige werkloosheid, onder voorwaarden, een (aanvullende/bovenwettelijke) uitkering ontvangen op grond van de werkloosheidswet en bepalingen uit de CAO. Als scholengroep hebben we een voorziening voor het (gedeeltelijk) eigen risicodragerschap bij WW, zoals opgenomen in de jaarrekening. De voorziening wordt alleen gevormd voor medewerkers die per balansdatum een WW uitkering ontvangen of per balansdatum reeds zijn ontslagen en naar verwachting een WW uitkering zullen aanvragen. Mede door het lerarentekort, zien we dat tijdelijke medewerkers snel een nieuwe functie vinden en niet lang een WW uitkering krijgen. Omdat VO Haaglanden eigen risicodragers voor deze kosten is, wordt samen met een externe partij intensief ingezet op re-integratie van de betrokken ex-medewerkers.

5. BEDRIJFSVOERING

5.1. ONTWIKKELINGEN GEDURENDE HET JAAR

FINANCIËEL

Bestuurlijke kaders

VO Haaglanden heeft gekozen voor de besturingsfilosofie “het Haags model”, waarbij verantwoordelijkheden zoveel mogelijk decentraal zijn belegd. Zoals iedere besturingsfilosofie vraagt ook die van “het Haags model” om passende financiële kaders.

Het college van bestuur van VO Haaglanden stelt vanuit die filosofie zowel centrale als decentrale kaders vast met betrekking tot financiële parameters zoals weerstandsvermogen, solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit.

VO Haaglanden streeft hierbij naar een gezonde financiële positie, passend bij de toepasselijke wet- en regelgeving, met voldoende mogelijkheden om individuele scholen de ruimte te geven te investeren in onderwijs, huisvesting en ICT.

Op stichtingsniveau hanteert VO Haaglanden hierbij de volgende uitgangspunten:

		Sector	VO Haaglanden
Weerstandsvermogen	EV/TB	> 5% EV (inclusief bestemmingsreserve)	10% EV (exclusief bestemmingsreserve)
Solvabiliteit	(EV+VR)/TV	Minimaal 30%	Minimaal 30%
Liquiditeit	Vlottende activa/ vlottende passiva	> 0,75	> 1,0
Rentabiliteit	Resultaat/TB	> 0% *	> 0% *
			* Gemiddeld over 3 jaren

EV = eigen vermogen

TB = totale baten

BR = bestemmingsreserve

VR = voorziening

Normatief eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft een advies gegeven aan de Minister van OCW over een indicator en een signaleringswaarde bij schoolbesturen, instellingen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs om bovenmatig publiek vermogen te detecteren. De formule luidt:

Normatief Eigen Vermogen =

- 0,5 * (aanschafwaarde gebouw * 1,27)
- + boekwaarde resterende materiële vaste activa
- + 0,05 * alle baten (onder 12 miljoen oplopend naar 0,1 bij 3 miljoen en daaronder 300.000)

Het publiek eigen vermogen wordt vervolgens afgezet tegen het normatief eigen vermogen. Volgens de berekening van OCW is voor VO Haaglanden het normvermogen bepaald op € 29,3 miljoen. Het eigen vermogen ultimo 2021 conform de jaarrekening bedraagt € 37,6 miljoen. Dit leidt tot een mogelijk bovenmatig vermogen van € 8,3 miljoen.

In de continuïteitsparaaf wordt nader ingegaan op de onderbouwingen van het (afbouwen van het) naar de mening van VO Haaglanden, benodigde vermogen.

Kaders school specifiek

Scholen individueel houden een weerstandsvermogen aan van 10% van de omzet. Voor zowel bovenmatige reserves als tekorten in de reserves maken scholen plannen om naar de gewenste norm te groeien.

5% van het weerstandsvermogen is geormerkt ten behoeve van het sociaal fonds, dat bedoeld is om calamiteiten te financieren terzake wachtgeldaan spraken en vervangingskosten. Er kan een beroep op deze reserve van elke school gedaan worden indien zich een calamiteit voordoet, waarbij duidelijk is dat de betreffende school geen andere alternatieven heeft en zich ingespannen heeft om de calamiteit te voorkomen.

Financiering van de scholen (allocatie van middelen)

Indachtig "het Haags model" worden alle inkomsten uit de rijksvergoeding overgedragen aan de scholen; uitzonderingen hierop betreffen de bijdrage aan het fonds VO Haaglanden, de eigenaarsvergoeding huisvesting en een bijdrage voor de centrale ondersteuning. De inkomsten van de eigenaarsvergoeding huisvesting worden ingezet ten behoeve van het centrale meerjaren onderhoudsplan.

Borging financiële positie van de scholen

Om te kunnen beoordelen of aan de bestuurlijke kaders wordt voldaan, maakt iedere school jaarlijks een meerjarenbegroting.

Als onderdeel van de risicoanalyse worden de volgende onderdelen tenminste één keer per jaar besproken tussen college van bestuur en rector/directeur.

Risicoanalyse

Bij de risicoanalyse worden de volgende onderdelen betrokken:

Leerlingen:

- ontwikkelingen aantallen;
- concurrentiepositie.

Onderwijs:

- breedte van het aanbod;
- kwaliteit van het onderwijs;
- intensiteit noodzakelijke vernieuwingen.

Personeel:

- leeftijdsopbouw;
- ziekteverzuim;
- functiemix;
- bevoegdheid.

Organisatie

- kwaliteit van management en middenmanagement;
- kwaliteit beheerorganisatie/secundaire processen;
- structuur/efficiency;
- communicatie.

Gebouwen

- bezettingsgraad;
- aantrekkelijkheid;
- aangepast aan actuele onderwijskundige eisen.

Inventaris

- aangepast aan actuele onderwijskundige eisen;
- wijzigingen in toekomstig investeringsniveau.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting (5 jaar) moet per school leiden tot een structureel sluitend financieel resultaat binnen de totale begrotingsperiode, waarbij afspraken zijn gemaakt over formatie, investeringen, voorzieningen, exploitatie en weerstandsvermogen. Waar nodig worden tijdslijnen gemaakt met betrekking tot de termijn waarbinnen meerjarige afspraken gerealiseerd moeten worden.

Onderdeel van de meerjarenbegroting is het meerjarenformatiebeleid en -plan, zowel per school als op bestuurlijk niveau.

De stichtingsbegroting wordt ter informatie verzonden aan de gemeenten Den Haag en Rijswijk en aan de gemeenschappelijke personele medezeggenschapsraad (GPMR) en ter goedkeuring aan de raad van toezicht; het bestuursformatieplan wordt ter goedkeuring aan de GPMR voorgelegd.

Bestemmingsreserve stichtingsbreed

VO Haaglanden houdt een bestemmingsreserve (fonds VO Haaglanden) aan die tot doel heeft om uitgaven te dekken die voortvloeien uit stichtingsbrede beleidsinitiatieven en risico's en uitgaven die in redelijkheid niet aan individuele scholen toegerekend kunnen worden. De omvang van deze bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2021 € 4,5 miljoen.

5.2. FINANCIËLE POSITIE EN RESULTAAT

Algemeen

Net als vorig jaar heeft ook 2021 voor een groot gedeelte in het teken gestaan van COVID-19. De subsidies die in het kader van het wegwerken van achterstanden door de overheid zijn verstrekt, zijn volledig verwerkt in de jaarrekening 2021. Slechts een beperkt gedeelte van de daarop betrekking hebbende activiteiten zijn gerealiseerd in 2021, het merendeel van de activiteiten wordt in de komende jaren geëffectueerd. Hierdoor ontstaat een hoger resultaat dan begroot.

Resultaatanalyse

Het resultaat over 2021 bedraagt € 11,5 miljoen bij een begroting van negatief € 1,6 miljoen en is daarmee € 13,1 miljoen hoger dan begroot. Het positieve verschil is te herleiden tot € 19,1 miljoen meer baten, € 5,9 miljoen meer lasten en € 0,1 miljoen meer financiële lasten.

De rijksbijdragen zijn in 2021 € 22,0 miljoen hoger dan begroot. Aan Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen werd een bedrag van € 9,8 miljoen ontvangen, waarvan € 2,6 miljoen in dit jaar daadwerkelijk werd besteed. Voor de subsidies inhaal- en ondersteuningsprogramma's en extra hulp voor de klas werd respectievelijk een bedrag van € 3,1 miljoen (voor IOP t.b.v. 2021) en € 1,9 miljoen ontvangen. Voor de arbeidsmarkttoelage werd een bedrag ontvangen van € 1,4 miljoen. Deze corona-subsidies (totaal € 16,2 miljoen) waren niet begroot. De lumpsum is als gevolg van het toenemende aantal leerlingen en indexering € 1,9 miljoen hoger dan begroot. Voor strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim werd een subsidie van € 1,7 miljoen ontvangen. Overige € 1,5 miljoen hoger.

De overheidsbijdragen- en subsidies van overige overheden zijn € 1,7 miljoen lager dan begroot, hetgeen ontstaat door een herrubricering van de kosten van de huisvestingsprojecten. De huisvestingsprojecten zijn tot en met 2019 gerubriceerd onder de overige overheidsbijdragen, huisvestingslasten en op de balans als overige vordering onder de vlottende activa. Om het inzicht verder te verbeteren heeft VO Haaglanden met ingang van 2020 er voor gekozen de voorgeschoten verbouwinguitgaven te rubriceren onder de materiële activa in uitvoering. Deze andere wijze van presenteren was nog niet opgenomen in de begroting en heeft geen impact op het resultaat.

De overige baten zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot; de ouderbijdragen zijn € 1,7 miljoen lager dan begroot door het niet door gaan van de leerlingactiviteiten, excursies en werkweken vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus. De overige opbrengsten zijn € 0,6 miljoen hoger onder andere door de subsidie sterk techniekonderwijs.

De personele kosten zijn € 7,7 miljoen hoger dan begroot. Deze verhoging is grotendeels toe te rekenen aan de inzet vanuit de extra corona-subsidies. Daarnaast is er een verhoging als gevolg van de salarisverhoging vanuit de CAO. Tenslotte zijn de personele kosten hoger door de personele inzet van de gelden onderwijsconvenant, de gelden uit de subsidie sterk techniek onderwijs en de toegekende arbeidsmarkttoelage.

De overige lasten zijn € 1,0 miljoen lager dan begroot; de overige lasten zijn voornamelijk lager dan begroot door het niet door gaan van de leerlingactiviteiten, excursies en werkweken vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus.

Ontwikkeling financiële positie

Door de sector zijn kengetallen bepaald op basis waarvan de financiële positie van onderwijsinstellingen kan worden getoetst. Daarnaast heeft VO Haaglanden haar eigen toetsingscriteria vastgesteld (zie bestuurlijke kaders). Hieronder is de situatie van VO Haaglanden per 31 december 2021 weergegeven:

Kengetallen	Sectornorm	VO Haaglanden norm	VO Haaglanden per 31-12-2020	VO Haaglanden per 31-12-2021
Solvabiliteit	> 30%	> 30%	50,07%	59,78%
Liquiditeit	> 0,75	> 1,0	1,89	2,34
Rentabiliteit driejaarlijks	0,0%	0,0%	1,72%	7,06 %
Financiële buffer (AR/TB)	> 5%	10%	13,2%	14,4 %
Normatief eigen vermogen (* 1.000)			€ 26,1	€ 37,6

Op alle onderdelen voldoet VO Haaglanden aan zowel de sectornormen als aan haar eigen normen en is daarmee in staat om zowel op de korte als op de lange termijn onvoorziene risico's op te kunnen vangen.

5.3. TREASURY VO HAAGLANDEN

Doelstellingen

- het borgen van tijdige beschikbaarheid van benodigde geldmiddelen tegen de best mogelijke condities (beschikbaarheid);
- minimalisering van financieringskosten (leningen);
- optimaliseren van rendementen (beleggingen);
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- risicominalisatie van financiële transacties en posities.

Uitgangspunten

VO Haaglanden streeft naar een toereikende financiële positie, passend bij de vigerende wet- en regelgeving, met voldoende mogelijkheden om individuele scholen de ruimte te geven te investeren in onderwijskundige zaken, huisvesting en ICT. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd passend bij de geplande uitvoering van de onderwijsactiviteiten en het daarmee samenhangende door VO Haaglanden geformuleerde beleid.

Het treasurybeleid wordt gezien als een belangrijk onderdeel van het totale financiële beleid waarmee invulling wordt gegeven aan bovenstaande elementen.

Het treasurybeleid van de Stichting VO Haaglanden vindt plaats binnen de kaders van de "Regeling beleggen, lenen en derivaten van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 18 december 2018, nr. FEZ/1402273 (hierna te noemen "de regeling"), houdende regels voor onderwijsinstellingen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten. In deze regeling heeft het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de regels vastgelegd rondom treasury.

In het treasurystatuut wordt regelmatig verwezen naar "de regeling".

VO Haaglanden heeft uitsluitend het beheer over publieke middelen; het treasurystatuut beperkt zich dan ook tot deze publieke middelen.

Er is geen sprake van speculatieve instrumenten en/of derivaten. Er hebben in 2021 geen wijzigingen plaatsgevonden aangaande derivaten en of leningen.

Richtlijnen en limieten

Algemene richtlijnen (conform "de regeling"):

- Verplichtingen aangaande leningen en beleggingen worden alleen aangegaan met financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht.
- Bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen wordt door VO Haaglanden bij de financiële instelling aangegeven dat zij een niet professionele belegger is.

Richtlijnen inzake beleggingen

- Tijdelijk overtollige middelen worden belegd;
- De belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen;
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd;
- Er wordt niet belegd in:
 - a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
 - b. aandelen of vergelijkbare producten.
- De raad van toezicht wordt door het college van bestuur geïnformeerd over (nieuwe) beleggingen.

Richtlijnen inzake leningen

- VO Haaglanden geeft geen leningen uit aan derden, aan personeel of aan andere organisaties, tenzij deze lening noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taak van VO Haaglanden;
- Bij het aangaan van leningen gaat VO Haaglanden geen risico's aan die de continuïteit (van de doelstellingen) kunnen bedreigen;
- De raad van toezicht wordt door het college van bestuur geïnformeerd over (nieuwe) leningen.

Richtlijnen inzake financiële derivaten

- Financiële derivaten mogen alleen worden ingezet voor het beperken van opwaartse renterisico's bij leningen.
- Financiële derivaten mogen alleen bestaan uit rentecaps of swaps.
- Onderstaande contractuele voorwaarden moeten in acht worden genomen:
 - a. er mogen geen clausules worden opgenomen die op enigerlei wijze de uitvoering van het toezicht op de instelling belemmeren;
 - b. er mogen geen additionele eenzijdige opzeggingsmogelijkheden of andere beperkende voorwaarden door de financiële onderneming worden opgenomen;
 - c. er mogen geen derivaten met margin calls worden afgesloten.
- Een derivaat wordt pas aangetrokken op het moment dat de lening is afgesloten.
- De nominale waarde van het derivaat mag niet groter zijn dan de onderliggende lening.
- De looptijd van het derivaat mag niet langer zijn dan de onderliggende lening.
- De raad van toezicht wordt door het college van bestuur geïnformeerd over (nieuwe) derivaten.

5.4. HUISVESTINGSBELEID

Ruimtebehoefte

In de afgelopen jaren is het leerlingaantal van VO Haaglanden gestaag toegenomen: schooljaar 2013-2014 12.152 leerlingen, in schooljaar 2016-2017 13.234 leerlingen en in schooljaar 2021-2022 14.436 leerlingen.

In tegenstelling tot de landelijke trend van krimp in het voortgezet onderwijs is in 2021 het aantal VO-leerlingen in Den Haag opnieuw toegenomen met 0,9%. Het leerlingenaantal van VO Haaglanden groeide in 2021 met 1,2%. Daaruit blijkt dat het marktaandeel van de scholen van VO Haaglanden is toegenomen. In de gemeente Rijswijk is het leerlingenaantal wel iets gedaald.

De grootste groei vond opnieuw plaats bij het Haags Montessori Lyceum (8,5%). Deze groei kon worden opgevangen in de dependance nevenvestiging aan de Neuhuyskade.

Afname van het leerlingenaantal zien we bij Praktijkschool De Einder, Lyceum Ypenburg, Rijswijks Lyceum en het Segbroek College.

Coronacrisis

Op het gebied van onderwijshuisvesting stond ook 2021 in het teken van de coronacrisis. Zo hebben we in het afgelopen jaar steeds weer nieuwe maatregelen binnen de scholen moeten bedenken al naar gelang de fase van de pandemie op dat moment: schoonmaken en ontsmetten, looproutes voor eenrichtingverkeer met eerst alleen 1,5 meter afstand tot personeel, dan weer 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling.

In 2021 is er ook in de politiek werk van gemaakt om de ventilatie in schoolgebouwen onder de loep te nemen en stappen te zetten voor verbetering van de ventilatie in voornamelijk oudere gebouwen en de al langer bekende problematiek van het binnenklimaat in scholen in het algemeen daarbij te betrekken. In december 2020 zijn de eisen bekend

geworden waaronder met SUVIS-subsidie (Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen) de ventilatie in schoolgebouwen kan worden verbeterd. Begin 2021 is gestart met de aanvragen van deze subsidie voor een aantal gebouwen, de voorbereidingen van werkzaamheden en de uitvoering van enkele projecten.

Voor de volgende schoolgebouwen zijn werkzaamheden uitgevoerd om het binnenklimaat te verbeteren:

- Voor Gymnasium Haganum is in het kader van verduurzaming van het gebouw, het aanbrengen van een ventilatiesysteem voor de oudbouw uitgevoerd;
- Voor Johan de Witt locaties Hoofskade en Glasblazerslaan zijn de plannen in uitvoering, en moet hieraan de laatste hand worden gelegd;
- In het kader van het verbeteren van binnenklimaat en verduurzaming bij Dalton Den Haag en Maris College locatie Statenkwartier worden plannen voor mechanische ventilatiesystemen met warmteterugwinning uitgewerkt en in 2022 uitgevoerd.

Verder kan nog opgemerkt worden dat voor alle vestigingen een nieuwe risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) is uitgevoerd in relatie met de veranderde omstandigheden door corona. De ventilatie in de schoolgebouwen is nu onderdeel van de aangepaste RI&E's.

Beleid

De afdeling huisvesting van het Bestuur Management Organisatie realiseert en handhaaft binnen de normen goede huisvesting voor alle scholen en biedt ondersteuning aan de scholen op huisvestings- en facilitair gebied. De onderhoudssituatie van de gebouwen is goed.

Scholen kunnen kennis en expertise van de afdeling huisvesting inschakelen op het gebied van coördinatie bouwkundige projecten en werkzaamheden, gemeentelijke regelingen, subsidies/fondsen, veiligheid/gezondheid/milieuaspecten (asbest, legionella, brandveiligheid etc.) en aanbestedingen.

Bij grote projecten ligt de coördinatie voor bouwkundige, elektrotechnische of werktuigbouwkundige werkzaamheden bij de afdeling huisvesting. Het reguliere- of dagelijks onderhoud dient de school zelf te coördineren.

Om de veiligheid van leerlingen en personeel in de schoolgebouwen te waarborgen worden periodieke keuringen uitgevoerd inzake brandveiligheid, de veilige werking van elektrotechnische-, werktuigbouwkundige- en liftinstallaties en het veilig werken op daken.

De gebruiker van een gebouw is zelf verantwoordelijk voor onder andere het dagelijks onderhoud en een calamiteiten-, BHV- en ontruimingsplan en dient zich te houden aan de gebruikersvoorschriften die worden opgesteld door de brandweer.

Overheden

De gemeente Den Haag heeft in 2019 in samenwerking met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld voor de periode 2020-2030.

- IHP 2020 en 2021: Voor de revitalisering van het Segbroek College locatie Goudsbloemlaan is in het kader van het IHP € 6,6 miljoen beschikbaar gesteld. Een feestelijke opening van het gerenoveerde rijksmonument heeft vanwege corona nog niet plaats kunnen vinden.
- IHP 2023: Voor het Dalton Den Haag is een bedrag van € 800.000 opgenomen voor revitalisering van de gymvleugel van het schoolgebouw.
- IHP 2026: Voor de twee gebouwen van Maris College locatie Waldeck is vervangende nieuwbouw opgenomen in het IHP voor een bedrag van € 9,1 miljoen.
- IHP 2027: Voor het Haags Montessori Lyceum wordt ingezet op vervangende nieuwbouw voor de locatie Neuhuy-skade voor een bedrag van € 9,8 miljoen. Voor het gebouw aan de Nassau Bredastraat zullen scenario's worden uitgewerkt voor hetzij vervangende nieuwbouw, hetzij renovatie, in een tijdspanne van 10 jaar.

Ook de gemeente Rijswijk is gestart met het opstellen van een IHP. Een goed initiatief in het kader van het gebouw van het Rijswijks Lyceum, dat in 1962 is gebouwd en waarvoor een visie moet worden ontwikkeld. Een quick scan door huisvestingsadviesbureau Hevo, dat door de gemeente is ingehuurd om het proces voor een IHP te begeleiden, geeft aan dat voor het Rijswijks Lyceum vervangende nieuwbouw of duurzame renovatie zou moeten plaatsvinden binnen een termijn van 5 tot 10 jaar.

Huisvestingsactiviteiten in 2021

Naast het planmatige eigenaarsonderhoud en kleinere aanpassingen zijn in 2021 onder andere de volgende projecten gestart en/of gerealiseerd. Het betreft een beperkt overzicht van alle activiteiten:

- Bij Dalton Den Haag is in 2021 gewerkt aan de voorbereidingen voor het aanbrengen van een ventilatie-installatie. De uitvoering voor die werkzaamheden staan voor zomer 2022 gepland.

Verduurzaming van onze monumentale gebouwen staat vaak op gespannen voet met de voorwaarden die de monumentencommissie stelt. Daarmee blijft het opstellen van maatwerkplannen een continue opgave. Tevens is gestart met de planvorming voor de revitalisatie van de gymzaalvleugel die in 2023 staat gepland.

- In 2021 zijn in Praktijkschool De Einder de 4-tal toiletgroepen geheel gerenoveerd. Daarbij is een andere indeling gemaakt, meer open beeld, vrij hangende toiletten, gietvloeren, nieuw wandtegelwerk en plafonds met duurzame Ledverlichting. Daarnaast is het centraal traphuis voorzien van nieuwe vloerbedekking en een passende kleurstelling. Het renoveren van de kleedkamers met bijbehorende toiletten/douches, gelijktijdig met renoveren van de toiletgroepen, bleek te veel werk om in de zomer 2021 te realiseren. De renovatie van kleedkamers met douches/toiletten is doorgeschoven naar zomer 2022.
- Voor Gymnasium Haganum is in 2020 een aanvraag ingediend en toegekend voor de Cofinancieringsregeling Energiebesparende Maatregelen van de gemeente Den Haag. In 2021 is het aanbrengen van mechanische ventilatie in de lokalen gerealiseerd. Tevens zijn de onderste ramen in de lokalen voorzien van nieuwe isolerende (monumenten)beglazing. In combinatie met de reeds geplaatste voorzetramen bij de overige ramen is de gevel verduurzaamd en is het comfort binnen toegenomen.
- In de zomer van 2021 heeft het Haags Montessori Lyceum bij het voormalige kantoorpand aan de Neuhuyskade de laatste (bovenste) verdieping voorzien van een aantal lokalen en inrichting. In de eerste fase (2019) zijn het souterrain, de begane grond en de eerste verdieping reeds verbouwd. Voor de overige drie verdiepingen was toen nog geen ruimtebehoefte. Bij locatie Nassau Bredastraat is het BEVO-lokaal gerenoveerd.
- Bij Johan de Witt Scholengroep is door de school aan de Hoofskade een nieuwe indeling gemaakt voor techniek- en binasklokken. Voor de gebouwen aan de Glasblazerslaan en Hoofskade (bouwjaar 1996) zijn projecten opgestart om de ventilatie te verbeteren die, in het kader van duurzaamheid, zijn voorzien van warmteterugwinning. Deze werkzaamheden zijn in 2021 grotendeels uitgevoerd. Op de locatie Capadosestraat worden de terrassen voorzien van een nieuwe afwerking. Op de daken is valbeveiliging aangebracht. Aan de Vermeerstraat is het gebouw aan de buitenzijde geheel geschilderd, en is het lood- en zinkwerk vernieuwd.
- Bij het Lyceum Ypenburg is in 2021 het periodieke onderhoud uitgevoerd en de mediatheek volledig verbouwd in december 2021.
- Bij Maris College locatie Belgisch Park is gestart met het herstellen van monumentaal tegelwerk op de wanden en vloeren. Boven de entree is mooie bronzen belettering aangebracht in de stijl van het gebouw. Op de locaties Bohemen en Houtrust heeft Maris College gekozen voor een marmoleum vloerafwerking in plaats van de zachte vloerbedekking die bij de nieuwbouw is aangebracht. Op de locatie Houtrust is een groot deel van de algemene verlichting vervangen door LED-armaturen. Verder is op de locaties het gebruikelijke planmatig onderhoud uitgevoerd. Op locatie Waldeck is het nieuwe schoolplein nog voorzien van het nodige straatmeubilair.
- Ook voor het Maerlant-Lyceum is in 2020 een aanvraag ingediend voor de Cofinancieringsregeling Energiebesparende Maatregelen van de gemeente Den Haag. Vooral het vervangen van de stalen kozijnen door isolerende kozijnen met dubbel glas staat de komende jaren op het programma. Naast de beperking van het energieverbruik is daarmee ook een stap gemaakt in het realiseren van een aangenaam binnenklimaat. Bij de in de zomer van 2021 uitgevoerde kozijnvervangings is metselwerkherstel van de betreffende gevels uitgevoerd. Verder is de mediatheek en de personeelsruimte in 2021 geheel gerenoveerd.
- Bij het Rijswijks Lyceum is in de zomer van 2021 de originele lift vervangen. Er zijn werkzaamheden uitgevoerd in de verschillende toiletruimten. De warmte- en koudeopslag installatie (WKO) was nog steeds een bron van ergernis. Door het vervangen/reviseren van een aantal kleppen in de bronnen draait de WKO sinds augustus 2021 weer zoals het hoort.
- Bij het Van Vredenburg College is in 2021 het dak van de PIE-lokalen voorzien van nieuwe dakbedekking plus extra isolatie ter verbetering van het binnenklimaat en vermindering van het energiegebruik en daarmee het verbeteren van de duurzaamheid. Daarnaast is het perspex/glas van de lichtstraat vervangen door isolerende, transparantie kanaalplaten. Voor 2022 staat het vervangen van het ventilatiesysteem in de planning met zo mogelijk een WTW-installatie voor warmteterugwinning in verband met duurzaamheid. Ook het vervangen van de dakbedekking van het gehele gebouw met eventueel extra isolatie zal in 2022 gaan plaatsvinden.

Een eerste verkennend onderzoek is gestart naar het verbeteren van het schoolplein. De eerste ontwerpschetsen zijn eind 2021 gepresenteerd. Uitvoering wordt verwacht in de zomervakantie van 2022.

- In het Segbroek College locatie Klaverstraat is in 2021 volop gewerkt aan de revitalisatie fase 2B. Dit deel van de school is intern geheel gerenoveerd. Zo zijn bijvoorbeeld wanden tussen lokalen en gangen transparanter gemaakt d.m.v. glaspuien en is het bouwdeel voorzien van een ventilatiesysteem. Ook is in de atria een 3-tal “doosjes” gebouwd. Dit zijn “vrij-hangende” lokalen in het atrium met daarop een verblijfsruimte. De achtergevelkozijnen van het Thierdeel is aan de buitenzijde geheel geschilderd. In 2019 is vastgesteld dat het 2-tal CV-ketels aan het einde van hun levensduur is. De ketels zijn nog in 2021 “in de lucht” gehouden in afwachting van mogelijk aanleg van stadsverwarming in de naastgelegen woonwijk om daar dan eventueel op aan te haken. De stadsverwarming, of andere duurzame energievoorziening laat echter, naar het ernaar uitziet, nog enkele jaren op zich wachten. De CV-ketels langer in gebruik houden is niet verantwoord. Ze zullen in zomer 2022 echt vervangen moeten worden.
- Na de zomervakantie van 2020 is het gerevitaliseerde Rijksmonument van het Segbroek College locatie Goudsbloemlaan weer in gebruik genomen. In 2021 zijn een aantal aanvullende werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het opknappen van de vloeren in het centrale trappenhuis.

5.5. ICT BELEID

Strategisch beleidsplan

Eind 2020 is het nieuwe strategische beleidsplan 2021-2025 “Betekenisvol in ontwikkeling” vastgesteld. In dit plan zijn de volgende beleidsambities geformuleerd die betrekking hebben op ICT:

- Scholen voeren een gericht beleid op het verder professionaliseren van het pedagogisch en didactisch handelen van de docent. Dit beleid wordt geconcretiseerd in een professionaliseringsplan per school. In dit plan is expliciet aandacht voor het omgaan met verschillen, differentiatie en de inzet van ICT als ondersteuning bij het primaire proces.
- In gezamenlijkheid en in afstemming met de scholen zal door VO Haaglanden een scholingsbeleid ICT worden vormgegeven. Daarbij is er expliciete aandacht voor digitale didactiek. Dit scholingsbeleid wordt vormgegeven in nauw overleg met de scholen.
- In 2025 is er een gezamenlijke ICT-visie die gedragen wordt door alle scholen van VO Haaglanden. De uitwerking hiervan zal per school verschillen en wordt beschreven in een schoolbeleidsdocument.
- Verder werken de scholen van VO Haaglanden intensief met elkaar samen op het gebied van ICT en het implementeren van technologische vernieuwing.

Kernwaarden

VO Haaglanden kent de volgende kernwaarden met betrekking tot ICT:

- ICT is bij VO Haaglanden ondersteunend aan- en helpend bij- het primaire proces;
- Continuïteit, stabiliteit en betrouwbaarheid zijn binnen de ICT-omgeving van VO Haaglanden geborgd;
- Veiligheid en privacy zijn binnen (de ICT-infrastructuur van) VO Haaglanden vanzelfsprekend.

Beleid inzake privacy en security

VO Haaglanden werkt continu aan het verbeteren van de bescherming van persoonsgegevens. Om dit te kunnen doen heeft VO Haaglanden een organisatiestructuur ontwikkeld rondom privacy en security. Zo heeft VO Haaglanden een functionaris gegevensbescherming aangesteld die onafhankelijk toezicht houdt op de bescherming van persoonsgegevens. Hij rapporteert daarover rechtstreeks aan het bestuur. Daarnaast heeft elke school van VO Haaglanden een eigen security officer die zich inzet voor zowel security als privacy. Per kwartaal komen de functionaris gegevensbescherming, de security officers van de diverse scholen en de ICT-beleidsmedewerkers van het Bestuursmanagementbureau (BMO) samen onder leiding van het bestuur om te beoordelen welke onderwerpen de aandacht verdienen inzake privacy en security. Aan deze onderwerpen wordt vervolgens actief opvolging gegeven.

Infrastructuur

Door COVID-19 zijn alle scholen (gedeeltelijk) overgestapt op afstandsonderwijs. De scholen van VO Haaglanden bleken in staat om snel over te schakelen door de inzet van extra devices en aanvullende software, waardoor het onderwijs zo veel mogelijk gecontinueerd kon worden. Steeds meer ontwikkelen de scholen zich naar een professionele ICT-omgeving die aansluit bij de beleidsdoelstellingen rondom onderwijs, informatieveiligheid en continuïteit zoals we die bij VO Haaglanden nastreven.

6. TOEKOMST EN CONTINUÏTEIT

6.1. ALGEMEEN

VO Haaglanden heeft uitgaande van de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs en het Ministerie van OCW een toereikende financiële basis en is mede daardoor prima in staat om invulling te geven aan haar strategische doelstellingen. Het Strategisch Beleidsplan 2021-2025, met de titel “Betekenisvol in ontwikkeling” ondersteunt het borgen van die doelstellingen. Een onmisbaar onderdeel van het borgen van de toekomstplannen is het managen van de continuïteit. Daarvoor worden diverse instrumenten gebruikt, die in dit hoofdstuk aan bod komen. Sinds het schooljaar 2019-2020 wordt een kaderbrief opgesteld als start voor de begrotingscyclus. In de kaderbrief zijn, op basis van de interne en externe ontwikkelingen, door het college van bestuur speerpunten benoemd waaraan invulling gegeven wordt. Deze speerpunten liggen in het verlengde van de eerdergenoemde ontwikkelingen en spitsen zich toe op een aantal beleidsambities uit het strategisch plan. In de kaderbrief wordt expliciet gevraagd om de doelmatigheid van uitgaven te verantwoorden. In de schooljaarcyclus worden de speerpunten tussentijds gemonitord, met daarbij specifieke aandacht voor de doelmatigheid van uitgaven. Indien nodig vindt bijstelling van de speerpunten plaats. In de toelichting op de jaarstukken wordt nader ingegaan op de effecten van COVID-19.

6.2. ONTWIKKELING IN LEERLINGAANTALLEN EN PERSONEELSBEZETTING

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2034	2037
Den Haag	29.064	29.259	29.561	29.798	29.992	30.202	30.131	30.018	27.955
Rijswijk	2.284	2.306	2.335	2.240	2.379	2.392	2.396	2.393	2.269
Totaal	31.348	31.565	31.896	32.038	32.371	32.594	32.527	33.411	30.224

Uit: Leerlingenprognoses Gemeente Den Haag en Gemeente Rijswijk 2022-2037

Een belangrijk onderdeel van strategisch inzicht en sturingsmogelijkheden betreft het aantal leerlingen voor de komende jaren. Uit bovenstaande tabel blijkt dat de komende jaren in het werkgebied van VO Haaglanden het aantal leerlingen tot 2027 naar verwachting toeneemt. De scholen van VO Haaglanden willen in de toekomst een aantrekkelijke en interessante leeromgeving blijven bieden voor alle leerlingen uit de regio.

Om deze groeiende populatie te kunnen voorzien van goed onderwijs zijn medewerkers nodig die zich kunnen en willen ontplooiën binnen de visie van VO Haaglanden en daarmee een bijdrage leveren aan goede voorzieningen voor de leerlingen. De onderwerpen uit het onderdeel personeelsbeleid, zoals elders in dit jaarverslag beschreven, moeten bijdragen aan het verder professionaliseren van de docenten.

In de komende periode zal het aantal medewerkers op een hoog niveau blijven als gevolg van de inzet op het terugdringen van achterstanden als gevolg van COVID-19.

Ontwikkelingen aantallen Fte's en leerlingen VO Haaglanden		prognose		
Kengetal (stand 31/12)	verslagjaar 2021	2022	2023	2024
Functiecategorie				
College van bestuur en directie	26,8	25,9	25,9	25,9
OP	952,3	922,0	908,2	898,7
OOP	315,3	284,9	283,0	279,0
Totaal	1.294,4	1.232,8	1.217,1	1.203,6
Gewogen leerlingaantallen per 31/12	14.436	14.430	14.422	14.485

De aantallen FTE's en leerlingen zijn voor de prognose gebaseerd op de individuele prognose-opgaven van de scholen.

6.3. ONTWIKKELINGEN REGIONAAL PLAN ONDERWIJSVOORZIENINGEN (RPO)

In 2019 heeft definitieve besluitvorming plaatsgevonden in het kader van het RPO 2020-2025, waarbij tussen schoolbesturen in Den Haag en omgeving afspraken zijn gemaakt over een goede invulling van het toekomstige onderwijsaanbod, waaronder het ter beschikking stellen van voldoende en goede huisvesting daarbij rekening houdend met de te verwachten groei in de regio Haaglanden.

In het RPO 2020-2025 zijn bijvoorbeeld acht tijdelijke VO Haaglanden nevenvestigingen omgezet in permanente nevenvestigingen en is een nieuwe Maris-nevenvestiging aan het Cantateplein geaccordeerd.

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Den Haag is voorzien in nieuwbouw op termijn voor het Maris College-Waldeck en uitbreiding van de huidige hoofdlocatie of vervangende nieuwbouw van het Haags Montessori Lyceum.

6.4. MEERJARENBEGROTING 2022-2024

VO Haaglanden prognosticeert 3 jaren vooruit omdat er geen majeure investeringen te verwachten zijn die het noodzakelijk zouden maken om 5 jaar te prognosticeren.

Balans * € 1.000	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2022 EUR Prognose	31-12-2023 EUR Begroting	31-12-2024 EUR Begroting
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa	21.717	20.789	19.175	18.143
Financiële vaste activa	160	149	149	149
Vaste activa totaal	21.877	20.938	19.324	18.292
Vlottende activa				
Voorraden				
Vorderingen	7.198	8.795	9.528	9.231
Effecten				
Liquide middelen	33.848	28.616	28.921	26.258
Vlottende activa totaal	41.046	37.411	38.449	35.489
Activa totaal	62.923	58.349	57.773	53.781
Passiva				
Eigen vermogen	37.618	35.614	34.065	28.743
Algemene reserve	23.495	22.590	19.451	17.880
Bestemmingsreserve	14.123	13.024	14.614	10.863
Voorzieningen	7.735	5.735	6.708	8.038
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden	17.570	17.000	17.000	17.000
Passiva totaal	62.923	58.349	57.773	53.781

Staat van baten en lasten * € 1.000	2021 EUR Realisatie	2022 EUR Prognose	2023 EUR Prognose	2024 EUR Prognose
Baten				
Rijksbijdragen	156.256	158.172	157.159	141.157
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.869	2.632	1.894	1.894
Overige overheidsbijdragen en subsidies				
Baten werk in opdracht van derden				
Overige baten	4.687	8.121	5.989	5.649
Totaal baten	162.812	168.925	165.042	148.700
Lasten				
Personeelslasten	121.623	137.162	136.688	124.953
Afschrijvingen	2.000	2.636	2.339	2.256
Huisvestingslasten	12.381	13.319	11.272	11.160
Overige lasten	15.181	17.743	16.226	15.587
Totaal lasten	151.185	170.860	166.525	153.956
Saldo baten en lasten	11.627	- 1.935	- 1.483	- 5.256
Financiële baten				
Financiële lasten	132	69	66	66
Saldo	- 132	- 69	- 66	- 66
Totaal resultaat	11.495	- 2.004	- 1.549	- 5.322

6.5. TOELICHTING BIJ DE (GEPROGNOSTICEERDE) BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

De ontvangen NPO-gelden worden direct in het jaar van ontvangst verwerkt. Dit loopt niet gelijk met de uitgaven die hieraan besteed worden. Met name in 2021 leidt dit tot een hoog positief resultaat en in 2024 toch een laag resultaat. In dat laatste jaar zijn er geen ontvangsten meer, maar nog wel uitgaven.

De personele lasten laten eveneens een wisselend beeld zien als gevolg van de gespreide bestedingen in de diverse jaren. Gegeven de huidige informatie, is er nog geen invulling gegeven aan de mogelijk op handen zijnde wijziging aangaande de voorziening groot onderhoud.

6.6. FINANCIERINGSSTRUCTUUR

Het normvermogen van VO Haaglanden is € 8,3 miljoen hoger dan het berekende normvermogen (zie berekeningswijze hierna). Van het bedrag van € 8,3 miljoen is € 7,2 miljoen bestemd voor uitgaven van in 2021 ontvangen NPO-gelden. Daarnaast gaat VO Haaglanden de komende periode extra (incidentele) inzet plegen van medewerkers om het onderwijs te verbeteren. Hiervoor is een aantal bovenschoolse projecten opgestart, zoals het Project Plus van het Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College.

De kengetallen geven aan dat VO Haaglanden aan de signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs en het Ministerie van OCW voldoet.

6.7. NORMATIEF EIGEN VERMOGEN

De Inspectie van het Onderwijs heeft een advies gegeven aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over een indicator en een signaleringswaarde bij schoolbesturen, instellingen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs om bovenmatig publiek vermogen te detecteren. De formule luidt:

Normatief Eigen Vermogen =

- $0,5 * (\text{aanschafwaarde gebouw} * 1,27)$
- + boekwaarde resterende materiële vaste activa
- + $0,05 * \text{alle baten (onder 12 miljoen oplopend naar 0,1 bij 3 miljoen en daaronder 300.000)}$

Het publiek eigen vermogen wordt vervolgens afgezet tegen het normatief eigen vermogen. Volgens de berekening van OCW is voor VO Haaglanden het normvermogen voor 2021 bepaald op € 29,3 miljoen. Het eigen vermogen ultimo 2021 conform de jaarrekening bedraagt € 37,6 miljoen. Dit leidt tot een mogelijk bovenmatig vermogen van € 8,3 miljoen. Door de onder “financieringsstructuur” genoemde inzet op het optimaliseren van de onderwijskwaliteit zal er op termijn geen sprake zijn van een mogelijk bovenmatig vermogen.

OVERIGE RAPPORTAGES

6.8. RISICOBEBEERSING VO HAAGLANDEN

B1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheers- en controlesysteem

VO Haaglanden wenst een goed beeld te hebben van de risico's en kansen die van invloed kunnen zijn op het realiseren van de doelstellingen van de stichting. Daarvoor is een risicomanagementsysteem een goed hulpmiddel. Met een dergelijk systeem voldoet VO Haaglanden aan de eis van de overheid om een risicobeheersingssysteem te hebben waarin wordt onderzocht welke onzekere factoren invloed op het behalen van de doelstellingen hebben. In 2021 heeft opnieuw een strategische risicoanalyse plaatsgevonden.

In de volgende paragrafen worden de door VO Haaglanden onderkende risico's benoemd en wordt aangegeven op welke wijze de beheersing wordt vormgegeven.

B2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

1. Instabiele bekostiging van de rijksoverheid

Beschrijving

De zekerheid over de mate van bekostiging is voor publieke partijen, zoals het onderwijs, van belang om goede onderwijskwaliteit te kunnen leveren en een betrouwbare werkgever te kunnen zijn. De overschotten of tekorten die op onverwachte momenten bij de scholen terecht komen, dragen niet bij aan die kwaliteit en betrouwbaarheid en hebben invloed op de financiële positie van de scholen.

Maatregel

VO Haaglanden werkt met meerjarenbegrotingen om een zo goed mogelijke inschatting te maken van baten en lasten van de scholen. Via managementrapportages wordt de uitvoering maandelijks gemonitord en waar nodig (eveneens voor de lange termijn) bijgestuurd. Ook in het schooljaar 2021-2022 wordt een kaderbrief gebruikt waarin expliciet is aangegeven dat het verantwoordelijk van de doelmatigheid van uitgaven een speerpunt is. Tussentijds vindt monitoring op dit onderdeel plaats. Er zijn berekeningen gemaakt over de effecten van de nieuwe bekostigingssystematiek.

2. Imagoschade

Beschrijving

Incidenten binnen scholen kunnen leiden tot imagoschade met grote financiële consequenties. Negatieve publiciteit in lokale of landelijke of social media kan rechtstreeks effect hebben op aanmeldingscijfers en op de werving en behoud van medewerkers. Het effect op de instroom van nieuwe leerlingen en daarmee de financiële effecten kunnen nog jaren voortduren.

Maatregel

Met de scholen zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop op incidenten wordt gereageerd, maar het is vooral aan de schoolleiding om vroegtijdig te signaleren waar mogelijke imagoschade kan ontstaan. Het preventief in gesprek gaan, dan wel trachten een mogelijk incident te voorkomen, staat centraal. De schoolleiding is verplicht vroegtijdig in contact te treden met het bestuur om de risico's en effecten van imagoschade te beperken.

Samenwerking en adequaat, waar mogelijk preventief, ingrijpen zijn sleutelbegrippen.

VO Haaglanden beschikt over een crisisorganisatie, met communicatieadviseur die regelmatig “oefent”.

3. Onvoldoende gekwalificeerd personeel

Beschrijving

In het onderwijs wordt de komende jaren een groot tekort verwacht aan goede schoolleiders en bevoegde docenten. Door het feit dat er binnen de regio Den Haag een groei te verwachten is van het aantal leerlingen, wordt dit tekort nog verder versterkt.

Maatregel

Er wordt intensief (politiek) gelobbyd om hiervoor structurele oplossingen te realiseren, bijvoorbeeld door het realiseren van een lerarenopleiding in de regio Den Haag.

VO Haaglanden zal waar mogelijk op landelijk gebied meedenken om dit probleem te beperken. De scholen van VO Haaglanden participeren in één van de vier opleidingsscholen in Den Haag. Daarnaast wordt het behouden van goede medewerkers gestimuleerd door professionaliseringstrajecten, zoals de Haagse Onderwijs Academie.

4. Terugloop van het aantal leerlingen als gevolg van de stichting van nieuwe scholen

Beschrijving

Door nieuwe wetgeving is het eenvoudiger geworden om een nieuwe school te stichten. In de Haagse regio zijn daar initiatieven toe genomen.

Maatregel

De ontwikkelingen worden permanent gemonitord en waar mogelijk wordt er op geanticipeerd. VO Haaglanden participeert in diverse regionale overlegstructuren waardoor er goed zicht is op deze ontwikkeling. VO Haaglanden beschikt over een flexibele schil van medewerkers waardoor zij in staat is een eventuele terugloop van het leerlingenaantal op te vangen.

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne Risicobeheersings- en Controlesysteem

Een belangrijk onderdeel van de planning en control cyclus is het periodieke managementgesprek met rectoren en directeuren. Als basis van dit managementgesprek wordt de zogenaamde 'Pasfoto' gebruikt. De pasfoto is een set van relevante kengetallen over de kwaliteit van het onderwijs, de financiële positie, de personeelsopbouw, het ziekteverzuim, de uitslagen van de tevredenheidsenquêtes onder personeel, leerlingen en ouders, de aantallen voortijdig schoolverlaters, aantallen schorsingen en verwijderingen en de eventuele klachten. Met schoolleiders worden in het managementgesprek afspraken gemaakt over eventuele aanpassingen en verbeteringen binnen de schoolorganisatie op deze onderdelen. Periodiek worden deze vervolgens geëvalueerd.

Periodiek wordt gemonitord of de realisatie overeenkomt met de begrotingsafspraken. Hierin worden de scholen ondersteund door beleidsmedewerkers financieën van het BMO.

Centraal in het interne risicobeheersings- en controlesysteem staat de gehanteerde transparantie binnen de organisatie. Van alle scholen worden o.a. pasfoto's, begrotingen, opbrengstenoordelen inspectie, uitkomsten tevredenheidsenquêtes intern gedeeld binnen het rectoren/directeuren-overleg, de GMR en de raad van toezicht.

VO Haaglanden vindt de inbreng van medezeggenschapsorganen (formeel en informeel) van grote waarde. Er is dan ook veelvuldig formeel en informeel contact met deze gremia.

De voorzitter van de raad van toezicht is vaste deelnemer aan de bestuursgesprekken van de Inspectie van het Onderwijs met het college van bestuur.

Risicoprofiel en risicobereidheid

Het risicobeleid van VO Haaglanden is gericht op de stelselmatige beoordeling en weging van mogelijke gebeurtenissen of ontwikkelingen, die van cruciale invloed zijn op het realiseren van de missie en strategie van VO Haaglanden.

Daarbij onderscheidt VO Haaglanden risico's als mogelijke gebeurtenissen die het realiseren van missie en strategie kunnen verstoren.

In 2021 heeft opnieuw een strategische risicoanalyse plaatsgevonden. Samen met een gespecialiseerde externe partij, zijn de risico's in beeld gebracht, is bepaald hoe groot de kans wordt geacht dat zo'n gebeurtenis of ontwikkeling zich voordoet en in welke mate en met welke impact. Op basis hiervan wordt beoordeeld, of het risico vraagt om maatregelen (risk appetite) en zo ja, welke maatregelen dat dan zijn. De belangrijkste risico's zijn in de vorige alinea's beschreven. Het berekende buffervermogen kan worden opgevangen binnen de algemene reserve.

B3 Rapportage Toezichthoudend orgaan

Zie pagina 17

7. JAARREKENING

ALGEMEEN

Activiteiten

Stichting VO Haaglanden, statutair gevestigd te Den Haag (KVK 27253825) is een stichting met de status van onderwijsinstelling.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaande jaren

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021. De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). In de regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De jaarrekening is opgesteld in hele euro's, de functionele valuta van de instelling. De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, zijn de historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde'.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderwijsorganisatie toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Inkomsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Uitgaven en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen heeft de instelling zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Afgeleide financiële instrumenten:

VO Haaglanden maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen of aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt VO Haaglanden historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als VO Haaglanden van oordeel is dat de huidige, economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Algemeen

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs (lineaire methode), rekening houdend met eventuele restwaarde. Afschrijving vindt plaats vanaf het moment van ingebruikname en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De aangewende investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voor de uitgaven van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. De voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. Zie voor de grondslag hieromtrent de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

Overgangsregeling voorziening groot onderhoud

VO Haaglanden hanteert voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de uitgaven over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspannen worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanning.

VO Haaglanden maakt gebruik van de overgangsregeling. Hoogstwaarschijnlijk wordt de overgangsregeling verlengd tot en met 2023. De tijdelijke regeling in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalitatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd financiële instrumenten.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen. VO Haaglanden kiest ervoor de nog niet besteedde middelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) toe te voegen aan de bestemmingsreserves.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de scholen en de stichting. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Voorzieningen

Voorzieningen worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieve rekenmethode.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. De ontvangen rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden in beginsel direct ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord. Een doelsubsidie waarbij een causaal verband bestaat tussen de beschikbaar gestelde subsidie en de besteding hoewel van oormerking geen sprake is, kan echter als specifieke exploitatiesubsidie worden aangemerkt. Voorwaarde van de RJ is wel dat de te leveren prestatie nauwkeurig is omschreven. Indien aan deze voorwaarde is voldaan wordt naar rato van de voortgang van de activiteiten (matching) de subsidie verwerkt in de staat van baten en lasten. Nog niet bestede gelden worden in dit geval per balansdatum verantwoord onder de overlopende passiva.

Overige overheidsbijdragen- en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten, sabbatical leave, bonussen worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen worden verant-

woord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Pensioenen

De voor het onderwijs van toepassing zijnde pensioenvoorziening is ondergebracht bij het ABP. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. De dekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2021 102,8%.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de stichting optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de stichting eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren. Agio, disagio en aflossingspremies worden verantwoord als rentelast in de periode waartoe zij behoren. De toerekening van deze rentelast en de rentevergoeding over de lening is de effectieve rente die in de staat van baten en lasten wordt verwerkt. In de balans is (per saldo) de amortisatiewaarde van de schuld(en) verwerkt. De nog niet in de staat van baten en lasten verwerkte bedragen van het agio en de al in de staat van baten en lasten verwerkte aflossingspremies worden verwerkt als verhoging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben. De nog niet in de staat van baten en lasten verwerkte bedragen van het disagio worden verwerkt als verlaging van de schuld(en) waarop ze betrekking hebben.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen (zie model E verbonden partijen) worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

ALGEMEEN

01-01-2021 t/m 31-12-2021

Algemene informatie**Informatie over de rechtspersoon**

<i>Bevoegd gezag nummer</i>	41360
<i>Statutaire naam</i>	Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden
<i>Juridische vorm</i>	Stichting
<i>KvK nummer</i>	27253825
<i>Webadres</i>	www.vohaaglanden.nl
<i>Sector</i>	Voortgezet Onderwijs

Statutair adres

<i>Straatnaam</i>	Parkstraat
<i>Huisnummer</i>	83
<i>Huisnummer toevoeging</i>	
<i>Postcode</i>	2514 JG
<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag

Correspondentie adres

<i>Postbusnummer</i>	
<i>Postcode</i>	
<i>Plaats</i>	

Informatie over de rapportage

<i>Begindatum rapportageperiode</i>	1 januari 2021
<i>Einddatum rapportageperiode</i>	31 december 2021

Contactpersoon voor deze rapportage

<i>Naam</i>	R. (Ron) van der Kruit MBA
<i>Functie</i>	Concerncontroller en hoofd Personeel, Financiën en ICT
<i>Telefoonnummer</i>	070 4262620
<i>E-mailadres</i>	rvanderkruit@vohaaglanden.nl

Gegevens accountant

<i>Naam van het accountantskantoor</i>	Astrium Onderwijsaccountants B.V.
<i>Naam van de accountant</i>	drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Samenstelling college van bestuur en raad van toezicht op balansdatum**College van bestuur:**

<i>voorzitter</i>	A.S.M. (Arno) Peters
<i>lid</i>	drs. P.H. (Peter) van Laarhoven

Raad van toezicht:

<i>voorzitter</i>	jhr.mr. M. J. P. (Joris) Backer
<i>vice voorzitter</i>	drs. M.H.W. (Michel) Rovers
<i>lid</i>	mr. K.M. (Karel) Braun
<i>lid</i>	drs. J.T. (Joris) den Bruinen
<i>lid</i>	J.C. (Jan) Hoek MBA
<i>lid</i>	drs. M.E. (Maurice) Eykman
<i>lid</i>	M.J. (Jaswina) Bihari-Elahi PhD

BALANS NA RESULTAATBESTEMMING

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
1 Activa		
Vaste activa		
1.1 Immateriële vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	21.717.200	19.413.500
1.3 Financiële vaste activa	159.800	149.400
<u>Totaal vaste activa</u>	21.877.000	19.562.900
Vlottende activa		
1.4 Voorraden		
1.5 Vorderingen	7.197.900	7.421.400
1.6 Effecten		
1.7 Liquide middelen	33.848.400	25.182.400
<u>Totaal vlottende activa</u>	41.046.300	32.603.800
<u>Totaal activa</u>	62.923.300	52.166.700
2 Passiva		
2.1 Eigen Vermogen	37.617.600	26.122.400
2.2 Voorzieningen	7.735.300	8.803.500
2.3 Langlopende schulden		
2.4 Kortlopende schulden	17.570.400	17.240.800
<u>Totaal passiva</u>	62.923.300	52.166.700

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2021 EUR Realisatie	2021 EUR Begroting	2020 EUR Realisatie
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	156.256.200	134.260.300	132.560.600
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.868.600	3.513.500	2.090.200
3.5 Overige baten	4.687.400	5.929.300	4.645.800
<u>Totaal baten</u>	162.812.200	143.703.100	139.296.600
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	121.623.100	113.920.500	109.487.700
4.2 Afschrijvingen	1.999.900	2.378.700	1.648.600
4.3 Huisvestingslasten	12.380.700	12.829.200	12.050.100
4.4 Overige lasten	15.181.300	16.184.100	14.094.100
<u>Totaal lasten</u>	151.185.000	145.312.500	137.280.500
<u>Saldo baten en lasten</u>	11.627.200	-1.609.400	2.016.100
5 Gerealiseerde herwaardering			
6 Financiële baten en lasten	-132.000	-2.100	384.800
<u>Resultaat</u>	11.495.200	-1.611.500	2.400.900
7 Belastingen			
8 Resultaat deelnemingen			
<u>Resultaat na belastingen</u>	11.495.200	-1.611.500	2.400.900
9 Aandeel derden in resultaat			
<u>Totaal resultaat</u>	11.495.200	-1.611.500	2.400.900

De toelichting op de begroting 2021 ten opzichte van de realisatie treft u op de volgende pagina aan.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Toelichting op het resultaat (versus de begroting)

De jaarrekening en de begroting worden opgemaakt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel. Lasten worden genomen wanneer deze worden voorzien, baten worden verantwoord wanneer deze voldoende mate van zekerheid kennen.

Net als vorig jaar heeft ook 2021 voor een groot gedeelte in het teken gestaan van COVID-19. De subsidies die in het kader van het wegwerken van achterstanden door de overheid zijn verstrekt en daarmee ingezette activiteiten leiden tot een hoger resultaat dan begroot

Het resultaat over 2021 bedraagt € 11,5 miljoen bij een begroting van negatief € 1,6 miljoen en is daarmee € 13,1 miljoen hoger dan begroot. Het positieve verschil is te herleiden tot € 19,1 miljoen meer baten, € 5,9 miljoen meer lasten en € 0,1 miljoen meer financiële lasten.

De rijksbijdragen zijn in 2021 € 22,0 miljoen hoger dan begroot. Aan NPO middelen werd een bedrag van € 9,8 miljoen ontvangen, waarvan € 2,6 miljoen in dit jaar daadwerkelijk werd besteed. Voor de subsidies inhaal- en ondersteuningsprogramma's en extra hulp voor de klas werd respectievelijk een bedrag van € 3,1 miljoen en € 1,9 miljoen ontvangen. Voor de arbeidsmarkttoelage werd een bedrag ontvangen van € 1,4 miljoen. Deze corona-subsidies (totaal € 16,2 miljoen) waren niet begroot. De lumpsum is als gevolg van het toenemende aantal leerlingen en indexering € 1,9 miljoen hoger dan begroot. Voor strategisch personeelsbeleid, begeleiding en verzuim werd een subsidie van € 1,7 miljoen ontvangen. Overige € 1,5 miljoen hoger.

De overheidsbijdragen- en subsidies van overige overheden zijn € 1,7 miljoen lager dan begroot, hetgeen ontstaat door een herrubricering van de kosten van de huisvestingsprojecten. De huisvestingsprojecten zijn tot en met 2019 gerubriceerd onder de overige overheidsbijdragen, huisvestingslasten en op de balans als overige vordering onder de vlottende activa. Om het inzicht verder te verbeteren heeft VO Haaglanden met ingang van 2020 er voor gekozen de voorgeschoten verbouwingsuitgaven te rubriceren onder de materiële activa in uitvoering. Deze andere wijze van presenteren was nog niet opgenomen in de begroting en heeft geen impact op het resultaat.

De overige baten zijn € 1,2 miljoen lager dan begroot; de ouderbijdragen zijn € 1,7 miljoen lager dan begroot door het niet door gaan van de leerlingactiviteiten, excursies en werkweken vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus. De overige opbrengsten zijn € 0,6 miljoen hoger onder andere door de subsidie sterk techniekonderwijs.

De personele kosten zijn € 7,7 miljoen hoger dan begroot. Deze verhoging is grotendeels toe te rekenen aan de inzet vanuit de extra corona-subsidies. Daarnaast is er een verhoging als gevolg van de salarisverhoging vanuit de CAO. Tenslotte zijn de personele kosten hoger door de personele inzet van de gelden onderwijsconvenant, de gelden uit de subsidie sterk techniek onderwijs en de toegekende arbeidsmarkttoelage.

De overige lasten zijn € 1,0 miljoen lager dan begroot; de overige lasten zijn voornamelijk lager dan begroot door het niet doorgaan van de leerlingactiviteiten, excursies en werkweken vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus.

KASSTROOMOVERZICHT

	2021 EUR Realisatie	2020 EUR Realisatie
Kasstroom uit operationele activiteiten		
<i>Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening</i>	11.627.200	2.016.100
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
<i>Aanpassingen voor afschrijvingen</i>	1.999.900	1.648.600
<i>Aanpassingen voor waardeveranderingen</i>	1.365.500	
<i>Toename (afname) van voorzieningen</i>	-1.068.200	1.020.700
<i>Overige aanpassingen voor aansluiting van bedrijfsresultaat</i>		
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat, totaal	2.297.200	2.669.300
Veranderingen in werkkapitaal		
<i>Afname (toename) van kortlopende vorderingen</i>	223.500	9.930.700
<i>Afname (toename) van effecten</i>		
<i>Toename (afname) van kortlopende schulden</i>	329.600	407.100
<i>Veranderingen in werkkapitaal, totaal</i>	553.100	10.337.800
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	14.477.500	15.023.200
<i>Ontvangen interest</i>	0	69.400
<i>Betaalde interest</i>	132.000	150.100
<i>Mutaties overige financiële vaste activa</i>	0	465.900
<i>Buitengewoon resultaat</i>		
Kasstroom uit operationele activiteiten	14.345.500	15.408.400
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
<i>Investerings in materiële vaste activa</i>	5.669.100	9.487.300
<i>Toename (afname) overige financiële vaste activa</i>	10.400	-6.232.700
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-5.679.500	-3.254.600
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
<i>Toename langlopende schulden</i>		
<i>Aflossing langlopende schulden</i>	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<i>Overige balansmutaties</i>		
Toename (afname) van liquide middelen	8.666.000	12.153.800
<i>Beginstand liquide middelen</i>	25.182.400	13.028.600
<i>Eindstand liquide middelen</i>	33.848.400	25.182.400
Mutatie	8.666.000	12.153.800

MATERIËLE VASTE ACTIVA

1.1.2 Materiële vaste activa, toelichting 31-12-2021	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.2 Terreinen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.5 Materiële vaste bedrijfactiva in uitvoering en voortuitbetaling op materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Materiële vaste activa, posten					
Stand aan het begin van de periode					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs, begin van de periode	12.099.000	7.800	11.432.600	6.100.300	29.639.700
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen, begin van de periode	3.934.200		6.292.000		10.226.200
Materiële vaste activa, begin van de periode	8.164.800	7.800	5.140.600	6.100.300	19.413.500
Verloop gedurende de periode					
Investerings	1.144.800		1.901.100	2.623.200	5.669.100
Desinvesteringen	208.700			657.800	866.500
Afschrijvingen	308.600		1.482.600		1.791.200
Overige mutaties			40.000	-747.700	-707.700
Mutatie gedurende de periode	627.500		458.500	1.217.700	2.303.700
Stand aan het eind van de periode					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs, einde van de periode	13.035.100	7.800	13.373.700	7.318.000	33.734.600
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen, einde van de periode	4.242.800		7.774.600		12.017.400
Materiële vaste activa, einde van de periode	8.792.300	7.800	5.599.100	7.318.000	21.717.200

Materiële vaste activa, posten

Investerings

De investeringen 2021 in de gebouwen betreft de renovatie Maris College locatie Mgr. Nolenslaan, Landréstraat en Toscaninistraat (€ 90.900), inbraaksignalering van Dalton Den Haag (€ 13.400), de revitalisatie van het Segbroek College locatie Klaverstraat (€ 641.600), de renovatie van de mediatheek en personeelskamer van het Maerlant-Lyceum (€ 345.600) en de brandmeldinstallatie van Johan de Witt Scholengroep locatie Zusterstraat (€ 53.300). In 2021 is het gebouw van de Praktijkschool De Einder locatie Schalkburgerstraat niet meer in gebruik, dit leidt tot een desinvestering van € 208.700.

De investeringen 2021 in de inventaris en apparatuur betreft de aanschaf van ICT hardware waaronder notebooks en laptops voor de leerlingen en docenten. Daarnaast betreft het de aanschaf van inventaris waaronder het schoolmeubilair voor de inrichting van de lokalen van het Segbroek College en het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade en meubilair voor de inrichting van de mediatheek en personeelskamer van het Maerlant-Lyceum.

De materiele vaste activa in uitvoering betreft de huisvestingsprojecten met betrekking tot de vastgoedfinanciering van de Gemeente Den Haag van € 6,2 miljoen en de vordering op de penvoerder van het project sterk techniekonderwijs van € 1,0 miljoen en overige van € 0,1 miljoen. De huisvestingsprojecten van € 6,2 miljoen betreft de renovatie van het Segbroek College locatie Goudsbloemlaan € 4,7 miljoen en locatie Klaverstraat € 0,9 miljoen, de verduurzaming van het Gymnasium Haganum en het Maerlant-Lyceum € 0,3 miljoen en de overige projecten € 0,3 miljoen.

VO Haaglanden is geen economisch eigenaar van de gebouwen.

De toelichting op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de materiele vaste activa einde van de periode treft u aan op de volgende pagina.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

1.2 Materiële vaste activa, overzicht investeringen (verkoopprijs)

Gebouwen en terreinen	01-01-2021	31-12-2021	afschr. termijn	Inventaris en apparatuur	01-01-2021	31-12-2021	afschr. termijn
	17.907.400	19.297.400			11.772.300	14.437.200	
De Einder, aanpassing Schalkburgerstraat	208.700	0	10 jaar	De Einder, inventaris	343.400	343.300	10 jaar
Gymnasium Haganum, gebouw	1.202.600	1.202.600	30 jaar	De Einder, ICT	146.000	146.000	4 jaar
Gymnasium Haganum, gebouw	70.000	203.700	20 jaar	Gymnasium Haganum, inventaris	1.322.800	1.356.500	10 jaar
Haags Montessori Lyceum, gebouw	244.500	167.100	20 jaar	Gymnasium Haganum, ICT	34.700	34.700	4 jaar
Haags Montessori Lyceum, grond	6.200	6.200	geen	Johan de Witt SG, inventaris	1.491.000	2.186.100	10 jaar
Johan de Witt SG, gebouw	1.729.500	1.729.500	30 jaar	Johan de Witt SG, ICT	490.700	555.600	4 jaar
Johan de Witt SG, gebouw	47.900	53.300	20 jaar	Maerlant-Lyceum, inventaris	327.200	551.500	10 jaar
Johan de Witt SG, grond	1.600	1.600	geen	Maerlant-Lyceum, ICT	67.600	82.000	4 jaar
Maerlant-Lyceum, gebouw	146.500	146.500	30 jaar	Maris College, inventaris	2.500.800	2.551.500	10 jaar
Maerlant-Lyceum, gebouw	47.100	515.100	20 jaar	Maris College, ICT	1.541.100	1.649.500	4 jaar
Maerlant-Lyceum, tuin	149.800	149.900	10 jaar	Rijswijks Lyceum/VVC, inventaris	675.300	776.100	10 jaar
Maris College, gebouw	4.803.300	4.803.300	30 jaar	Rijswijks Lyceum/VVC, ICT	413.500	595.300	4 jaar
Maris College, gebouw	779.000	537.800	20 jaar	Segbroek College, inventaris	1.093.000	1.547.700	10 jaar
Maris College, schoolplein	14.600	14.600	10 jaar	Segbroek College, ICT	185.600	296.200	4 jaar
Rijswijks Lyceum, gebouw Karmozijnstraat	1.492.700	1.492.700	20 jaar	Segbroek College, vervoermiddel	16.300	16.300	5 jaar
Rijswijks Lyceum, gymzaal	327.300	327.300	30 jaar	Lyceum Ypenburg, inventaris	144.000	196.300	10 jaar
Rijswijks Lyceum, KWO project en ventilatie	1.591.500	1.591.500	20 jaar	Lyceum Ypenburg, ICT	111.800	170.600	4 jaar
Segbroek College, gebouw	4.933.800	6.230.500	20 jaar	Haags Montessori Lyceum, inventaris	161.700	501.600	10 jaar
Dalton Den Haag, gebouw	110.800	124.200	20 jaar	Haags Montessori Lyceum, ICT	41.900	121.800	4 jaar
				Dalton Den Haag, inventaris	153.100	153.100	10 jaar
				Dalton Den Haag, ICT	285.300	285.300	4 jaar
				Bestuursbureau, inventaris	207.500	259.000	10 jaar
				Bestuursbureau, ICT	18.000	61.200	4 jaar

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.3 Financiële vaste activa, toelichting 31-12-2021	1.3.1 Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1.3.2 Overige deelnemingen	1.3.6 Effecten	1.3.7 Overige vorderingen	Totaal financiële vaste activa
Financiële vaste activa, posten					
Financiële vaste activa, begin van de periode				149.400	149.400
Investeringen en verstrekte leningen				10.400	10.400
Desinvesteringen en aflossingen					
Waardeveranderingen					
Aandeel in resultaat deelnemingen					
Financiële vaste activa, einde van de periode				159.800	159.800

Overige vorderingen

De post overige vorderingen € 159.800 betreft de bankgaranties voor de huur van de Parkstraat 83, het kantoor van het bestuur Stichting VO Haaglanden, de huur van het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade en de huur van de noodlokalen van het Maris College locatie Belgisch Park.

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
1.5 Vorderingen, toelichting		
1.5.1 Debiteuren	725.700	124.700
1.5.2 OCW	0	20.400
1.5.7 Overige vorderingen	1.796.100	2.488.700
Subtotaal vorderingen	2.521.800	2.633.800
Overlopende activa, toelichting		
1.5.8.1 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
1.5.8.1 Vooruitbetaalde kosten	3.988.300	3.504.400
1.5.8.1 Te ontvangen interest	0	100
1.5.8.3 Overige overlopende activa	687.800	1.283.100
Overlopende activa	4.676.100	4.787.600
1.5.9 Voorziening wegens oninbaarheid vorderingen		
Vorderingen, totaal	7.197.900	7.421.400
1.7 Liquide middelen, toelichting		
1.7.1 Kasmiddelen	10.700	11.700
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	33.837.700	25.170.700
Liquide middelen	33.848.400	25.182.400
Vlottende activa, totaal	41.046.300	32.603.800

Vorderingen, toelichting*Overige vorderingen*

De vordering op de Gemeente Den Haag heeft betrekking op de vastgoedfinanciering van de projecten Segbroek College locatie Goudsbloemlaan van € 1,6 miljoen, de 1e inrichting van het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade en de huur van Praktijkschool De Einder locatie Spionkopstraat van € 0,2 miljoen.

Overlopende activa, toelichting*Vooruitbetaalde kosten*

De vooruitbetaalde kosten betreft onder meer de vooruitbetaalde huur van het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade, vooruitbetaalde licenties en vooruitbetaalde leermiddelen.

Overige overlopende activa

De overige overlopende activa betreft de vordering op het UWV betreffende de compensatie transitievergoedingen bij ontslag na arbeidsongeschiktheid (€ 49.600), de vordering op de penvoerder van project sterk techniekonderwijs (€ 410.500) betreffende de nog te ontvangen baten over het 4e kwartaal 2021 en de kleine investeringen op basis van afschrijving over 5 jaar (80% vergoeding), nog te ontvangen ouderbijdrage (€ 98.100) en overige nog te ontvangen baten (€ 129.600).

Liquide middelen, toelichting

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting. De toename van de liquide middelen van € 8,7 miljoen betreft onder meer de ontvangst van de gelden van het ministerie van OCW van de subsidie Nationaal Programma Onderwijs en de ontvangst van de gelden van de gemeente Den Haag voor huisvestingsprojecten.

EIGEN VERMOGEN

2.1 Eigen vermogen, toelichting 31-12-2021	2.1.1 Algemene reserve	2.1.2 Bestemmings- reserve publiek	Totaal eigen vermogen
Eigen vermogen, posten			
Eigen vermogen, begin van de periode	18.336.800	7.785.600	26.122.400
Resultaat verslagperiode	5.158.100	6.337.100	11.495.200
Overige mutaties verslagperiode			0
Eigen vermogen, einde van de periode	23.494.900	14.122.700	37.617.600

2.1.2 Bestemmingsreserve publiek 01-01-2021 t/m 31-12-2021	Eigen vermogen, begin van de periode	Resultaat verslagperiode	Eigen vermogen, eind van de periode
Personele reserve	5.405.200	292.900	5.698.100
Reserve ICT en inventaris	1.113.300	87.500	1.200.800
Reserve gelden onderwijsconvenant	1.267.100	-1.267.100	0
Reserve gelden NPO	0	7.223.800	7.223.800
Totaal	7.785.600	6.337.100	14.122.700

Eigen vermogen, toelichting

Algemene reserve

De voorgenomen bestemming van de algemene reserve is vastgesteld op basis van de risicoanalyse van de scholen, waarbij het weerstandsvermogen is vastgesteld op 10%.
In de genoemde buffer is 5% gereserveerd voor het sociaal fonds.

Bestemmingsreserve publiek, toelichting

De bestemmingsreserve publiek bestaat uit:

1. reserve bapo ad € 0,3 miljoen,
2. fonds VO Haaglanden ad € 4,5 miljoen,
3. risico's met betrekking tot wachtgeld en andere personele verplichtingen ad € 0,9 miljoen,
4. reserve ICT en inventaris ad € 1,2 miljoen,
5. reserve gelden NPO ad € 7,2 miljoen.

De bestemmingsreserve voor ICT en inventaris is gevormd door diverse scholen in verband met de toekomstige uitgaven voor ICT en inventaris onder andere voor de aanschaf van ICT hardware, audiovisuele middelen en meubilair.

De bestemmingsreserve gelden Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is gevormd door de ontvangen OCW subsidie NPO in november 2021. In 2021 is totaal € 2,6 miljoen besteed.

VOORZIENINGEN

2.2 Voorzieningen, toelichting 31-12-2021	2.2.1 Personele voorzieningen	2.2.2 Voorziening voor verlieslatende contracten	2.2.3 Voorziening voor groot onderhoud	2.2.3 Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Voorzieningen, posten					
Voorzieningen, begin van de periode	5.265.300		3.538.200		8.803.500
Dotaties	1.686.200		4.250.000		5.936.200
Onttrekkingen	1.335.000		5.636.800		6.971.800
Vrijval	116.200				116.200
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	83.600				83.600
Voorzieningen, einde van de periode	5.583.900		2.151.400		7.735.300
Bedrag looptijd korter dan een jaar	1.444.200		1.500.000		2.944.200
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	3.465.700		651.400		4.117.100
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	674.000				674.000

Voorzieningen, toelichting

Personele voorzieningen

De specificatie en toelichting treft u aan op de volgende pagina.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor groot onderhoud is opgebouwd om het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) uit te kunnen voeren.

De dotatie in 2021 van € 4,3 miljoen betreft de actualisatie van de voorziening onderhoud op basis van het meerjarenonderhoudsplan 2018-2027. De jaarlijkse dotatie van € 2,8 miljoen is verhoogd om de overgang naar de nieuwe methodiek die verplicht is goed te kunnen laten verlopen vanaf het verslaggevingsjaar 2023.

De onttrekkingen van € 5,6 miljoen betreft de uitvoering van de huisvestingsprojecten in het kader van de verduurzaming van het gebouw van Gymnasium Haganum, Maerlant-Lyceum, Van Vredenburg College en Johan de Witt Scholengroep locatie Hooftskade en Glasblazerslaan, de renovatie en verduurzaming van het gebouw van het Segbroek College locatie Klaverstraat, de renovatie van de mediatheek van Lyceum Ypenburg, het schilderwerk en de veiligheidsmaatregelen.

PERSONELE VOORZIENINGEN, SPECIFICATIE

Uitsplitsing personele voorzieningen, verloopoverzicht 31-12-2021	Verlofsparen en sabbatical leave	Jubileum- voorziening	Werkloos- heidsbijdragen	Langdurigzieken	WAB transitie- vergoeding	Overige personele voorzieningen	Totaal personele voorzieningen
Voorzieningen, posten							
Voorzieningen, begin van de periode	743.400	756.200	494.100	730.500	53.700	2.487.400	5.265.300
Dotaties	119.700	25.600	178.700	430.700	36.500	895.000	1.686.200
Onttrekkingen	88.200	70.500	292.400	455.700	6.400	421.800	1.335.000
Vrijval				88.100	28.100		116.200
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet		83.600					83.600
Voorzieningen, einde van de periode	774.900	794.900	380.400	617.400	55.700	2.960.600	5.583.900
Bedrag looptijd korter dan een jaar	193.700	31.800	114.100	308.700	55.700	740.200	1.444.200
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	581.200	127.200	228.200	308.700		2.220.400	3.465.700
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar		635.900	38.100				674.000

Personele voorzieningen, toelichting

Verlofsparen en sabbatical leave

De voorziening verlofsparen en sabbatical leave betreft verlofspraken voor medewerkers van VO Haaglanden. De voorziening spaarverlof wordt in eerste aanleg tegen contante waarde gewaardeerd. Gelet op de aard en omvang van de voorziening is de contante waarde mutatie in 2021 van te verwaarlozen betekenis.

Jubileumvoorziening

De voorziening jubilea is als volgt opgebouwd: per personeelslid berekend op basis van leeftijd, aantal dienstjaren, werktijdfactor, schaal, aantal opbouwjaren en een inschatting van de kans dat medewerkers blijven. De onttrekkingen betreft de uitkering van de jubileumgratificatie. Voor de jubileumvoorziening is een disconteringsvoet van 1% toegepast.

Werkloosheid

Dit betreft de kosten die VO Haaglanden verwacht te maken met betrekking tot werkloosheidsuitkeringen van ex werknemers. De voorziening werkloosheid wordt in eerste aanleg tegen contante waarde gewaardeerd. Gelet op de aard en omvang van de voorziening is de contante waarde mutatie in 2021 van te verwaarlozen betekenis.

Landurig zieken

Dit betreft de voorziening voor kosten van langdurig zieken die voor rekening komen van VO Haaglanden; de voorziening is gebaseerd op individuele inschatting van het risico dat een werknemer langdurig ziek blijft. De looptijd van de voorziening langdurig zieken is korter dan 2 jaar, om deze reden is er geen waardering tegen contante waarde.

Wet arbeidsmarkt in balans (WAB)

Dit betreft de kosten die VO Haaglanden verwacht te maken met betrekking tot transitievergoedingen aan medewerkers met een tijdelijk arbeidscontract die afloopt in 2022. De looptijd van de voorziening WAB is korter dan 1 jaar en om deze reden is er geen waardering tegen contante waarde.

Overige personele voorzieningen

Dit betreft de voorziening ten behoeve van het persoonsgebonden budget. De voorziening is bepaald op basis van fixatie van de waarde van de gespaarde uren van het eerste jaar, aangevuld met de daadwerkelijk gespaarde uren van de jaren erna op basis van het werkelijke uurloon.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
2.4 Kortlopende schulden, toelichting		
2.4.1 Schulden aan kredietinstellingen		
2.4.2 Vooruitgefactureerde en -ontvangen termijnen projecten		
2.4.3 Crediteuren	2.532.400	2.068.000
2.4.4 Schulden aan OCW		
2.4.5 Schulden aan groepsmaatschappijen		
2.4.6 Schulden aan andere deelnemingen		
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.565.700	4.891.900
2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen	1.352.900	1.167.400
2.4.9 Overige schulden (kortlopend)		
Kortlopende schulden exclusief overlopende passiva, subtotaal	9.451.000	8.127.300
Overlopende passiva, toelichting		
2.4.10.2 Vooruitontvangen subsidies OCW	1.185.900	3.838.400
2.4.10.3 Vooruitontvangen investeringssubsidies		
2.4.10.5 Vakantiegeld en vakantiedagen	3.911.500	3.595.700
2.4.10.7 Te betalen interest		
2.4.10.8 Overige overlopende passiva	3.022.000	1.679.400
Overlopende passiva	8.119.400	9.113.500
Kortlopende schulden, totaal	17.570.400	17.240.800

Kortlopende schulden, toelichting*Belastingen en premies sociale verzekeringen*

Dit betreft een schuld terzake van loonheffing (€ 5,6 miljoen), sociale verzekeringen en BTW.

Schulden ter zake van pensioenen

Dit betreft de ultimo jaar verschuldigde pensioenpremie ABP.

Overlopende passiva, toelichting*Vooruitontvangen subsidie*

De vooruitontvangen subsidies betreft de subsidie resultaatafhankelijk bekostiging voortijdig schoolverlaten, schoolkracht, structureel voorkomen onnodig zitten blijven, praktijkgericht programma voor gl en tl en intensivering en verbreding regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs. VO Haaglanden is met ingang van 2021 penvoerder van de subsidie regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs, vooruitontvangen subsidie van € 928.000.

Overige overlopende passiva

Dit betreft het nog uit te betalen gedeelte van het persoonsgebonden budget (€ 260.900), nog te betalen algemene kosten ultimo jaar (€ 749.300), vooruitontvangen bijdragen van ouders (€ 798.700), het Nationaal Restauratiefonds (€ 463.500), vooruitontvangen subsidie van de Gemeente Den Haag betreffende specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) (€ 403.700) en overige.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor de huisvesting van het bestuursbureau (BMO) is een huurcontract voor het pand aan de Parkstraat 83 te Den Haag afgesloten; de huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van 10 jaar ingaande 1 april 2018. De huursom bedraagt € 725.000 voor de resterende periode.

Door de Rabobank is een bankgarantie voor onbepaalde tijd verstrekt ter hoogte van € 42.624 voor de huur van de Parkstraat 83 te Den Haag.

Voor de huur badhuis/Spionkopstraat 15 (De Einder) is een huurcontract afgesloten tot 1 oktober 2029. Per ultimo 2021 loopt het huurcontract nog 7 jaar en 9 maanden. De huursom bedraagt € 1.546.000 voor de resterende periode. Van dit bedrag komt € 137.000 ten laste van de bovenschoolse eigenaarsvergoeding. Het resterende bedrag ad € 1.409.000 wordt vergoed door de gemeente Den Haag afdeling Onderwijshuisvesting.

Met de leverancier van schoolboeken (extern leermiddelenfonds) is een raamovereenkomst afgesloten tot 1 augustus 2024 voor totaal € 13.700.000. De resterende contractwaarde ultimo 2021 bedraagt € 6.900.000.

Met de leverancier van schoolboeken (intern leermiddelenfonds) is een raamovereenkomst afgesloten tot 1 maart 2022 voor totaal € 2.000.000. De resterende contractwaarde ultimo 2021 is nihil.

Voor het schoonmaken van de gebouwen zijn meerdere contracten afgesloten met verschillende partijen, einddata en optie jaren. De jaarlijkse schoonmaakkosten bedragen € 2.400.000. De resterende contractwaarde ultimo 2021 bedraagt € 2.427.000.

Voor de levering van energie is aangesloten bij het inkoopcollectief "Elektriciteit en gas voor het onderwijs". De overeenkomst is ingegaan per 1 januari 2020 en loopt tot 1 januari 2022. De jaarlijkse energiekosten bedragen € 1.300.000.

Van de bouwverplichting voor het project revitalisatie Segbroek College Goudsbloemlaan ad € 6.400.000 staat ultimo 2021 nog € 128.000 als verplichting open.

Van de bouwverplichting voor het project revitalisatie Segbroek College Klaverstraat fase 2B ad € 5.100.000 staat ultimo 2021 nog € 120.000 als verplichting open.

Van de bouwverplichting voor het project verduurzaming Gymnasium Haganum ad. € 1.200.000 staat ultimo 2021 nog € 33.000 als verplichting open.

Van de verplichting voor de huur van de noodlokalen van het Haags Montessori Lyceum ad € 293.000 staat ultimo 2021 nog € 38.000 als verplichting open.

Van de verplichting voor de huur van de noodlokalen van het Maris Belgisch Park ad. € 175.000 staat ultimo 2021 nog € 101.000 als verplichting open.

Voor de huur van de 2e locatie van het HML aan de Neuyhuyskade is een huurcontract afgesloten tot 31 maart 2029. Per ultimo 2021 loopt het huurcontract nog 7 jaar en 3 maanden. De huursom bedraagt € 3.185.000 voor de resterende periode. Van dit bedrag komt € 305.000 ten laste van de bovenschoolse eigenaarsvergoeding. Het resterende bedrag ad € 2.880.000 wordt vergoed door de gemeente Den Haag afdeling Onderwijshuisvesting.

In 2021 is vormgegeven aan de Haagse Onderwijs Academie (HOA). De HOA biedt een rijk en gevarieerd aanbod van opleidingen en activiteiten die aansluiten bij de behoeften van medewerkers binnen onze scholen. De HOA is een samenwerking tussen VO Haaglanden en Scholengroep Spinoza. Het aanbod is gericht op alle medewerkers binnen VO Haaglanden en Scholengroep Spinoza: docenten, leidinggevende en onderwijs ondersteunend personeel.

OVERHEIDSBIJDRAGEN

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
3.1 Overheidsbijdragen, toelichting		
<i>Rijksbijdragen, toelichting</i>		
<i>Rijksbijdragen OCW, toelichting</i>		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	116.789.000	108.842.700
Rijksbijdragen OCW	116.789.000	108.842.700
<i>Overige subsidies OCW, toelichting</i>		
3.1.2 Overige subsidies OCW	36.563.300	20.935.700
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	2.903.900	2.782.200
Overige subsidies OCW	39.467.200	23.717.900
Rijksbijdragen	156.256.200	132.560.600

Overheidsbijdragen, toelichting*Rijksbijdragen, toelichting*

De Rijksbijdragen zijn toegenomen met ruim € 7,9 miljoen (7,3%).

De toename wordt verklaard door de toename van het aantal leerlingen met 173 ten opzichte van 2020, de verhoging van de GPL (Gemiddelde Personeelslast) met 3,39% als gevolg van de nieuwe CAO, de verhoging van andere arbeidsvoorwaardelijke zaken, de dekking van de transitievergoeding bij langdurig arbeidsongeschiktheid, de structurele prijsbijstelling van de materiële lumpsum met 1,72% en de pestatieboxmiddelen die met ingang van 2021 voor tweederde deel (€ 3,1 miljoen) zijn toegevoegd aan de lumpsum.

Overige subsidies OCW, toelichting

In 2020 en 2021 is toegekend de subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma's vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus voor het 1e t/m 3e tijdvak totaal € 4,0 miljoen. Hiervan was in 2020 ingezet € 0,9 miljoen en in 2021 is ingezet € 3,1 miljoen. De subsidie is besteed aan onder ander extra inzet personeel en externe ondersteuning voor leerlingen met leer- en ontwikkelachterstanden vanwege de COVID-19 crisis. In 2021 is de subsidie aanvullende bekostiging uitvoering Nationaal Programma Onderwijs (NPO) van € 9,8 miljoen toegekend voor de schooljaren 2021-2022 en 2023-2024. Hiervan is in 2021 ingezet € 2,6 miljoen. Voor het restant van € 7,2 miljoen is een bestemmingsreserve opgebouwd. De subsidie is besteed aan het wegwerken van achterstanden, vertragingen en het verbeteren van het onderwijs. In 2021 is de subsidie Extra hulp voor de klas van € 1,9 miljoen toegekend en ingezet. De subsidie is besteed aan de inzet van extra personeel met het doel in de coronaperiode het onderwijs zo goed als mogelijk te continueren.

In het kader van de vereenvoudigde bekostiging met ingang van 2022 is het lesmateriaal geboekt op het kalenderjaar. Dit leidt tot een extra baat van € 2,6 miljoen.

In 2021 is aan 20 zij-instromers subsidie toegekend van € 20.000 per zij-instromer.

OVERHEIDSBIJDRAGEN

	31-12-2021 Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, toelichting		
Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		
3.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	1.868.600	2.090.200
3.2.2 Overige overheden		
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	1.868.600	2.090.200
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	1.868.600	2.090.200

Overheidsbijdragen, toelichting vervolg

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden, toelichting

Het totaal aan bijdragen over 2021 van € 1,9 miljoen betreft de subsidies van de gemeente Den Haag voor onderwijsbeleid, de bijdrage voor de 1e inrichting van het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade en de bijdrage voor de huurlasten van Praktijkschool De Einder locatie Spionkopstraat en het Haags Montessori Lyceum locatie Neuhuyskade.

De bijdrage voor gemeentelijk onderwijsbeleid bestaat uit de verlengde schooldag, schoolsportplannen, studieondersteuning, ouderbetrokkenheid, tweetalig onderwijs, aansluiten van nieuwkomers in onderwijs/samenleving, leren en innoveren in vo-netwerken en brede buurtschool.

OVERIGE BATEN

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
3.5 Overige baten, toelichting		
<i>Overige baten, toelichting</i>		
3.5.1 Verhuur	90.400	184.100
3.5.2 Detachering personeel	104.000	58.700
3.5.3 Schenking		
3.5.4 Sponsoring		
3.5.5 Ouderbijdragen	2.203.800	1.870.600
3.5.6 Verkoop van onderwijsmateriaal		
3.5.6 Catering		
3.5.6 Overige	2.289.200	2.532.400
Overige baten	4.687.400	4.645.800

Overige baten, toelichting

Verhuur

De verhuur betreft de verhuur van lokalen door diverse scholen (€ 39.000), de verhuur van lockers (€ 36.000) en overige verhuur (€ 15.000).

Detachering

De detachering van personeel is toegenomen ten opzichte van 2020.

Overige

De overige baten betreft onder ander de bijdrage voor de opleidingsscholen van € 0,4 miljoen, de bijdrage voor de rijkssubsidie sterk techniekonderwijs 2020-2023 van € 0,6 miljoen en overige baten van € 1,2 miljoen.

LASTEN

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
Lasten, toelichting		
4.1 Personeelslasten		
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten, uitsplitsing		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	82.093.200	75.140.600
4.1.1.2 Sociale lasten	13.052.000	11.600.500
4.1.1.3 Pensioenlasten	13.750.600	11.862.300
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	108.895.800	98.603.400
Overige personele lasten, uitsplitsing		
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	1.686.200	2.281.900
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	6.236.500	4.536.600
4.1.2.3 Overige	5.630.700	4.735.200
Overige personele lasten	13.553.400	11.553.700
Ontvangen vergoedingen uitsplitsing		
4.1.3 Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	826.100	669.400
Uitkeringen die personeelslasten verminderen	826.100	669.400
Personeelslasten	121.623.100	109.487.700

Personeelslasten*Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten*

De stijging van de lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies (€ 10,3 miljoen) ontstaat door een toename van het aantal FTE's met 78 en op 1 oktober 2021 is een CAO verhoging doorgevoerd van 1,5%, de verhoging van de eindejaarsuitkering met 0,33% en een eenmalige uitkering van € 800,00 per 1,0 FTE. De scholen met veel achterstandsproblematiek, dit betreft Johan de Witt Scholengroep, Praktijkschool De Einder, Maris College, Rijswijks Lyceum/Van Vredenburg College en Segbroek College, hebben met ingang van 1 augustus 2021 een verhoging doorgevoerd van tussen de 5% en 8% op basis van de subsidie 'Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging arbeidsmarkttoelage Nationaal Programma Onderwijs'. Daarnaast is de subsidie 'Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging VO 2019' ingezet voor de ontwerktijd personeel, werkdrukverlichting voor het personeel, begeleiding van startende leraren en begeleiding van zij-instromers.

Aantal FTE's in 2021 verdeeld over de functiecategorieën:

	FTE's
College van bestuur en directie	26,8
Onderwijzend personeel (OP)	952,3
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	315,3
Totaal	1.294,4

Dotaties personele voorzieningen

De dotaties personele voorzieningen zijn afgenomen met € 595.700, dit wordt verklaard door de afname van de voorziening langdurig zieken en de voorziening werkloosheidsbijdragen.

Lasten personeel niet in loondienst

De lasten personeel niet in loondienst zijn toegenomen met € 1,7 miljoen. De toename wordt verklaard door de inhuur van uitzendkrachten, de inhuur van externe deskundigen voor extra begeleiding van leerlingen met leer- en ontwikkelachtstanden vanwege de uitbraak van het COVID-19 virus en de inzet van externe deskundigen voor het geven trainingen, opleidingen en workshops voor de Haagse Onderwijs Academie.

Overige personele lasten

De overige personele lasten zijn toegenomen met € 895.400. De toename wordt verklaard door de toename van de kosten van bij- en nascholing en trainingen van het personeel.

Lasten

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa, toelichting		
4.2.1 Afschrijvingen op immateriële vaste activa		
4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	1.999.900	1.648.600
Afschrijvingen	1.999.900	1.648.600

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa, toelichting

De afschrijvingen zijn toegesloten als gevolg van de investeringen zoals verantwoord onder de materiële vaste activa.

4.3 Huisvestingslasten, toelichting		
4.3.1 Huurlasten	1.157.000	1.314.200
4.3.2 Verzekeringslasten	101.400	78.000
4.3.3 Onderhoudslasten	1.985.800	1.866.600
4.3.4 Lasten voor energie en water	1.918.200	1.584.700
4.3.5 Schoonmaakkosten	2.498.300	2.429.200
4.3.6 Belastingen en heffingen	205.900	220.300
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	4.250.000	4.250.000
4.3.8 Overige	264.100	307.100
Huisvestingslasten	12.380.700	12.050.100

Huisvestingslasten, toelichting

Dotatie onderhoudsvoorziening

De onderhoudslasten van € 1,9 miljoen bestaan uit de verbouwing van de mediatheek en de personeelskamer van het Maerlant-Lyceum en klein onderhoud.

In 2021 is de voorziening onderhoud opgebouwd op basis van het meerjarenonderhoudsplan 2018-2027. De jaarlijkse dotatie betreft € 2,8 miljoen; daarnaast heeft op basis van individuele beoordeling een additionele dotatie plaatsgevonden van € 1,2 miljoen ter dekking van groot onderhoud voor posten welke niet zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan en een extra dotatie van € 0,3 miljoen voor onder andere Maris College locatie Cantateplein en Toscaninistraat en Dalton Den Haag.

De dotatie is verhoogd om de overgang naar de nieuwe methodiek die verplicht is vanaf het verslaggevingsjaar 2023 goed te kunnen laten verlopen.

Lasten

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
4.4 Overige lasten, toelichting		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	2.682.800	2.404.100
4.4.2 Inventaris en apparatuur	1.483.700	2.212.900
4.4.2 Leer- en hulpmiddelen	6.786.400	6.107.500
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen		
4.4.4 Overige	4.228.400	3.369.600
Overige lasten	15.181.300	14.094.100
Separate specificatie kosten instellingsaccountant		
4.4.1.1 Accountantshonoraria, onderzoek van de jaarrekening	90.000	69.000
4.4.4.2 Accountantshonoraria, andere controleopdrachten	27.000	8.000
4.4.4.3 Accountantshonoraria, adviesdiensten op fiscaal terrein		
4.4.4.4 Accountantshonoraria, andere niet-controlediensten		
Accountantshonoraria	117.000	77.000

Overige lasten, toelichting

Overige

De overige lasten zijn toegenomen met € 0,8 miljoen door het na de coronacrisis weer doorgaan van de leerlingactiviteiten, excursies en werkweken.

FINANCIËEL EN OVERIG

	31-12-2021 EUR Realisatie	31-12-2020 EUR Realisatie
6 Financiële en overige baten en lasten, toelichting		
<i>Financiële baten en lasten, toelichting</i>		
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		69.000
6.1.4 Opbrengsten van vorderingen terzake van vaste activa en effecten		465.900
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke kosten	132.000	150.100
Financiële baten en lasten	-132.000	384.800

De rentelasten en soortgelijke kosten betreft de bankkosten en de oprenting van de jubileumvoorziening.

VERBONDEN PARTIJEN

Model E Verbonden Partijen

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag 01-01-2021 t/m 31-12-2021						
Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten (één of meer)	Deelname-percentage	Consolidatie	
Stichting Regionaal Samenwerkingsverband Zuid Holland West	Stichting	Den Haag	Overige	0	nee	
VO Platform Haaglanden		Den Haag	Overige	0	nee	
VO Raad	Vereniging	Utrecht	Overige	0	nee	
Stichting Glaslokaal	Stichting	Den Haag	Overige	0	nee	

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Model G Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Studieverlof	1091442	23-09-2020	Ja
Studieverlof	1091599	23-09-2020	Ja
Studieverlof	1091518	23-09-2020	Ja
Studieverlof	1091543	23-09-2020	Ja
Studieverlof	1091542	23-09-2020	Ja
Studieverlof	1164942	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1177059	22-09-2021	Ja
Studieverlof	1166001	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1165974	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1177412	22-09-2021	Ja
Studieverlof	1179260	21-10-2021	Ja
Studieverlof	1165497	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1177509	22-09-2021	Ja
Studieverlof	1165496	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1177508	22-09-2021	Ja
Studieverlof	1165933	23-08-2021	Ja
Studieverlof	1177482	22-09-2021	Ja
Studieverlof	1179273	21-10-2021	Ja
Studieverlof	1183143	23-11-2021	Ja
Studieverlof	1189687	22-12-2021	Ja
Zij-instroom	1189740	22-12-2021	Ja
Zij-instroom	1189741	22-12-2021	Ja
Zij-instroom	1126214	02-03-2021	Ja
Zij-instroom	1126214	23-03-2021	Ja
Zij-instroom	1152233	30-03-2021	Ja
Zij-instroom	1180650	21-10-2021	Ja
Zij-instroom	1189754	22-12-2021	Ja
Schoolkracht	SK20-20WF	15-04-2021	Nee
Schoolkracht	SK20-02US	15-04-2021	Nee
Schoolkracht	SK20-20KD	15-04-2021	Ja
Internat. funderend onderwijs	IF0210028	09-03-2021	Ja
Internat. funderend onderwijs	IF0210071	02-06-2021	Ja
Voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ21121	21-05-2021	Nee
Inhaal- en ondersteuningsprog.	IOP-41360-VO	10-07-2020	Ja
Inhaal- en ondersteuningsprog.	IOP2-41360-VO	16-10-2020	Ja
Inhaal- en ondersteuningsprog.	IOP4-41360-VO	09-06-2021	Ja
Extra hulp voor de klas	EHK20071	25-03-2021	Ja
Extra hulp voor de klas	EHK21067	05-08-2021	Ja
Opleidingscholen	1095179	20-11-2020	Ja
Opleidingscholen	1183859	22-11-2021	Nee
Reg.samenwerking kansengelijkheid	GKO22009	08-12-2021	Nee

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag van de toewijzing /m vorig verslagjaar	Ontvangen /m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten /m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari vorig verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
Praktijkgericht progr. gl en tl	GILT20061	30-11-2020	162.000	64.800	8.000	56.800	45.360	16.533	85.627

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

WNT-VERANTWOORDING

De WNT is van toepassing op Stichting VO Haaglanden. Het voor Stichting VO Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 190.000. Dit is gebaseerd op 17 complexiteitspunten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021 bedragen x € 1	A.S.M. Peters	P.H. van Laarhoven
Functiegegevens	Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	165.493	151.658
Beloningen betaalbaar op termijn		23.128
Subtotaal	165.493	174.786
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	190.000	190.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	165.493	174.786
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	A.S.M. Peters	P.H. van Laarhoven
Functiegegevens	Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	165.135	152.542
Beloningen betaalbaar op termijn		27.768
Subtotaal	165.135	180.310
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	183.000	183.000
Bezoldiging	165.135	180.310

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2021 bedragen x € 1	J.P. Backer	M.H.W. Rovers	K.M. Braun
Functiegegevens	Voorzitter	Vice voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	12.000	8.000	8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.500	19.000	19.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	12.000	8.000	8.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	J.P. Backer	M.H.W. Rovers	K.M. Braun
Functiegegevens	Voorzitter	Vice voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	12.000	8.000	8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	27.450	18.300	18.300

Gegevens 2021 bedragen x € 1	J.T. den Bruinen	J.C. Hoek	M.E. Eykman
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	8.000	8.000	8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	19.000	19.000	19.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	8.000	8.000	8.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1	J.T. den Bruinen	J.C. Hoek	M.E. Eykman
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	8.000	8.000	8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.300	18.300	18.300

Gegevens 2021 bedragen x € 1		M.J. Bihari-Elahi
Functiegegevens		Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 – 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging		8.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		19.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Bezoldiging		8.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.

Gegevens 2020 bedragen x € 1		M.J. Bihari-Elahi	A.A. van den Heuvel
Functiegegevens		Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020		01/04 – 31/12	01/01 – 30/04
Bezoldiging			
Bezoldiging		6.000	2.700
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴		13.750	6.050

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700.

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Voor het verslagjaar 2021 is deze categorie voor Stichting VO Haaglanden niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

WNT verantwoording 2021

Het bezoldigingsmaximum voor VO Haaglanden bedraagt € 190.000 op basis van 17 complexiteitspunten.

Gemiddelde totale baten	9
Gemiddelde aantal leerlingen	4
Gewogen aantal onderwijssoorten	4
	<hr/>
Totaal aantal complexiteitspunten	17

WNT TOPFUNCTIONARISSEN

Opgave nevenfuncties leidinggevend topfunctionaris en toezichhoudend topfunctionaris op balansdatum

Leidinggevend topfunctionaris (college van bestuur)

Dhr. A.S.M Peters, voorzitter	Voorzitter dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Zuid-Holland West Voorzitter VO Platform Haaglanden Lid bevoegdhedencommissie VO (namens de VO-raad) Voorzitter bestuur Studiefonds TTO - Rotterdam Lid Raad van Advies JINC
Dhr. drs. P.H. van Laarhoven	Lid Themacommissie Bedrijfsvoering en modern werkgeverschap (inclusief CAO) VO Raad Lid Bestuurlijke commissie VNG, PO-Raad en VO-Raad Lid raad van toezicht stichting Openbaar Basisonderwijs West-Brabant

Toezichhoudend topfunctionaris (raad van toezicht)

Dhr. Jhr. mr. J.P. Backer	Lid van de Eerste Kamer Voorzitter raad van commissarissen Dunea Voorzitter raad van toezicht Maag Lever Darm Stichting Directeur zelfstandig adviseur Roodhoorn Consultants B.V. Lid bestuur Notelaers Fundatie
Dhr. drs. M.H.W. Rovers	Programmadirecteur Agenda van de Toekomst (UWV) Bestuurslid Pensioenfonds UWV Voorzitter Wijkberaad Vruchtenbuurt Den Haag
Dhr. drs. J.T. den Bruinen	Algemeen directeur/bestuurder Stichting the Hague Security Delta Lid Algemeen Bestuur Greenport West-Holland Voorzitter werkgroep Veiligheid, Vrede&Recht van de Nederlandse AI Coalitie Lid van de participatieraad van de Stichting Den Haag Nieuw Centrum Voorzitter programma team van de NLse AI Coalitie
Dhr. mr. K.M. Braun	Raadsheer in het gerechtshof Den Haag
Dhr. J.C. Hoek MBA	Directeur bureau JC3 Voorzitter Platform Raden van Toezicht MBO-instellingen Voorzitter Privacy Waarborg (DDMA) Vice voorzitter/voorzitter auditcommissie Mediacollege Amsterdam Lid raad van toezicht NLPO Lid raad van toezicht Onderwijsgroep Tilburg
Mevr. drs. M.E. Eykman	Directeur/eigenaar communicatiebureau Moving Mirrors B.V. Associate partner Hemingway Professional Governance Lid van de raad Stichting Reunistenfonds Minerva Voorzitter bestuur Moments of Joy Foundation Lid van de raad van het Leids Universiteitsfonds (LUF) Lid bestuur Stichting Action Africa Help – Nederland
Mevr. M.J. Bihari-Elahi PhD	Senior onderzoeker Rathenau Instituut Kandidaat Tweede Kamerlid/Lijstduwer lokale partij Lid van de Adviescommissie Welzijn (Gemeente Den Haag, wethouder Martijn Balster) Lid van de raad van Advies Convey Foundation Dansschool Indiase klassieke dans (dansdocent) Columnist/publicist (o.a. voor De Kanttekening, JOOP, Sociale Vraagstukken) Actieve vrijwilliger basisinkomen experiment Collectief Kapitaal

8. OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Voortgezet Onderwijs Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 20 juni 2022
Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,
Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

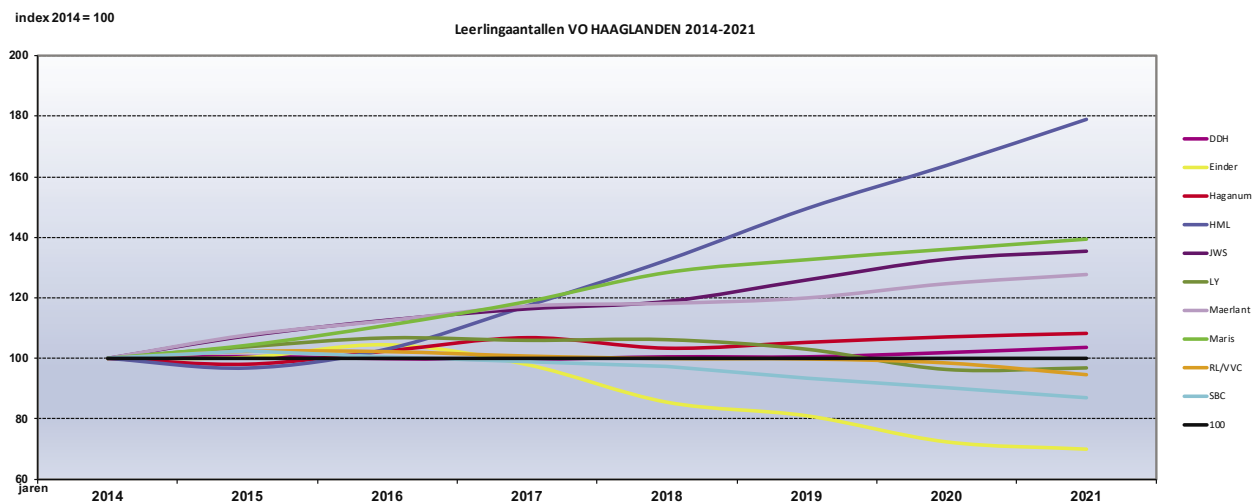
Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

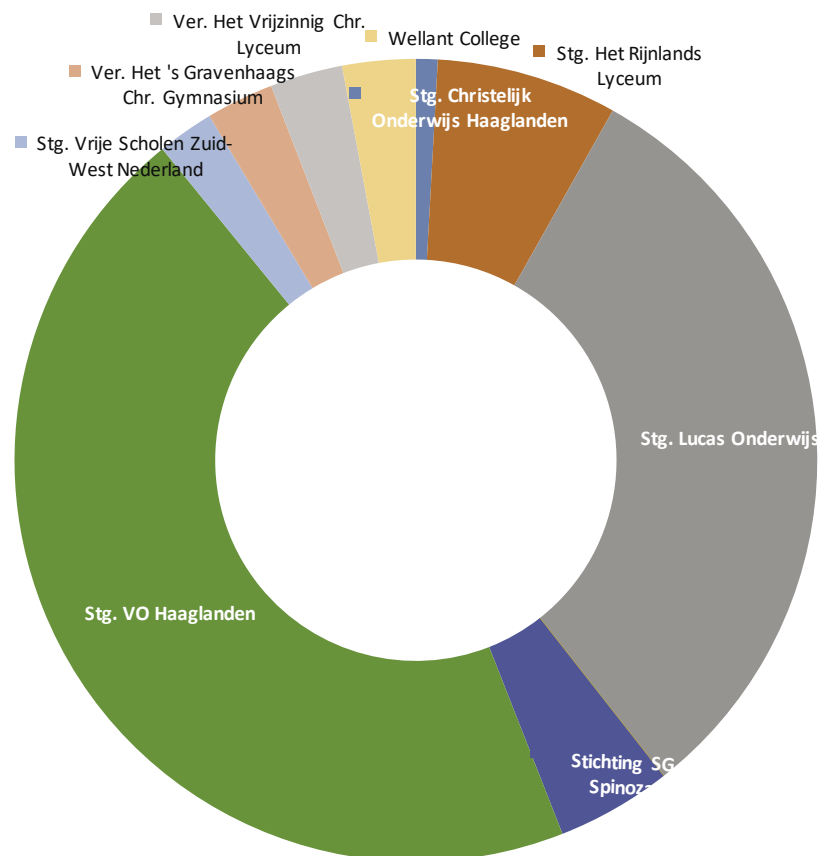
- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN BIJ DE JAARREKENING

Aantal leerlingen op teldatum inclusief vavo-leerlingen	Totaal	Dalton	Einder	Haganum	HML	JWS	Lyceum Ypenburg	Maerlant	Maris	RW Lyceum/VV College	Segbroek
1 oktober 2014	12.519	993	290	776	940	1.506	1.362	892	2.032	1.445	2.283
1 oktober 2015	12.891	999	291	761	910	1.618	1.414	961	2.120	1.478	2.339
1 oktober 2016	13.234	992	303	795	969	1.696	1.454	1.003	2.254	1.477	2.291
1 oktober 2017	13.576	990	284	829	1.103	1.752	1.443	1.046	2.413	1.456	2.260
1 oktober 2018	13.857	998	248	802	1.245	1.789	1.446	1.054	2.608	1.444	2.223
1 oktober 2019	14.094	998	235	817	1.405	1.896	1.403	1.070	2.694	1.442	2.134
1 oktober 2020	14.263	1.012	210	831	1.539	1.999	1.312	1.112	2.764	1.423	2.061
1 oktober 2021	14.436	1.029	203	840	1.682	2.039	1.319	1.139	2.832	1.367	1.986
waarvan vavo/flexleerlingen 2021	23	5	0	0	4	0	2	1	2	2	7
Index leerlingengroei 2021 t.o.v. 2020 (=100)	101	102	97	101	109	102	101	102	102	96	96

overzicht aantal leerlingen per bestuur in Den Haag

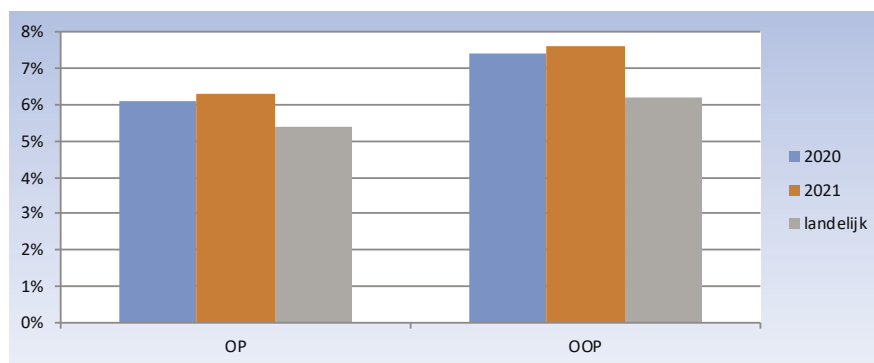
schoolbesturen	schooljaar 18/19		schooljaar 19/20		schooljaar 20/21	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Stg. Christelijk Onderwijs Haaglanden	252	1	256	1	262	1
** Stg. Het Rijnlands Lyceum	1.953	7	1.998	7	2.089	7
** Stg. Lucas Onderwijs	7.484	26	7.563	27	7.511	26
Stg. SG Den Haag Zuid West	1.794	6	1.665	6	1.567	5
** Stichting SG Spinoza	1.191	4	1.218	4	1.333	5
*) Stg. VO Haaglanden	12.382	43	12.607	44	12.836	45
** Stg. Vrije Scholen Zuid-West Nederland	780	3	683	2	665	2
Ver. Het 's Gravenhaags Chr. Gymnasium	793	3	784	3	769	3
Ver. Het Vrijzinnig Chr. Lyceum	777	3	829	3	852	3
** Wellant College	836	3	815	3	801	3
Totaal aantal leerlingen	28.242		28.418		28.685	

*) deze aantallen zijn **exclusief** Rijswijks Lyceum en Van Vredenburg College

**) alleen Haagse schoollocaties

Overzicht ziekteverzuim OP en OOP

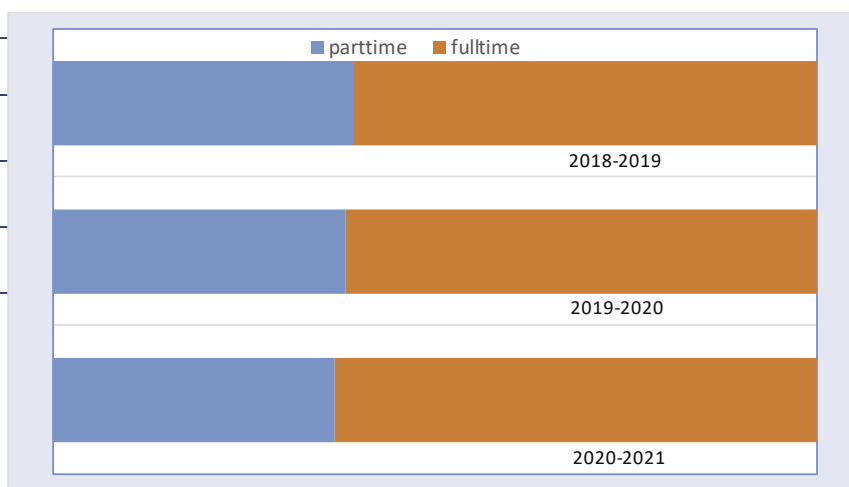
jaren	functie categorie	%
2020	OP	6,1
	OOP	7,4
2021	OP	6,3
	OOP	7,6

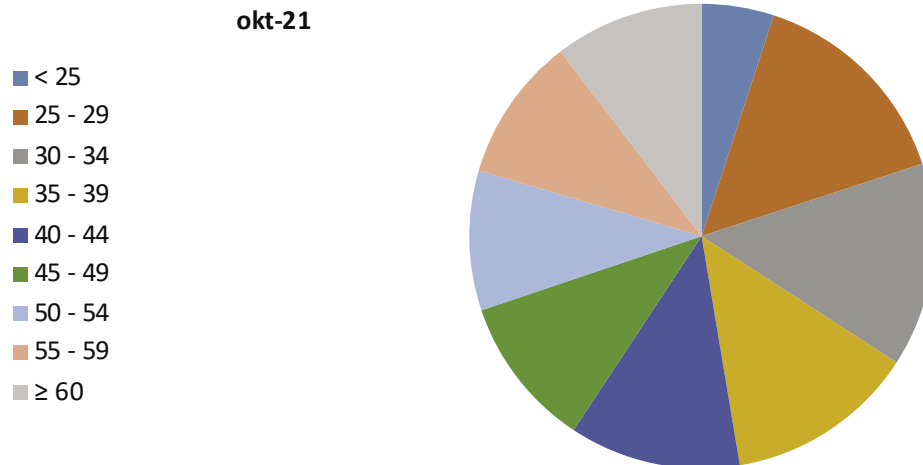
Het landelijk gemiddelde verzuimpercentage in het voortgezet onderwijs (lang en kort) in 2020 bedroeg 5,4% voor het OP en 6,2% voor het OOP.

Verdeling van het aantal personeelsleden naar arbeidstijd

schooljaar	part time	full time*
2019/2020	579	898
2020/2021	578	929
2021/2022	584	1.004

* Onder een fulltime personeelslid wordt verstaan een personeelslid met een werktijdfactor $\geq 0,8$

overzicht docenten naar indeling leeftijds categorie

leeftijds categorie	okt-21		okt-20	okt-19
	aantal docenten	%	%	%
< 25	62	5,0	4,3	4,6
25 - 29	184	14,9	15,2	11,0
30 - 34	175	14,2	13,7	11,7
35 - 39	163	13,2	13,0	11,6
40 - 44	147	11,9	11,9	12,1
45 - 49	130	10,5	10,3	10,5
50 - 54	120	9,7	9,6	11,9
55 - 59	124	10,1	10,7	12,9
≥ 60	128	10,4	11,2	13,6
totaal	1233	100,0	100,0	100,0

55+	2021	2020	2019
VO Haaglanden	20,4%	22,0%	26,5%

